
VIROLAHDEN KUNNAN TALOUSARVIO 2026 JA TALOUSSUUNNITELMA 2026- 2028

Khall 8.12.2025
Khall 22.12.2025
Kvalt 30.12.2025

HUOM! VARSINAINEN JULKAISU TAITETAAN JA SEN
ULKOASU MUUTTUU

WWW.VIROLAHTI.FI

1 Sisällys

1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	2
2 TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT	4
2.1 Toimintaympäristö ja talouden kehitys	4
2.2 Virolahden kuntastrategia 1.1.2024 alkaen	18
2.3 Toiminnan organisointi	22
2.4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	25
2.5 Kuntakonsernin toiminta ja talous	27
3 TALOUSARVION SITOVUUSTASOT	30
4 KÄYTTÖTALOUSOSA KUNNAN TALOUSARVIOSSA	32
4.1 Yleishallinnon toimiala 10	32
4.2 Sivistys- ja hyvinvointipalvelut 40	46
4.3 Tekniset- ja ympäristöpalvelut toimiala 50	61
4.4 Käyttötalouden budjettiyhteenveto	70
5 TULOSLASKELMA	71
6 RAHOITUSLASKELMA	72
7 INVESTOINTIOSA JA INVESTOINTIOHJELMA 2026-2028	73
8 VESIHUOLTOLAITOS	74
9 LIITETIEDOT	75
9.1 Virolahden kunnan henkilöstösuunnitelma	75
9.2 Kirjanpidon nimistö	76

1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Virolahden kunnan talousarvio vuodelle 2026 ja taloussuunnitelma vuosille 2026–2028 on laadittu tilanteessa, jossa toimintaympäristömme on edelleen muutoksessa. Väestörakenteen kehitys, valtionosuusjärjestelmän muutokset ja kuntatalouden yleinen epävarmuus edellyttävät meiltä tarkkaa taloudenpitoa, mutta myös rohkeutta uudistua.

Taloussuunnitelmavuosina on odotettavissa lainsäädäntömuutoksia, jotka tulevat haastamaan kunnantaloutta, mutta myös toimintatapoja. Hankintalaki on ennakkotietojen mukaan muuttumassa siten, että siinä tiukennetaan mahdollisuuksia tehdä hankintoja kuntien omistamilta in-house-yhtiöiltä tiukentamalla yhtiöiden omistusvaatimuksia. Virolahden osalta tämä tarkoittanee sitä, että emme tulevaisuudessa voi ostaa esimerkiksi ruoka- ja ICT-palveluita in-house-yhtiöiltämme vaan meidän tulee kilpailuttaa näitä koskevat hankinnat. Tämä voi tarkoittaa sitä, että palveluja tuottavat taloussuunnitelmakaudella eri yhtiöt kuin mihin on totuttu. Palvelujen kilpailuttaminen on lähtökohtaisesti hyvä asia ja sen tavoitteena on tuoda säästöjä sekä antaa mahdollisuus yhä useammalle yritykselle osallistua kuntien palvelutuotantoon. Pelkona kuitenkin on, että palveluiden hinnat nousevat ja palveluiden tuottajat muuttuvat etäisemmiksi. Kilpailutuksen onnistuminen onkin avainasemassa ja se vaatii viranhaltijoilta yhä enemmän hankintaosaamista.

Marraskuussa 2025 tulleen ilmoituksen mukaan valtionosuusjärjestelmän kokonaisuudistus ei toteudu tällä vaalikaudella, mutta pienempiä muutoksia selvitetään yhä. Valtionosuusjärjestelmän uudistuksen tavoitteena oli muun muassa korjata epäoikeudenmukaisuuksia, joita sosiaali- ja terveystalouden siirtäminen hyvinvointialueille siihen aiheutti. Epätietoisuus valtionosuusjärjestelmän muutoksista sekä valtionosuuksien määräästä ja tasosta vaikeuttaa Virolahden taloussuunnittelua kunnan haastavassa taloustilanteessa.

Virolahden kunta joutui vuonna 2025 arviointimenettelyyn kunnan heikon taloustilanteen vuoksi. Virolahdelle arviointimenettelyyn joutuminen ei tullut yllätyksenä vaan kunta on tehnyt jo vuoden 2025 aikana päätöksiä, jotka tulevat korjaamaan taloustilannetta paremmaksi. Tehtyjen säästöpäätösten vaikutukset tulevat näkymään kunnantaloudessa täysimääräisinä taloussuunnitelmakauden aikana. Arviointiryhmän tehtävänä on arvioida riittävätkö jo tehdyt sekä suunnitellut säästöpäätökset kääntämään Virolahden talouden kurssin pitkällä 5–10 vuoden aikavälillä sellaiseksi, että kunta voi tuottaa lakisääteiset peruspalvelut kuntalaisille. Lisäksi arviointiryhmä tulee vielä kertaalleen käymään Virolahden tulot ja menot läpi ”täikammalla” mahdollisten lisäsäästötoimenpiteiden löytämiseksi. Arviointiryhmän on tarkoitus saada työnsä valmiiksi tammikuun 2026 loppuun mennessä. Vuosi 2026 on myös säästöpäätösten täytäntöönpanon aikaa. Pelkkä säästöpäätös ei yksin riitä, vaan ne tulee myös panna täytäntöön. Arviointiryhmän työn päätyttyä Virolahden kunnan tulee raportoida valtionvarainministeriölle mahdollisten arviointiryhmän ehdottamien ja omien säästöpäätösten tekemisestä sekä täytäntöönpanosta sekä niiden tosiasiallisista vaikutuksista kuntatalouteen.

Pelkästään säästämällä kunta ei kuitenkaan nouse. Virolahti tarvitsee kipeästi uusia verotuloja. Valoa tunnelin päässä on kuitenkin näkyvissä tulevalla taloussuunnitelma kaudella aurinkovoimalan muodossa. Virolahdelle suunniteltu aurinkovoimahanke on ete-

nemässä ja aurinkosähkön tuotannon arvioidaan alkavan taloussuunnitelma kauden aikana. Toteutuessaan aurinkovoimalalla on merkittävä vaikutus Virolahden kunnan kiinteistöverotuottoon, joka omalta osaltaan kohentaa kunnan taloutta.

Yksi Virolahden kunnan kärkihankkeista on ollut Kaakon luonto- ja kulttuurikeskus. Vuoden aikana hankkeelle on tehty konsepti, jota on tarkoitus lähteä toteuttamaan vuoden 2026 aikana. Kaakon luonto- ja kulttuurikeskus ei ole pelkästään Virolahden kunnan hanke vaan sen on tarkoitus koota yhteen alueen kuntia, yhdistyksiä ja yrityksiä muodostamaan aurinkovarjo alueella oleville luonto- ja kulttuurikohteille sekä tieteele. Luonto- ja kulttuurikeskus on suunniteltu sijoitettavaksi Harjun oppiskeskuksen alueelle. Toteutuessaan keskus lisää koko Kymenlaakson elinvoimaa tarjoamalla tietoa alueella olevista mielenkiintoisista luonto- ja kulttuurikohteista.

Virolahden kunta on perustettu vuonna 1336. Vuonna 2026 Virolahti juhlii 690 vuotista taivaltaan. Kunnan taloudellisesta tilanteesta johtuen isompia juhlallisuuksia ei järjestetä, mutta täysin huomiotta juhlavuosi ei jää. Kunta tulee toteuttamaan yhdessä yhteistyökumppaneidensa kanssa konsertin, joka juhlistaa 690-vuotiasta Virolahtea.

Maailman poliittinen tilanne aiheuttaa myös Virolahden taivaalle pilviä. Itä-ajan sulkeminen on haastanut kunnan kääntämään ajatukset uuteen suuntaan. Virolahti on aiemmin panostanut voimakkaasti Venäjältä tulevaan matkailuun esimerkiksi investoimalla voimakkaasti Vaalimaan alueelle. Tällä hetkellä näyttää sille, että noille investoinneille ei voi odottaa lähivuosina tuottoa. Maailma on kuitenkin arvaamaton ja varsinkin tulevaisuuden ennustaminen on vaikeaa. Virolahti on aiemminkin ollut haastavissa tilanteissa, mutta selvinnyt niistä. Niin käy tälläkin kertaa.

Topi Heinänen, Virolahden kunnanjohtaja

2 TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT

2.1 Toimintaympäristö ja talouden kehitys

Yleinen talouskehitys

Talouden suhdannenäkymät vuosina 2026–2028 ¹

Suomen talous on Valtiovarainministeriön syksyn 2025 talouskatsauksen mukaan kääntynyt varovaiseen kasvuun 2024 ja Suomen bruttokansantuotteen odotetaan kasvavan 1,0 prosenttia vuonna 2025. Talouden kasvua hidastavat Yhdysvaltojen tullien korotukset ja yleinen epävarmuus huolimatta siitä, että inflaation hidastuminen, korkojen lasku ja tuloveronalennukset ovatkin lisänneet kulutusta. Verotulot ovat kehittyneet heikosti vuonna 2025. Investointeja kasvattavat ennen kaikkea rakentamisen toipuminen, energiasiirtymä sekä puolustushankinnat. Bruttokansantuotteen odotetaan kasvavan vuonna 2026 1,4 prosenttia ja vuonna 2027 1,7 prosenttia. Talouden vahvistuessa myös työttömyysasteen odotetaan laskevan vuoden 2025 9,4 prosentista 8,4 prosenttiin vuonna 2027.

Julkisen talouden näkymiin vaikuttaa heikko lähtötilanne ja talouden hidas kasvu. Lähi-vuosien ennakoitu talouskasvu ja hallituksen päättämät sopeutustoimet pienentävät julkisen talouden alijäämää vain maltillisesti, sillä kasvavat puolustusinvestoinnit, hoiva- ja hoitomenot sekä velanhoitokustannukset lisäävät menoja. Julkinen taloudenpito pysyy edelleen riskirajoilla, ja näyttää siltä, että velkaantuminen suhteessa kokonaistuotantoon uhkaa edelleen kasvaa.

Hallituksen kevään 2025 kehysriihessä sekä syksyn 2025 budjettiriihessä päätettyjen sopeutustoimien vaikutusten odotetaan näkyvän valtiontaloudessa vuosien 2026 ja 2027 aikana. Työllisyysrahasto ilmoitti elokuussa työttömyysvakuutusmaksujen korotuksesta vuodesta 2026 alkaen. Kiihtyvän talouskasvun odotetaan tulevana vuosina voimistavan verotulojen kasvua ja hillitsevän sosiaaliturvamenojen kasvua, minkä seurauksena julkisen talouden alijäämän odotetaan pienenevän 3,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2026 ja asettuvan 3,1 prosenttiin vuonna 2029.

Talouden yleisiin suhdannenäkymiin liittyy monia riskejä, vaikka Yhdysvaltojen tekemät alustavat tullisopimukset vähentävätkin epävarmuutta kauppapolitiikassa. Venäjän hyökkäyssodan pitkittyminen ja suuri geopoliittinen epävarmuus voivat aiheuttaa uusia negatiivisia vaikutuksia maailman ja Suomen talouteen. Suomen talouden kasvuun voisi vaikuttaa suotuisasti mm. Euroopan maiden puolustus- ja infrastruktuuri-investoinnit sekä mahdollinen Ukrainan jälleenrakennus. Tuotannon taso Suomessa on tällä hetkellä selvästi alle potentiaalin. Suomen julkinen talous reagoi voimakkaasti reaalityalouden vaihteluihin, jolloin rahoitusmarkkinoiden myllerryksellä ja maailmantalouden epävarmuudella voi myös tulevaisuudessa olla haitallisia vaikutuksia Suomen julkiseen talouteen.

¹ Valtiovarainministeriö, taloudellinen katsaus, syksy 2025:
<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-420-2>

Kuntatalouden tila ja yleiset kehitysnäkymät 2026–2028 ²

Kuntatalouden tila heikkeni vuonna 2024 edellisvuoteen verrattuna, mikä näkyi sekä vuosikatteen, tilikaudentuloksen että toiminnan ja investointien rahavirran heikentymisenä. Investointitaso pysyi kunnissa korkeana, eikä kuntatalouden käyttötulot riittäneet nettoinvestointien kattamiseen. Toiminnan ja investointien rahavirta kääntyikin 365 miljoonaa euroa negatiiviseksi ja lainakanta kasvoi noin 600 miljoonalla eurolla 20,5 miljardiin euroon.

Kuntatalouden tilanteen odotetaan heikkenevän edelleen. Kuntien toimintakuluja vuodesta 2025 alkaen kasvattaa erityisesti toteutettu TE-palvelu-uudistus ja samanaikainen kuntien rahoitusvastuun laajentaminen työttömyysetuuksiin liittyen, minkä seurauksena kuntahallinto on aiempaa suhdanneherkempi. Toimintakulujen kasvuun vaikuttaa myös kunta-alalle sovitut palkankorotukset, jotka nostavat työvoimakustannuksia yhteensä 2,8 prosentilla vuonna 2025, 3,2 % vuonna 2026 ja 3,9 % vuonna 2027. Ansiokehityksen kunta-alalla ennakoidaan ylittävän yleisen ansiokehityksen erityisesti vuosina 2027–2028 sopimuskorotusten ajoitusten ja kunta-alalle sovitun palkkojen ja palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi.

Vuonna 2026 kuntatalouden toimintakatteen odotetaan heikkenevän 4,7 prosenttia. Toimintatuottoja pienentää erityisesti sote-kiinteistöjen vuokrasopimusten päättymisen ja uudelleenneuvottelut. Valtionosuuksien kasvua vuonna 2026 hidastavat hallituksen pysyvät valtionosuusleikkaukset, hallituskauden aikainen yhden prosenttiyksikön indeksijarru ja vuoteen 2027 saakka sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien vähennys. Verotulot muodostavat suurimman osan kuntien tuloista: verotulojen kehityksen uskotaan vahvistuvan 5,2 prosentin kasvuun vuonna 2026 ja tasaantuvan keskimäärin hieman alle 4 prosenttiin vuosina 2027 ja 2028. Kunnallisveron osuuden verotuloista arvioidaan olevan keskimäärin noin 72 prosenttia, yhteisöveron noin 12 prosenttia ja kiinteistöveron noin 16 prosenttia. Veropohjan rapautuminen voi olla kasvava uhka varsinkin pienemmissä kuntakokoryhmissä ja uhkana onkin kunnallisveroprosenttien entistä voimakkaampi eriytyminen.

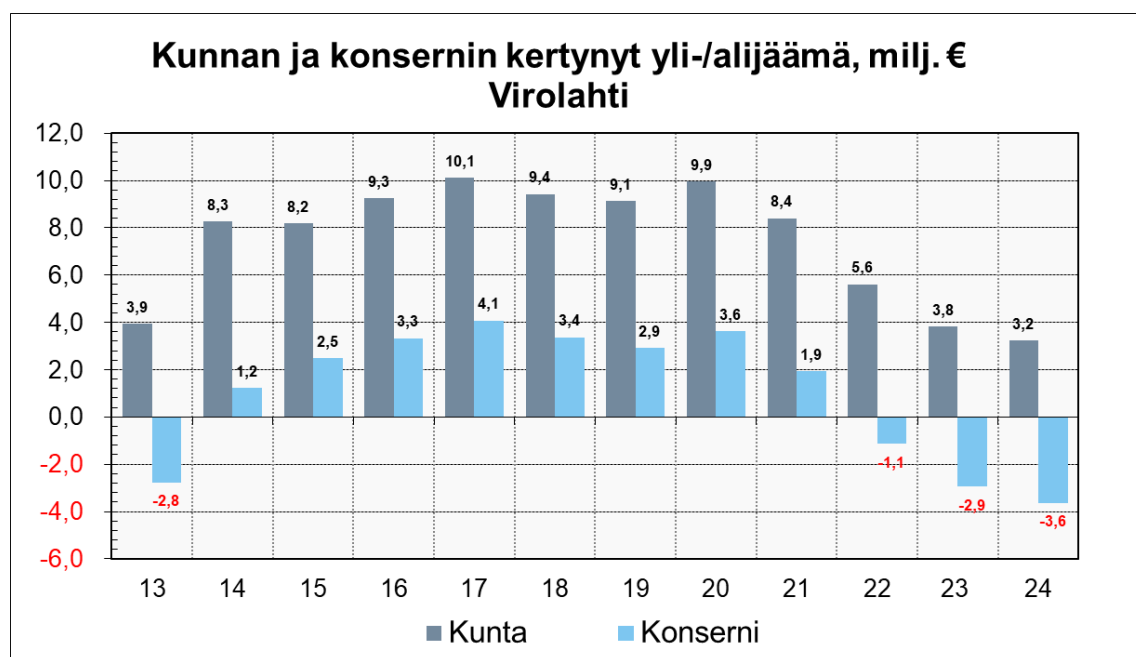
Valtiovarainministeriön painelaskelman mukaan kuntatalouden tulot eivät taloussuunnitelmavuosina riitä kattamaan kasvavia menoja eikä vuosikate riitä tulevana vuosina nettoinvestointeihin. Laskennallinen kunnallisveron korotuspaine kasvaa arvioiden mukaan kaikissa kuntakokoryhmissä 2026. Valtaosa kuntien investoinneista kohdistuu välttämättömään perusinfrastruktuuriin, kuten rakennuksiin, mutta myös vihreän siirtymän investoinnit pitävät investointitasoa korkealla. Negatiiviset toiminnan ja investointien rahavirat näkyvät kuntatalouden lainakannan kehityksessä. Tulevaisuudessa kuntatalouden kestävyysvaikutukset yhä enenevässä määrin kuntien kyky hallita työvoimakustannuksia, sopeuttaa investointeja sekä hyödyntää digitalisaatiota ja uusia teknologioita palvelutuotannossa. Väestörakenteen muutos, kaupungistuminen ja vihreä siirtymä edellyttävät toisaalla investointeja, mutta vaativat samanaikaisesti rakenteellisia uudistuksia. Tulojen ja menojen epätasapaino edellyttää kuntien omia sopeutustoimia ja tiukkaa menokuria, sillä palvelut ja palveluverkko on sopeutettava kuntien tulo- ja rahoitukseen. Tulopohjan vahvistaminen voi johtaa veronkorotuksiin erityisesti kunnallisverotuksessa.

Virolahden taloudelliset lähtökohdat vuosille 2026–2028

² Valtionvarainministeriö, Kuntatalousohjelma vuodelle 2026: Syksy 2025.
<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-071-6>

Valtuuston on Kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Virolahden kunnanhallitus on hyväksynyt talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2026–2028 laadintaohjeen 25.8.2025 (§ 150). Virolahden kuntakonsernin kolme viimeistä tilikautta ovat olleet alijäämäisiä. Seuraavassa kuvassa on esitetty kunnan ja kuntakonsernin kumulatiivisen yli-/alijäämän kehitys:

Kuva 1 Virolahden kunnan ja kuntakonsernin tilinpäätöshetken kertynyt yli-/alijäämä vuosina 2013–2024.

Virolahden kunta on joutunut odotetusti vuoden 2024 vahvistetun tilinpäätöksen perusteella Valtiovarainministeriön käynnistämään arviointimenettelyyn. Kuntalain (410/2015) 118 §:n 3 momentin mukaan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa. Virolahden kunnan vuoden 2023 konsernitilinpäätöksen asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä muut omat rahastot huomioiden on 788 euroa ja vuoden 2024 vastaava alijäämä on 1058 euroa. Emokunnan taseessa ei vielä kuitenkaan ole katettavaa kertynyttä alijäämää. Valtiovarainministeriön arviointimenettelyä koskevan päätöksen mukaan myös 2/4 muista kriteeristä täyttyy 2024:

- vuosikate poistoista <80 %, 2023: 1,6 % ja 2024: 38,6 %; ja
- laskennallinen lainanhoitokate <0,8, 2023: 0,2 ja 2024: 0,5.

Osana vuoden 2026 talousarviovalmistelua on huomioitu kaikki päätöksenteossa olleet ja taloussuunnitelmakauden aikana täytäntöön pantavat sopeutustoimet, joihin kunta on jo talouden tasapainottamiseksi sitoutunut. Mikäli arviointiryhmä päättyy toimikautensa päättyessä tammikuussa 2026 esittämään osana talouden tasapainottamissuunnitelmaa kunnanhallitukselle ja valtuustolle lisäsopeutustoimia, jotka edellyttävät muutoksia joulukuussa 2025 hyväksyttävään talousarvioon vuodelle 2026, käsitellään talousarviomuutokset sopeutustoimia koskevan päätöksenteon yhteydessä.

Toimialat ja konserniyhtiöt ovat valmistelleet talousarvioehdotuksensa huomioiden kunnanhallituksen antaman talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2026–2028 laadintaohjeen sekä syksyn 2025 valtuustoseminaarien linjaukset. Tarkastuslautakunta on käsitellyt toimielimen talousarviota vuodelle 2026 kokouksessaan 14.10.2025. Henkilöstöjako on päätöksellään 29.9.2025 raamittanut henkilöstöpalvelujen tulosalueen talousarvioon sisältyvää työhyvinvointipalvelujen kustannuspaikan talousarviovalmistelua. Kiinteistö Oy Virolahden Lehtokertun, Kiinteistöosakeyhtiö Virolahden Satakielen ja Kiinteistö Oy Virolahden Vuokra-asuntojen hallitukset ovat hyväksyneet talousarvion vuodelle 2026 kokouksissaan 8.10.2025. Kunnanhallitus on käsitellyt talousarvioehdotusta kokouksissaan 3.11.2025 (207 § ja 208 §) ja 17.11.2025 (221 §).

Kuntakonsernin talouden sopeuttaminen 2026–2028

Virolahdella on käynnistetty jo aiempina vuosina lukuisia talouden tasapainottamiseen tähtäviä toimenpiteitä, jotka vaikuttavat vuosien 2026–2028 taloussuunnitelmiin. Hyvinvointialueuudistuksen aiheuttama rahoitusepätasapaino sekä Ukrainan sodan jatkumisen myötä kasvaneet turvallisuusuhat Venäjällä ja rajoitukset itärajan liikenteessä määrittävät yhä kunnan rahoitusasemaa ja toimintaympäristöä. Toimintaympäristön muutoksiin reagoitiin vuonna 2023 päivittämällä Virolahden kuntastrategia vuodesta 2024 alkaen. Keskeisimpänä tavoitteena on valituilla toimenpiteillä tasapainottaa kuntakonsernin talous ja toiminta siten, että kuntalaisten verotus pysyy kohtuullisella tasolla.

Virolahti päätti 7.5.2024 valtuustopäätöksellä jatkaa itsenäisenä kuntana, kun syksyn 2023 ja kevään 2024 aikana valmisteltu kuntaliitosselvitys ja yhdistymissopimus Haminan kaupungin kanssa hylättiin Virolahden kunnanvaltuustossa äänin 14–7. Kaakon kak-sikko -yhteistyö Miehikkälän kunnan kanssa päättyi, mutta kuntarajat ylittävää yhteistyötä on osin jatkettu päivitettyillä uusilla sopimuksilla 1.8.2024 ja 1.1.2025 alkaen. Syksyllä 2024 valmistellun kiinteistöstrategian mukaisesti kunnan kiinteistökantaa on pyritty jo vuoden 2025 aikana karsimaan siten, että muussa kuin palvelutuotannossa olevia rakennuksia on päätetty myydä tai purkaa. Vuonna 2025 on toteutettu metsäkiinteistöjen myyntejä, joilla tavoitellaan kertaluonteisia luovutusvoittoja. Kiinteistöstrategiaa tarkastellaan säännöllisesti myös taloussuunnitelmakauden aikana. Taloussuunnitelmavuodelle 2028 on tuloslaskelmalla huomioitu Klamilan koulu-päiväkotikiinteistöstä luopumisen aiheuttama kertapoisto. Niin ikään vuonna 2028 kunta odottaa maa-alueisiin liittyviin sopimuksiin perustuen saavansa huomattavan luovutusvoiton.

Virolahden kunta osallistui Haminan Veden ja Miehikkälän kunnan kanssa yhteiseen vesi- ja viemärilaitosta koskevaan selvitykseen vuonna 2025. Tarkoituksena oli selvittää mahdollisuutta liittyä alueelliseen vesihuollon osakeyhtiöön tai muuta alueellista yhteistyötä. Laaditun selvityksen perusteella Virolahden kunnan vesi- ja viemärilaitoksen jälleenhankinta-arvon voidaan todeta olevan merkittävästi kirjanpitoarvoa korkeampi.

Kunnan oman vesi- ja viemärlaitoksen talouden tasapainottamiseksi kunta otti vuonna 2025 käyttöön perusmaksut. Maksujen ja taksojen tarkastelun myötä tavoitellaan erillisenä taseyksikkönä toimivan vesi- ja viemärlaitoksen kannattavuuden paranemista edelleen suunnitelmakauden aikana.

Marraskuussa 2024 Virolahden kunnanjohtajaksi valittu Topi Heinänen veti alkuvuodesta 2025 läpi koko henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut ja mittavan hallintosäätöuudistuksen. Uuden valtuustokauden alkaessa 1.6.2025 valtuutettujen lukumäärää laskettiin 21:stä 15:een ja toimialakohtaisista vapaaehtoisista lautakunnista luovuttiin. Valtuusto teki 7.4.2025 päätöksen (12 §) keskittää syksyllä 2026 perusopetuksen palvelut ja varhaiskasvatuksen päiväkotimuotoisen toiminnan kuntakeskukseen Virojoelle. Päätöksestä on valitettu Itä-Suomen hallinto-oikeuteen, ja tehdyille päätökselle haettiin täytäntöönpanokieltoa. Välipäätöksellä 10.10.2025 hallinto-oikeus hylkäsi vaatimuksen täytäntöönpanon kieltämiseksi ja ilmoitti, että valituksen osalta hallinto-oikeus antaa päätöksen myöhemmin. Talousarviovalmistelussa on syksyn välipäätöksen jälkeen edetty siten, että valtuustopäätös pannaan täytäntöön talouden tasapainottamiseksi suunnitelmassa aikataulussa. Taloussuunnitelmavuodelle on 2028 on kertaluonteisena eränä merkitty Klamilan koulu-päiväkotikiinteistön kertapoisto, mutta myös voimassa olevan maanvuokrasopimuksen kirjausten mukaisesti kiinteistöjen luovutusvoittoa. Näillä kertaerillä ja -kirjauksilla voidaan arvioida olevan likimain yhtä suuri vaikutus taloussuunnitelmakauden jälkeen kunnalle tulevien maanvuokratuottojen sekä toteutuvien suunnitelmanmukaisten poistojen määrään.

Virolahden kunnanvaltuusto päätti 19.5.2025 (19 §), että bunkkerimuseon toiminta kunnan omana toimintana lakkaa 31.12.2025. Kunnan tavoitteena on, että bunkkerimuseon toiminta kuitenkin jatkuu uudella toimintamallilla 1.1.2026 alkaen. Syksyn 2025 valtuustoseminaareissa on läpikäyty muita toimialojen esittämiä mittakaavaltaan pienempiä toimia, joilla kuntakonsernin taloutta pyritään saamaan tasapainoon taloussuunnitelmakauden 2026–2028 aikana. Esimerkiksi kunnan järjestämistä tai rahoittamista tapahtumista ja ei-lakisääteisistä palveluista on luovuttu tai niiden rahoitusta on leikattu olennaisesti. Palvelumaksuja ja -taksoja on tarkasteltu läpileikkaavasti kaikilla toimialoilla. Selvitettiin myös kirjastotoimen uudelleen järjestelyjä, mutta yhteistoiminnasta naapurikuntien kanssa ei olisi saatu säästöjä. Sen sijaan kirjastoautopalvelun hankinnasta on päätetty luopua ja kirjastonkin aineistomäärärahoja on leikattu.

Paikataksaan valtionosuuksien pienenemisestä todennäköisesti aiheutuvaa rahoituksen alenemaa vuonna 2026 kunnanvaltuusto päätti 11.11.2025 kokouksessaan myös korottaa kunnallisveroprosenttia (51 §) ja kiinteistöveroprosentteja (52 §) vuodelle 2026. Suunnitelmakaudella tuloutuvan kiinteistöveron määrään odotetaan kasvua kuntaan sijoittuvan aurinkovoimalaitoksen myötä. Suunnitelmien mukaan vuonna 2023 käynnistynyt hanke edennee rakennusvaiheeseen vuonna 2026, jolloin kiinteistöverotuottoa voitaisiin odottaa kertyväksi vuodesta 2028 alkaen. Taloussuunnitelmavuosien verotuloennuste perustuu Kuntaliiton syyskuiseen verokehikkoon ja ennusteella on huomioitu vuodelle 2026 päätetyt veronkorotukset. Talousarviovuoden ja taloussuunnitelmavuosien valtionosuuksien arvio perustuu Valtiovarainministeriön syyskuussa 2025 päivittämiin ennakkollisiin tietoihin.

Virolahden kunnan vuokratalojen käyttöaste putosi vuosina 2023 ja 2024 mm. Vaaliin rajasulun aiheuttaman vuokra-asuntojen kysynnän hiipumisen vuoksi. Syksyllä

2024 kunta edellytti sen vuokra-asuntoyhtiöiltä tervehdyttämissuunnitelmaa, sillä haasteena olivat kysynnän hiipumisen ohella myös kohonnut kustannustaso. Laaditun selvityksen perusteella yhtiöiden hallitukset päätyivät pienentämään asuntokantaa mm. purkamalla heikoimpia kohteita ja hakemaan rahoitusyhtiöltä lyhennysvapaata vuosille 2025 ja 2026, purkukustannusten rahoittamiseksi. Lisäksi yhtiö päätti luopua Vaalimaalla sijaitsevasta rivitalosta. Kunta järjesti lisäksi vuonna 2025 asuntokampanjan, jonka seurauksena kuntaan saatiinkin myös uusia vuokralaisia. Edellä kuvatun kaltaisia tervehdyttämistoimia on määrä jatkaa edelleen taloussuunnitelmakaudella.

Konsernin velkamäärää on tarkoitus suunnitelmakaudella pienentää, velkarakennetta selkiinnyttää ja mm. rahoituskustannuksiin liittyvää korkoriskiä pienentää taloudenhoidon ennustettavuuden parantamiseksi. Valtuustolle valmistellaan hyväksyttäväksi kunta-konsernia koskevat sijoitus- ja rahoitustoiminnan perusteet, sekä osana tätä täsmennetään mm. rahoitukseen liittyvän korkoriskin hallinnan strategia. Lähtötietojen kartoitus on käynnistetty kuntakonsernin lainasalkun ja korkosuojausten analyysillä syksyn 2025 aikana, minkä pohjalta on tarkoitus laatia kunnanhallitukselle myös selkeät suositukset toteutettavista rahoitussalkun kehittämistoimenpiteistä aikatauluineen. Talousarvio- ja taloussuunnitelmavuosien rahoituskustannusten ennustamisessa on oletettu korkotason pysyvän kohtalaisen vakaana ja korkomenojen laskevan maltillisesti lainamäärän alentumisen seurauksena. Osinko- ja muita rahoitustuottoja odotetaan kertyvän edelleen vuosittain lähes 0,3 miljoonaa euroa.

Henkilöstöresurssien tarvetta arvioidaan suunnitelmakaudella kriittisesti kaikilla toimialoilla. Määräaikaista palvelussuhteita on jo päättynyt ja tehtäviä on järjestelty osin uudelleen. Vuoden 2025 aikana käytyjen yhteistoimintaneuvottelujen neuvottelutuloksen mukaisesti kunnan henkilöstömäärän arvioidaan pienenevän vielä taloussuunnitelmavuosien aikana. Mm. perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen toiminnan suunnittelussa ja resursoinnissa pyritään huomioimaan aleneva lapsimäärä, mutta turvaamaan laadukkaat lakisääteiset palvelut. Rekrytoinneissa noudatetaan täyttölupamenettelyä kaikissa tehtävissä ja henkilöstösuunnittelussa huomioidaan tiedossa olevat henkilöstön eläköitymiset.

Venäjän hyökkäyssodan erityiset vaikutukset Virolahdelle ja alueen elinvoimakehitykseen

Venäjän 24.2.2022 aloittama hyökkäyssota Ukrainassa on vaikuttanut voimakkaasti alueelliseen elinvoimaan ja yleiseen turvallisuuteen. Venäjän Suomeen kohdistaman hybridivaikuttamisen ja Suomen itärajalle kohdistuneen sääntöjenvastaisen maahantulon vaikutuksesta valtioneuvosto teki marraskuussa 2023 päätöksen sulkea Suomen ja Venäjän välisen maarajan rajanylityspaikat kokonaan määräajaksi. Raja on pysynyt suljettuna talousarvion 2026 laadintahetkeen saakka, ja näkymä vuodesta 2026 ja erityisesti taloussuunnitelman jälkimmäisistä vuosista on hyvin epävarma.

Tilanne vaikuttaa erityisesti Vaalimaan alueen kaupallisiin kehitysnäkymiin sekä mm. konkurssiin menneen Zsar-kauppakeskuskiinteistön jälleenmyyntikelpoisuuteen. Vaikka työllisyyskehitys alueella vaikuttaa nihkeältä ja investoinnit ovat olleet toistaiseksi jäässä, on talousarviossa odotettu maanvuokrien ja verotulojen toteutuvan ennakoidusti ja sopimusten mukaisina taloussuunnitelmakaudella. Erityisesti uusiutuvan energian tuotan-

toon tähtäävien hankkeiden sekä Kotka-Hamina-seudulle ja Kouvolaan toteutuvien investointien oletetaan tuovan kaivattua elinvoiman lisääntymistä koko Kaakkois-Suomen alueelle.

Verotulot

Virolahden kunnanvaltuusto päätti 1,04 %-yksikön tuloveron korotuksesta vuodelle 2024 verohäntien katoamisen ja kunnan yleisesti heikon taloustilanteen oikaisemiseksi ja edelleen talouden tasapainottamiseksi +0,2 %-yksikön korotuksesta vuodelle 2026. Valtakunnallisesti tarkastellen 10,1 %:n kunnallisveroprosentti on korkea, sillä Manner-Suomen kunnista vain kymmenellä kunnalla on vuonna 2026 tätä korkeampi kunnallisveroprosentti. Myös kiinteistöverotusta on kiristetty hieman vuosittain. Tilitettävät verotulot (1000 €) näyttävät marraskuussa 2025 päätetyt veroprosentit huomioiden seuraavalta (Lähde: Kuntaliiton verokehikko 9/2025):

TILIVUOSI	2024	2025**	2026**	2027**	2028**
Kunnallisvero	5 376	5 237	5 657	5 650	5 815
<i>Muutos %</i>	10,4	-2,6	8,0	-0,1	2,9
Yhteisövero	705	653	687	727	763
<i>Muutos %</i>	-1,1	-7,3	5,1	5,8	5,0
Kiinteistövero	1 525	1 660	1 859	1 869	1 869
<i>Muutos %</i>	-4,8	8,8	12,0	0,5	0,0
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	7 606	7 550	8 203	8 246	8 448
<i>Muutos %</i>	5,8	-0,7	8,6	0,5	2,4

Taulukko I Tilitettävät verotulot (1000 euroa) Kuntaliiton verokehikon 9/2024 mukaan.

Virolahden kunnanvaltuusto on päättänyt 11.11.2025, että vuodelle 2026 vahvistetut tulo- ja kiinteistöveroprosentit ovat seuraavat:

Vuosille 2025 ja 2026 vahvistetut tulo- ja kiinteistöveroprosentit	2025	2026	Muutos
Tuloveroprosentti	9,9	10,1	0,2
Kiinteistöveroprosentit			
Rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti	1,30	1,45	0,15
Maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti	1,30	1,45	0,15
Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti	0,55	0,65	0,10
Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti	1,25	1,35	0,10
Voimalaitosrakennusten kiinteistöveroprosentti	3,10	3,10	0,00
Yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti	0,00	0,00	0,00

Taulukko 2 Vuosille 2025 ja 2026 vahvistetut veroprosentit

Valtionosuudet

Virolahden taloutta erityisesti vuosina 2021–2022 rasittaneilla kohonneilla sote-kustannuksilla on todella kauaskantoisia seurauksia, sillä kuntien hyvinvointialueelle siirtyvät menot määräytyivät vuosien 2021 ja 2022 kustannustason mukaisesti. Siirtynyt kustannustaso on näin ollen leikannut kunnan valtionosuusrahoitusta pysyvästi vuodesta 2023 alkaen. Valtionosuudet pienenevät edelleen merkittävästi myös vuonna 2026, mutta niiden odotetaan hieman kasvavan taloussuunnitelmavuosina 2027–2028. Valtionosuudet on esitetty talousarviossa 2026 Valtionvarainministeriön syyskuun 2025 ennakkolaskelman mukaisesti pyöristettynä 100 euron tarkkuudelle. Ennakkolaskelman tiedot löytyvät mm. Kuntaliiton verkkosivuilta.³ OKM-valtionosuus on arvioitu talousarvioon 2026 ennakkolaskelmasta poikkeavasti, sillä tähän vaikuttaa olennaisesti todellisiin kustannuksiin perustuvat lopulliset rahoituspäätökset. Lopulliset valtionosuudet tarkentuvat vuodenvaihteessa kunnalle toimitettavien vuoden 2026 valtionosuuspäätöksien myötä.

Vuoden 2026 valtionosuuksissa on edelleen mukana TE-uudistukselle kohdennettua rahoitusta palveluiden järjestämiseksi (arviolta noin 341.000 euroa), millä on määrä kattaa Kotkan kaupungin järjestämisvastuulle siirtyneen Etelä-Kymenlaakson työllisyysalueen työelämäpalveluiden kustannukset. Tuo saatu tulonsiirto valtiolta tilitetään siis todennäköisesti täysimääräisesti Kotkan kaupungille. Valtionosuusvertailu 2025–2026 on eritelty seuraavassa taulukossa:

³ Kuntaliitto. Ennakollinen valtionosuuslaskelma 2026 (päivitys 20.10.2025): <https://www.kuntaliitto.fi/talous-ja-elinvoima/kuntatalous-ja-valtio/valtionosuudet/valtionosuuslaskelmat>

Vuosille 2025 ja 2026 budjetoitujen valtionosuuksien vertailu	TA 2025	TA 2026	Muutos (€)	Muutos (%)
Peruspalveluiden valtionosuus sisältäen TE-palveluille kohdennettu rahoitus, ilman verotuloihin perustuvaa tasausta	549 000 €	372 200 €	-177 000 €	-32,2 %
Verotuloihin perustuva valtionosuiden tasaus	1 170 800 €	962 900 €	-207 900 €	-17,8 %
Muu opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	0 €	50 000 €	+50 000 €	+100,0 %
Veromenetyksen kompensatio	405 000 €	395 400 €	-9 600 €	-2,4 %
Yhteensä	2 124 800 €	1 780 500 €	-344 300 €	-16,2 %

Taulukko 3 Vuosille 2025 ja 2026 budjetoitujen valtionosuuksien vertailu

Valtionosuusjärjestelmää oli määrä uudistaa jo vuoden 2026 alusta, mutta uudistus siirtyy vähintään vuoteen 2027. Uudistuksen tarkoituksena on vahvistaa kunnallista itsehallintoa ja säilyttää kuntien saamien valtionosuuksien yleiskatteellisuus. Uudistus on määrä kuitenkin toteuttaa kustannusneutraalisti siten, että se ei lisää julkisia menoja, vaan vahvistaa kasvua ja julkista taloutta pitkällä aikavälillä. Osana uudistusta arvioidaan verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen piirissä olevien verojen tarkoituksenmukaisuutta ja tasauksen tasoa. Samalla tarkastellaan tasauksen piirissä olevien verojen määrää ja tasauksen suuruutta. Perusperiaatteena on, että kuntien alueella syntyvästä verotulosta mahdollisimman suuren osan tulisi jäädä kuntien omaan käyttöön, kuitenkin kaikkien kuntien elinvoima ja kuntien välinen rahoituksen tasapainoisuus huomioiden. Mm. kuntatalousohjelman painelaskelmakehikon (syksy 2025) perusteella valtionosuuksien voidaan arvioida palaavan Virolahdella noin kahden miljoonan euron tasoon suunnitelmavuosina 2027 ja 2028.

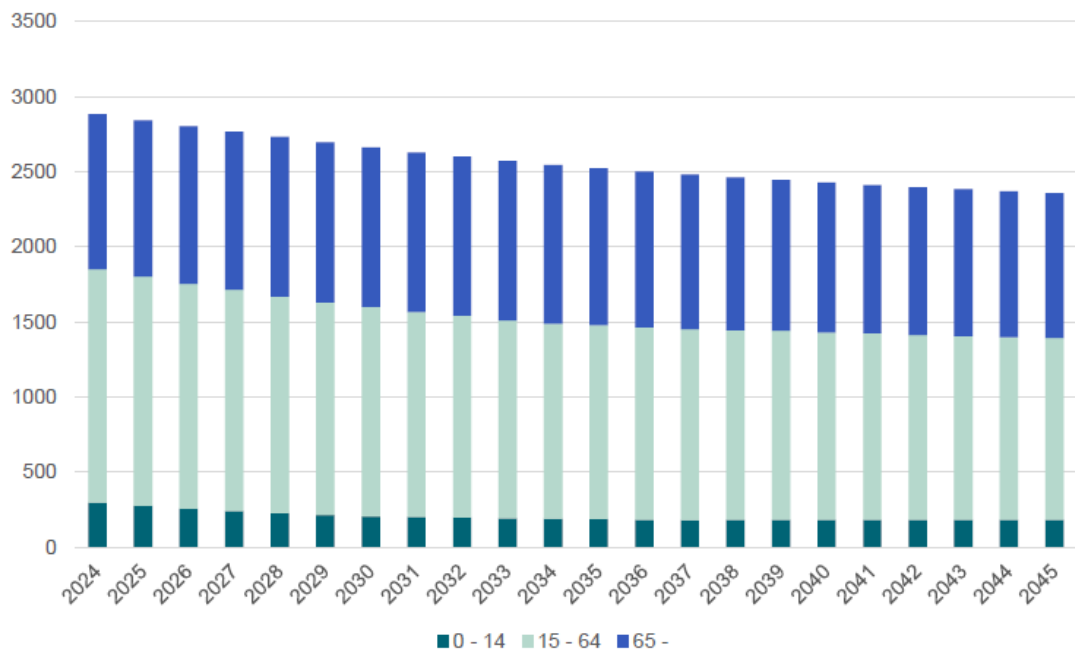
Kuntakonsernin velkamäärä vähenee vain positiivisen toiminnan ja investointien rahavirran kautta

Kuntakonsernin velkamäärä laskee vuoden 2025 aikana toiminnan ja investointien rahavirran kääntymistä positiiviseksi huolimatta siitä, että Kiinteistö Oy Virolahden Vuokra-asunnot on saanut lyhennysvapaata vuosille 2025 ja 2026. Toteutettujen sopeutustoimien ja maltilliseksi laaditun investointisuunnitelman vuoksi lainakannan odotetaan pienenevän olennaisesti edelleen myös alkavalla taloussuunnitelmakaudella. Korkotaso laski vuoden 2024 aikana merkittävästi, millä on osaltaan positiivinen vaikutus rahoituskustannusten pienenemisen kautta myös tulokseen.

Velkaantuminen ei kohdistu ainoastaan emokunnan puolelle, sillä kunnan tytäryhtiöiden hallinnoimille taloyhtiöille lainat ja niiden korot ovat niin ikään aiheuttaneet haasteita ja sitä kautta paineta vastikkeiden ja vuokrien korotuksille edellisinä vuosina. Vastikkeiden ja vuokratasojen on sopeutustoimien ja laskeneen korkotason vuoksi arvioitu laskevan maltillisesti taloussuunnitelmavuosina.

Väestökehitys ja työllisyystilanne

Kymenlaakson väestömäärä on ollut pitkään laskussa muuttotappiosta ja väestön ikärakenteesta johtuen. Virolahdella väestö on vähentynyt vuodesta 2020 vuoteen 2024 yhteensä 256 asukkaalla. Vuoden 2025 kolmella ensimmäisellä vuosineljänneksellä Virolahden asukasluku on edelleen vähentynyt tasaisesti.⁴ Tammi-syyskuun aikana kuntien välinen nettomuutto oli Virolahden osalta -19.⁵ Väestörakenteeseen ei Tilastokeskuksen mukaan ennusteta radikaalia muutosta, vaikka yli 65-vuotiaiden osuus hieman kasvaa suhteessa muihin ikäryhmiin.

Taulukko 4. Tilastokeskuksen ennuste (10/2024) Virolahden väestörakenteen tulevasta kehityksestä.

Väestömääränkehitys Virolahdella vuonna 2025 on ollut seuraava:

31.12.2024	2831
31.3.2025	2819
30.6.2025	2791
30.9.2025*	2769

Kaakkois-Suomessa oli syyskuun lopussa 16 184 työtöntä työnhakijaa. Työttömien määrä on 983 henkilöä (+6 %) suurempi kuin vuotta aikaisemmin. Koko maassa työttömiä työnhakijoita oli 308 905. Luku on 10 % suurempi kuin vuosi sitten.

Lomautettujen määrä on laskenut vuodentakaisesta. Syyskuun lopussa Kaakkois-Suomessa oli kokoaikaisesti lomautettuja yhteensä 1170, mikä on 21 prosenttia (-303

⁴ Tilastokeskus - väestörakenteen ennakkotiedot alueittain: https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vamu/statfin_vamuu_pxt_11lj.px/table/table-ViewLayout1/

⁵ - Väestömuutosten ennakkotiedot alueittain https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vamu/statfin_vamuu_pxt_11lk.px/table/tableViewLayout1/

* Ennakkotieto

hlöä) vähemmän kuin viime vuoden vastaavana ajankohtana. Elokuuhun verrattuna lomautettuja oli 159 henkilöä enemmän (+16 %).⁶

Elinkeinotoiminnan kehitys alueellisesti ja omassa kunnassa

Kymenlaakson elinkeinotoiminta on alkuvuonna 2025 ollut sekä haasteiden että mahdollisuuksien sävyttämää. Maakunnan tilanne- ja kehityskuva on päivitetty alkuvuodesta, ja tiedot päivittyvät jatkuvasti maakuntaohjelmaan. Elinvoimabarometrin mukaan Kymenlaakso sai kiitosta erityisesti yrittäjien verkostoitumismahdollisuuksista ja elinkeinoyhtiöiden palveluista, mutta jäi elinvoiman johtajuudessa ja yhteisessä tekemisessä maakuntien häntäpäähän.

Kymenlaakson investointien kasvu alkuvuonna 2025 on ollut vahvaa erityisesti yritysten ja teollisuuden puolella. Suurhankkeet, kuten datakeskukset Kouvolassa, nostavat investointitasoa merkittävästi. Kuitenkin investointien painopiste on siirtynyt palvelu- ja teollisuussektoreille, kun taas kaupan alan investoinnit ovat vähentyneet.

Etelä-Kymenlaakson investoinnit alkuvuonna 2025 ovat olleet erittäin vahvassa kasvussa, ja alueella on käynnissä useita merkittäviä teollisuus- ja energiainvestointeja.

Kotka-Haminan seutu on yksi Suomen vilkkaimmin kehittyvistä teollisuuden keskittymistä. Alueella on käynnissä ja suunnitteilla investointihankkeita yhteensä yli 10 miljardin euron arvosta, ja hankkeita on noin 3000 kappaletta. Näiden investointien työllisyysvaikutus on merkittävä, ja ne luovat suoraan yli 15 000 työpaikkaa.

Akkuteollisuus on noussut alueen kärkihankkeeksi. Kotkan Keltakalliolle on suunnitteilla toinen akkuteollisuuden hanke, kun Grafintec varasi tontin anodimateriaalitehdasta varten. Lisäksi Pyhtäälle kaavaillaan vastuullista kartonkitehdasta, mikä kasvattaa investointeja koko seudulla.

Kotkaan on suunnitteilla Euroopan mittakaavassa merkittävä e-metaanilaitos, joka tuottaa uusiutuvaa polttoainetta meriliikenteelle ja teollisuudelle.

Teollisuuden ja liike-elämän palveluiden investoinnit ovat kasvaneet selvästi. Finnveran rahoittamat investoinnit Kymenlaaksossa yli kaksinkertaistuivat edellisvuoteen verrattuna, ja erityisesti liike-elämän palveluyritykset kasvattivat investointejaan eniten. Kaupan ja kuluttajapalveluiden investoinnit sen sijaan vähenivät.

Haminan-Kotkan sataman liikenteessä on nähty vahvaa kasvua, mikä tukee myös alueen investointihankkeita ja teollisuuden kehitystä.

Kotkassa Kemira ja IFF investoivat yhteensä 130 miljoonaa euroa uuteen biopohjaisten materiaalien tuotantolaitokseen, mikä vahvistaa alueen asemaa biotuotannon ja vihreän siirtymän edelläkävijänä.

Suomen itäraja on edelleen suljettuna. Toistaiseksi voimassa olevalla rajasululla on edelleen suuria vaikutuksia Virolahdelle, eikä investointeja Vaalimaan alueelle ole tullut vuonna 2025. Muuttuneessa toimintaympäristössä Virolahti on entistä riippuvaisempi alueen muiden kuntien alueella tehtävistä investoinneista, jotka luovat mahdollisuuksia myös Virolahdelle työpaikkojen, asumisen, palveluiden ja matkailun saralla.

⁶ Työllisyyskatsaus Kaakkois-Suomi https://www.ely-keskus.fi/documents/d/ely-keskus/tyollisyyskatsaus_syyskuu_2025-pdf

Virolahden Aurinkovoima Oy:n valmisteleva aurinkovoimahanke Virolahdella on edennyt suunnitellusti ja voimalan rakentamisen mahdollistava kaava on lainvoimainen. Rakentamislupa on myönnetty ja hankkeen uskotaan etenevän kohti investointipäätöstä. Vuosien hiljaiselon jälkeen myös Virolahden kunnan alueella sijaitsevaa biokaasulaitosta kohtaan on mielenkiinto herännyt. Kunnassa toivotaan, että uusiutuvan energian tuotannosta tulee seuraava piristysruiske paikalliselle elinkeinotoiminnalle.

Suunnitelmakaudelle ajoittuvat kehittämishankkeet

Kunnan heikko taloustilanne rajoittaa omarahoitteisten kehittämishankkeiden toteuttamista. Vuodelle 2026 on suunnitteilla yksittäisiä kehittämishankkeita:

Bunkkerimuseolle uutta toimintaa

Virolahden kunta teki päätöksen luopua bunkkerimuseosta kunnan omana toimintana 31.12.2025 mennessä. Alueen toimintoja operoimaan on valittu Wähäinen Oy, jolla on myös suunnitelmia Bunkkerimuseon alueen kehittämiseksi entistä houkuttelevammaksi kohteeksi kävijöille.

Kaakon luonto- ja kulttuurikeskus -hanke

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen rahoittaman Kaakon Luonto- ja Kulttuurikeskuksen konseptisuunnitelma valmistui lokakuussa 2025. Suunnitelmassa tarkastellaan keskuksen toteuttamismahdollisuuksia Harjun alueelle sekä hahmotellaan keskukselle uudenlaista toimintamallia. Hankkeen kumppaneina toimivat Cursor Oy, Harjun oppimiskeskus, Kymenlaakson Kylät ry sekä Ilkka Hanskin luontoverkko.

Marras–joulukuun 2025 aikana hankkeen työryhmä käy keskusteluja Etelä-Kymenlaakson kuntien ja kaupunkien kanssa sekä esittelee konseptisuunnitelmaa eri toimijoille. Tammikuussa 2026 käynnistetään muiden yhteistyötahojen sitouttaminen ja kartoittaminen sekä laaditaan tarkennetut rahoitusmallilaskelmat. Kumppanuusmallit tehdään sekä investointi- että toteutusvaiheelle.

Luonto- ja kulttuurikeskus toimisi porttina Itäisen Suomenlahden kansallispuistoon sekä mantereella sijaitsevana tutustumisalustana sen luontoon ja kulttuuriympäristöön. Keskus voisi yhdistää esimerkiksi tutkimuksen ja tieteen (Ilkka Hanskin luontoverkko/Agora), luontomatkailun, kulttuurin sekä maaseudun elinkeinot. Hankkeessa pyritään tunnistamaan tarkoituksenmukaiset yhteistyökumppanit ja sidosryhmät jatkokehitystä varten.

Aurinkovoimaa Virolahdelle

Fortumin suunnitteleman, Virolahden Yläpään ja Uusitalon alueelle sijoittuvan 80 megawatin (MWac) aurinkovoimalan kaava on saanut lainvoiman 2025. Aurinkovoimalan hankealue on 173 hehtaaria ja sen vuosituotanto tulee olemaan noin 100 GWh vastaten noin 5 000 sähkölämmitteisen omakotitalon vuosikulutusta.

Virolahden Aurinkovoima Oy on vuokrannut hanketta varten maa-alueita pääasiassa yksityisiltä maanomistajilta ja tehnyt osasta hankealueen maa-alueista esiosostosopimuksia.

Hankealue on pääosin peltoa ja metsää ja aurinkopaneelit sijoittuvat pääsääntöisesti peltoalueille. Hankkeessa suunnitellaan myös energiavarastointijärjestelmää, joka koostuisi akkuenergiavarastoista ja muuntamoista. Hanke kokonaisuudessaan tukee sekä alueellista että kansallista kestävän kehityksen tavoitetta, joista erityisesti hiilineutraaliustavoite edellyttää Virolahden Aurinkovoima Oy:n hankkeen kaltaisia uusiutuvaan energiantuotantoon perustuvia energiajärjestelmiä.

Virolahden Aurinkovoimala Oy:lle on myönnetty rakennuslupa kesällä 2025 aurinkovoimalan rakentamiseksi. Rakennuslupa ei ole lainvoimainen, sillä siitä on valitettu Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeuden odotetaan ratkaisevan valitukset kesään 2026 mennessä. Tämän jälkeen hanke pääsee jälleen etenemään kohti toteutusta. Toteutuessaan investointi tuottaa Virolahden kunnalle arvioiden mukaan noin 275 000 euron kiinteistöverotuoton vuosittain.

Talousarvioasetelma, toiminnalliset tavoitteet ja määrärahojen sitovuustaso

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Talousarviossa vertailutietoina esitetään vuoden 2024 tilinpäätöksen luvut sekä vuoden 2025 talousarvio. Vuoden 2025 vertailutiedoissa eivät näy mahdolliset lisätalousarvioon kirjatut luvut.

Talousarvion 2026 luvut sisältävät vuoden 2025 talousarvion tapaan budjetoidut sisäiset vyörytykset. Vyörytettävät sisäiset erät sisältävät ennalta sovituilla perusteilla lasketut sisäiset vuokrat sekä sisäiset talous- ja henkilöstöpalveluiden nettokustannukset. Vertailutiedoissa (TP 2024) talous- ja henkilöstöpalveluiden nettomenot on jaettu Virolahden ja Miehikkälän (Kaakon kaksikon) kuntien kesken vuoden 2023 lopun asukaslukujen mukaisessa suhteessa, lukuun ottamatta ICT-palveluiden kustannuksia, jotka jaetaan kuntien kesken puoliksi. Samoin henkilöstöjaoston ja yhteislautakuntien kustannukset on jaettu puoliksi.

Virolahden talousarviossa talouspalveluiden kustannukset on vyörytetty edelleen eri kustannuspaikoille niille kirjattujen ostolaskujen lukumäärien suhteessa. Henkilöstöpalveluiden kustannukset on vastaavasti kohdistettu eri kustannuspaikoille niiden osoittamien henkilömäärien suhteessa siten, että ne on muutettu henkilötyövuosiksi. Vastuukuntamallin vuoksi vastuukunnan toiselle kunnalle järjestämän palvelun osalta vyörytysperusteet on vuoteen 2024 asti noudettu vastuukunnan kirjanpidosta ja palkanlaskennasta (kustannuspaikan tosite- ja henkilöstömäärät). Sisäiset vuokrat (sis. mm. sähkö- ja lämmityskustannukset) on kohdistettu kustannuspaikoille käytettyjen tilojen neliöiden mukaan. Sisäisten erien vyörytyskirjaukset tehdään kirjanpitoon vuosittain toteutuman mukaisina tilikauden lopussa, ennen tilinpäätöksen laatimista.

Toimielinten määrärahojen lisäksi talousarviossa esitetään määrä-, laatu- ja taloudellisuustavoitteet siitä, mitä määrärahoilla tilivuoden aikana on tarkoitus saada aikaan. Talousarvion määrärahat on varattu sadan euron tarkkuudella.

Valtuusto hyväksyy esitetyt tavoitteet ja määrärahat toimialatasolla niin, että toimintatulojen ja –menojen nettomäärä on sitova. Toimielimiä toimialoittain sitovat katteet on esitetty yhteenvetona omassa kappaleessaan. Investointien osalta sitovuustaso on määriteltä hankekohtaisesti arvioiduksi nettomäärärahaksi.

Käyttötalous ja tuloslaskelma

Talousarvion käyttötalousosaan merkityt toimintatuotot vuodelle 2026 ovat yhteensä 6,1 M€ ja 19 % pienemmät kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna. Toimintakulujenkin (14,1 M€) on arvioitu laskevan noin 11 % suhteessa vuoden 2025 talousarvioon. Vuonna 2024 tapahtuneen Kaakon kaksikko -yhteistoimintasopimuksen purkautumisen myötä kunnan toimintatuotot ja -kulut tilinpäätöksessä 2024 eivät ole vertailukelpoisia suhteessa talousarvioihin 2025 ja 2026.

Talousarvion 2026 mukaisilla toimintatuloilla ja -menoilla kunnan toimintakate on noin 8,0 M€ (TA 2025: 8,3 M€) negatiivinen. Tuloslaskelman budjetoitu vuosikate ennen poistoja on kuitenkin lähes 1,8 M€ (TA 2025: 1,5 M€) positiivinen, eli lähes 0,3 M€ vuoden 2025 talousarviota parempi. Tilikauden 2026 tulos poistojen jälkeen on 326 825 euroa ylijäämäinen.

Tilikauden 2026 talousarvioon ei sisälly kertaluonteisia eriä tai tuotto-odotuksia esimerkiksi omaisuuserien myyntivoitoista. Sen sijaan taloussuunnitelmavuoden 2028 tuloslaskelmalla on huomioitu osana toimintatuottoja sopimukseen perustuva aineellisten hyödykkeiden luovutusvoitto 2,4 M€ sekä poistojen ja arvonalentumisten ryhmässä talousarviovuonna 2026 lakkautettavan koulu-päiväkotikiinteistön menojäännöksen kerta-poisto täysimääräisenä. Ilman näitä kertaeriä taloussuunnitelmavuoden 2028 arvioitu ylijäämä olisi noin 0,9 M€.

Rahoituslaskelma ja lainamäärän kehitys

Vuoden 2026 talousarviossa vuosikate on noin 1,8 M€ (TA 2025: 1,5 M€), nettoinvestointimenot alle 0,4 M€ (TA 2025: 0,4 M€) ja lainojen lyhennykset 0,9 M€ (TA 2025: 0,4 M€). Talousarviossa esitetyn rahoituslaskelman mukaan kunnan maksuvalmius paranee jälleen tulevan tilikauden aikana. Tämä luonnollisesti edellyttää päätettyjen sopeutustoimien täysimääräistä täytäntöönpanoa.

Kun kunta on vuoden 2025 aikana kyennyt lyhentämään lyhytaikaisia lainojaan suunniteltua enemmän, arvioidaan emokunnan lainakannan kokonaisuudessaan olevan vuoden 2025 lopussa noin 21,2 M€ (TP 2024: 23,4 M€), josta lyhytaikaisia kuntatodistuksia on 20,0 M€ (TP 2024: 21,8 M€). Lainamäärän arvioivaan edelleen talousarviovuonna 2026 pienenevän vähintään 0,9 M€, jolloin vuoden 2026 lopussa kunnan taseessa oleva lainamäärä tulisi olemaan 20,3 M€. Osana talouden tervehdyttämisen toimenpiteitä on talousarviovuoden 2026 aikana edelleen tarpeen kehittää kuntakonsernin rahoituspolitiikkaa siten, että vieraan pääoman ehtoiseen rahoitukseen liittyvää korkoriskiä kyetään hallitsemaan myös pitkällä aikavälillä. Korkoriskiä on kunnan lainojen osalta suojattu osittain (suojausaste noin 33 %) koronavaihtosopimuksella vuoteen 2027 saakka.

2.2 Virolahden kuntastrategia 1.1.2024 alkaen

Virolahden kunnanvaltuusto päivitti strategiaa marraskuussa 2023, sillä edellinen kuntastrategia oli vanhentumassa ja kunnan toimintaympäristössä tapahtui merkittäviä muutoksia. Hyvinvointialueuudistus ja Venäjän aloittama laajamittainen hyökkäyssota vaikutuksineen ovat muuttaneet kunnan organisaatiota, taloutta ja elinkeinopoliittista ympäristöä pysyvästi.

Kunnan toiminta ja talous olivat 2020-luvun alkupuolella ajautuneet epätasapainoon, eikä Miehikkälän kunnan kanssa päästy yhteisymmärrykseen Kaakon kaksikko -yhteistyön syventämisestä. Kaakon kaksikko -yhteistyö päättyi ja Virolahden tuli siten 2024 aikana organisoida palvelunsa ja toimintonsa Kaakon kaksikon jälkeen uudelleen. Yhtenä vaihtoehtona selvitettiin myös kuntaliitosta Haminan kaupungin kanssa. Muutos on myös mahdollisuus ja toiminnan uudelleenorganisoinnilla on mahdollista tuottaa entistä parempia palveluja kuntalaisille, yrityksille ja muulle kuntaorganisaatiolle. Myös uusia sopimuksia palvelujen alueellisesta järjestämisestä on solmittu vuosien 2024 ja 2025 aikana.

Kuntastrategiaa päivitettäessä on otettu huomioon toiminnan ja talouden mittava epätasapaino sekä pienen organisaation rajallinen toimintakyky sekä henkilöstön työhyvinvointi. Tärkeiden asioiden välillä on jouduttu tekemään karsintaa sekä valintoja, mikä on ohjannut päivitetyn kuntastrategian, arvion sekä vision valmistelua. Virolahden kuntakonsernin toimintaa ohjaavat 2024 vuodesta alkaen päivitetyt arvot, visio ja strategian painopisteet, jotka Virolahden kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 13.11.2023.

Virolahden kuntastrategia pohjautuu seuraaviin arvoihin:

Asukas- ja asiakaslähtöisyys

Kaikessa toiminnassa arvostamme sekä kunnan asukkaiden että asiakkaidenkin tarpeita ja tavoitteita. Asukas- ja asiakaslähtöisyys koskee sekä asukaille ja asiakkaille tarjottavia palveluja että organisaation sisäisiä palveluja.

Suvaitsevaisuus, inhimillisyys ja tasa-arvo

Kaiken toimintamme perustana on inhimillisyys ja arvostaminen. Kuuntelemme mielipiteitä ja kohtelemme toisiamme tasa-arvoisesti ja oikeudenmukaisesti sekä ymmärrämme erilaisuutta.

Tuloksellisuus ja vaikuttavuus

Toimimme jatkuvan parantamisen periaatteella. Tarkastelemme ja mittaamme toimintamme vaikuttavuutta johdonmukaisesti.

Kestävä kehitys

Arvioidessamme ja kehittäessä toimintaamme, otamme huomioon kestävän taloudenpidon rinnalla myös ekologisen ja sosiaalisen kestävyysnäkökulmat. Kestävän kehityksen periaatteiden huomioimisessa olennaista on myös historiallisen ja kulttuurisen perinnön vaaliminen sekä monikulttuurisuuden kunnioittaminen.

Kuntastrategian painopisteet ja niiden toteuma-arviointi osavuosikatsauksessa 30.6.2025

Talouden tervehdyttäminen

Toiminnan ja investointien rahavirta kääntyi positiiviseksi vuonna 2024 ja se on positiivinen myös 1.1.-30.6.2025 osavuosikatsauksessa.

Talouden tervehdyttämiseen tähtääviä toimenpiteitä on edistetty suunnitelmallisesti myös vuoden 2025 ensimmäisellä vuosipuolikkaalla.

Toimivat palvelut

Yhteistoimintaneuvotteluja on käyty syksyn 2023 ja kevään 2024 sekä suuremmassa mittakaavassa heti alkuvuodesta 2025. Vaikeista asiasisällöistä huolimatta hyvällä yhteistyöllä ja tarvittavalla päätöksentekokyvyllä on mahdollista muodostaa toimiva ja oikein mitoitettu henkilöstöorganisaatio tulevaa palvelutarvetta vastaavasti *(toimenpide 1.)*.

Palveluiden pitkän aikavälin järjestämistä arvioitiin osana yhteistoimintaneuvotteluja alkuvuodesta 2025 ja palveluverkkoselvitykseen perustuen kunnanvaltuusto teki keväällä päätöksen keskittää perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palvelut kuntakeskukseen Virolahdelle.

HYTE-kertoimen kasvattamisessa *(toimenpide 3.)* onnistuttiin alkuvuoden aikana. Väri on keltainen vihreän sijasta sen vuoksi, että vuosi on kesken ja lopulliset valtionosuuspäätökset tulevat vasta vuoden 2025 vaihteessa.

Virolahden vuoden 2025 peruspalvelujen valtionosuuslaskelman mukaan

HYTE-kerroin (sis. kulttuurihyte): 0,69 (2024: 0,44)

Väestöllä painotettu HYTE-kerroin: 1,07 (2024: 0,64)

HYTE-kertoimeen perustuva valtionosuus 62 431 € (2024: 36.799 €).

Vuoden 2025 ennakollisessa valtionosuuslaskelmassa:

HYTE-kerroin (sis. kulttuurihyte): 0,48

Väestöllä painotettu HYTE-kerroin: 0,71

HYTE-kertoimeen perustuva valtionosuus 41.463 €.

Yleisesti ottaen laadukkaiden ja saavutettavien palveluiden turvaaminen pitkällä aikavälillä on erittäin haastava tehtävä rahoituksellisista syistä ja kunnan väestörakenteesta johtuen. Toimintaa on ollut pakko supistaa, mihin yhteistoimintaneuvotteluillakin tähdättiin. Vastaavasti osaavan ja sitoutuneen henkilöstön rekrytointi ja sitouttaminen ovat haastavia teemoja, kun resurssit ovat tiukassa ja sopeuttaminen tarkoittaa mm. merkittäviä henkilöstövähennyksiä. Toisaalta onnistuminen yhteistoimintaneuvotteluissa ja kyky päättää sekä toimeenpanna välttämättömät sopeuttamistoimet luovat mahdollisuuden saavuttaa entistä tehokkaampi ja ketterämpi kuntaorganisaatio. Huomio tulisi suunata siihen, että päätettävien toimenpiteiden muovaamasta organisaatiosta tulisi mahdollisimman terve ja toimintakykyinen.

Elinvoimainen Virolahti

Puhdasta siirtymää edistävä Fortumin tytäryhtiön teollisen mittakaavan aurinkovoimahanke etenee aikataulun mukaisesti. Kaava on lainvoimainen ja yritys on hakenut rakentamislupaa *(toimenpide 1.)*. Yhteistyö Fortumin kanssa on ollut avointa, säännöllistä ja rakentavaa.

Kiinteistöstrategia ja sen liitteeksi kiinteistösuunnitelma on laadittu. Kiinteistösuunnitelmaa tulee vielä päivittää *(toimenpide 2.)* sillä keväällä tehtyjen palveluverkkoratkaisujen mukaiset toimenpiteet voivat olennaisesti vaikuttaa kunnan kiinteistöjen käyttöön. Kiinteistösuunnitelma on joka tapauksessa keskeinen osa toiminnan tehostamista ja sen laadinnassa on käytetty ulkopuolista asiantuntija-apua.

Yrittäjien ja kuntalaisten mitattavassa kuuntelemisessa on edistytty osittain *(toimenpide 3.)*. Suomen Yrittäjien Elinvoimabarometri 2025-kysely (Kuntabarometri) toteutettiin helmi-maaliskuun aikana ja toista kertaa kyselyn historiassa virolahtelaisten yrittäjien vastaajamäärä oli tarpeeksi korkea (13), jotta kunnan vastaukset voitiin mitata. Kunta ja erityisesti Cursor Oy markkinoivat kyselyä aktiivisesti.

Kyselyn tulokset antavat hyviä eväitä kehittää kunnan, Cursorin ja yritysten välisestä vuoropuhelua sekä eväitä kehittää kunnan elinkeinopolitiikkaa. Virolahden kunnan ranking oli barometrissä keskiarvoarvosanaa 3.12 heikompi, sillä Virolahti sai arvosanan 2.51. Tulokset antavat Virolahdelle osviittaa yrittäjien toiveista ja auttavat elinvoiman kehittämisessä. Tuloksiin voi tutustua osoitteessa: <https://survey.taloustutkimus.fi/dashboard/kuntabarometri/>.

Kunta ei kuitenkaan ole erikseen mitannut yrittäjien kuulemista, eikä myöskään kuntalaisten kuulemisesta ole tehty mitattavaa. Tältä osin toimenpide ei ole toteutunut.

Hurpun luontokeskushankkeen potentiaali selvitettiin (*toimenpide 4.*) ja hankerahoitusta haettiin kahteen otteeseen kahdesta eri EU-rahoituskanavasta (AKKE ja Maaseuturahasto) Cursor Oy:n avustuksella. Ikävä kyllä hankeidea ei menestynyt ja saanut rahoitusta. Tällä hetkellä hanke on jäässä ja tavoite tulee arvioida uudelleen.

Painopisteet ja toimenpiteet

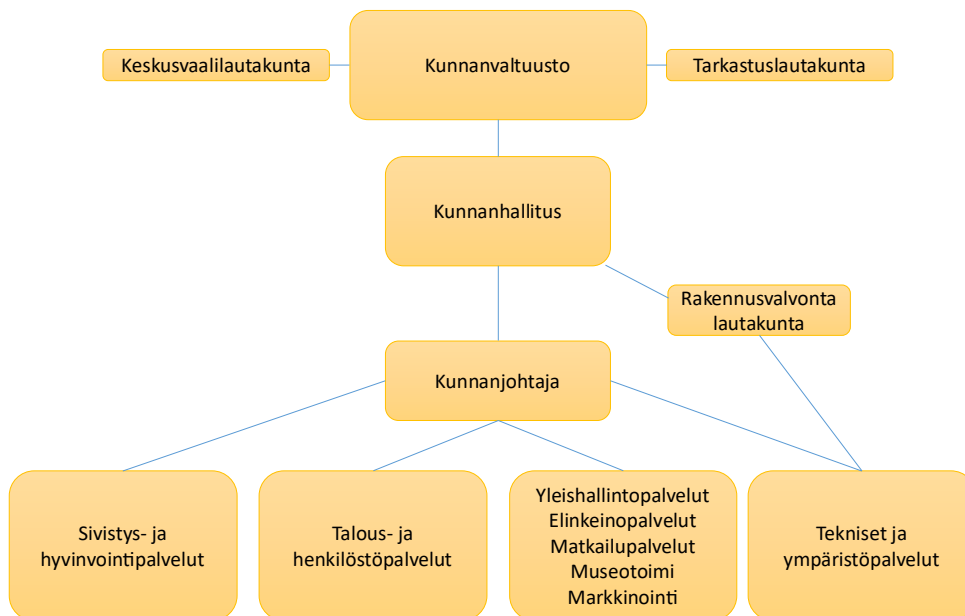
Strateginen painopiste	Toimenpide	1-6/2024	7-12/2024	1-6/2025	7-12/2025	1-6/2026	7-12/2026
Talouden tervehdyttäminen	1. Palautamme toiminnan ja investointien rahavirran positiiviseksi taloussuunnitelmakaudella (2024-2026).	Kesken	Toteutunut				
	2. Taloussuunnitelmakauden (2024-2026) päätteeksi konsernitaseessa ei ole kertyneitä alijäämiä.	Kesken					
	3. Tarkastelemme kuntaliitosvaihtoehdon Haminan kaupungin kanssa.			Toteutunut			
Toimivat palvelut	1. Käymme tarvittavat yt-neuvottelut ja muodostamme toimivan ja tehokkaan henkilöstöorganisaation Kaakon kaksikon jälkeiselle ajalle.	Kesken		Toteutunut			
	2. Laadimme palveluiden pitkän aikavälin järjestämissuunnitelman.	Ei aloitettu	Kesken	Toteutunut			
	3. Panostamme palveluissamme hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen siten, että kunnan HYTE-kerroin kasvaa vuosittain.	Kesken		Toteutunut			
Elinvoimainen Virolahti	1. Ensimmäiselle aurinkovoimahankkeelle kunnan alueella on myönnetty rakennuslupa.	Kesken		Toteutunut			
	2. Päivitämme kiinteistösuunnitelman.	Ei aloitettu	Kesken	Toteutunut			
	3. Teemme kuntalaisten ja yrittäjien kuuntelemisesta säännönmukaista ja mitattavaa.	Kesken					
	4. Selvitämme Hurpun luontokeskushankkeen potentiaalin.			Toteutunut			

2.3 Toiminnan organisointi

Virolahden kunta

Virolahden kunnan hallinnosta, edunvalvonnasta ja elinvoiman edistämisestä vastaa Virolahden kunnanvaltuusto ja -hallitus. Toimintaa ohjataan lainsäädännön ja johtosääntöjen mukaisesti. Virolahden valtuustossa on 15 kunnanvaltuutettua ja kunnanhallituksessa on seitsemän valtuuston valitsemaa jäsentä/varajäsentä. Valtuusto valitsee hallituksen kahden tai neljän vuoden toimikaudeksi. Virolahden kunta on luopunut vapaaehtoisista lautakunnista (sivistys- ja hyvinvointi sekä tekninen lautakunta).

Virolahden organisaatio 1.6.2025 alkaen

Kuva 3 Virolahden organisaatio 1.6.2025 alkaen

Alueellinen yhteistoiminta

Ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun ja eläinlääkinnän yhteistyösopimus

Yhteistyösopimus Haminan kaupungin ja Virolahden ja Miehikkälän kuntien kesken kunnan ympäristönsuojelun- ja terveydensuojeluviranomaisen sekä eläinlääkintähuollon tehtävistä on ollut voimassa jo vuodesta 2007. Sopimus on toistaiseksi voimassa oleva ja sitä on muutettu tarpeen mukaan. Viimeisin muutos on tehty 1.1.2022 alkaen. Sopimuksen perusteella Haminan kaupunki vastaa näistä lakisäateisistä tehtävistä ja osoittaa Virolahden ja Miehikkälän kunnille ympäristötarkastajan ja terveystieteiden työpäivien. Eläinlääkinnän yhteistyön myötä Virolahti saa palvelut eläinlääkäripäivätykseen, eläinsuojeluvalvontaan, löytöeläinten huostaanottoon ja hygieenikkoeläinlääkärin palveluista. Virolahdella toimii eläinlääkärin vastaanotto kahtena tai kolmena päivänä viikossa.

Maaseutupalveluiden alueellinen yhteistyö

Haminan kaupunki vastaa alueellisesti maaseutuelinkeinoviranomaiselle säädetyistä tehtävistä ja vastuista tuottaen palvelut myös Kotkan, Pyhtään, Haminan, Miehikkälän ja Virolahden kunnille. Toimintaan kuuluvat viljelijätukihallinnon toimeenpanon lisäksi muun muassa eläintenpidon rekisteröintiin liittyvät asiat. Alueellinen maaseutupalvelu toimii yhteistyössä maaseutuyrittäjien kanssa tuomalla esille maaseudun yritystoimintaa.

Yläkouluyhteistyö Miehikkälän kunnan kanssa

Yhteistyösopimus yläkouluopetuksen järjestämisestä on astunut voimaan 1.8.2024 alkaen. Miehikkälän ja Virolahden kunnanvaltuustot ovat hyväksyneet sopimuksen, jonka nojalla Miehikkälän kunnan yläkouluopetuksen järjestämisvastuu siirretään Virolahden kunnalle ja Miehikkälän kunta osoittaa alueensa yläkouluikäisten oppilaiden lähikouluksi Virolahden yläkoulun 1.8.2024 alkaen. Sopimus on voimassa toistaiseksi ja sen ensimmäinen mahdollinen päättymisajankohta on 31.7.2027. Koululaiskuljetukset eivät kuulu varsinaisen sopimuksen piiriin, vaan niistä on laadittu erillinen liite yhteistyösopimukseen.

Varhaiskasvatuspalveluita koskeva sopimus Miehikkälän ja Virolahden kunnan välillä

Yhteistyö varhaiskasvatuksen vuorohoidon järjestämisestä on astunut voimaan 1.8.2024 alkaen. Miehikkälän ja Virolahden kunnanvaltuustojen yhtäpitävällä päätöksellä. Sopimuksen mukaan Virolahden kunta tuottaa varhaiskasvatuksen vuorohoidon palvelut Miehikkälän kunnalle. Sopimus mahdollistaa Miehikkälän kunnalle harkinnan ostaa sopimuksen puitteissa myös varhaiskasvatus Virolahden kunnalta.

Rakennusvalvonnan yhteistyö Miehikkälän kunnan kanssa

Sekä Virolahden että Miehikkälän kunnanvaltuustot päättivät rakennusvalvonnan yhteistyösopimuksesta 1.8.2024 alkaen. Sopimus on voimassa toistaiseksi. Sopimuksessa sovittiin mm. seuraavaa:

1. Virolahden kunnan lautakunta, tai muu monijäseninen toimielin, toimii Virolahden maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamana rakennusvalvontaviranomaisena ja huolehtii ja päättää maankäyttö- ja rakennuslain mukaan Virolahdelle kuuluvista lupa-, valvonta- ja muista viranomaistehtävistä sekä kulloinkin voimassa olevista muista rakennusvalvonnan toimintaa ohjaavista laeista ja määräyksistä.
2. Virolahden kunta ostaa Miehikkälän kunnalta rakennustarkastajan viranhaltijapalvelut.
3. Rakennustarkastaja toimii kohdassa 1. todetun toimielimen esittelijänä ja pöytäkirjanpitäjänä.
4. Virolahden kunnan lautakunta, tai muu monijäseninen toimielin, voi päätöksellään delegoida toimivallan rakennustarkastajalle.
5. Rakennustarkastajan viranhaltijapalvelun lisäksi Virolahden kunta ostaa Miehikkälän kunnalta rakennusvalvonnan toimistosihteerin (1 kpl) palveluita. Lisäksi Virolahti vastaa osaltaan ostettaviin palveluihin liittyvistä muista todellisista kustannuksista.

Rakentamislaki astui voimaan 1.1.2025 ja muutti rakennusvalvonnan tehtäviä. Rakennusvalvonnan aiemmat tehtävät vähenevät, mutta työn sisältö on muuttunut enemmän valvonta- ja neuvontatehtäväksi.

Talous- ja henkilöstöhallinnon yhteistyö Miehikkälän kunnan kanssa

Virolahden kunnan talous- ja henkilöstöhallinto tuottavat palvelut myös Miehikkälän kunnalle erillisen sopimuksen mukaisesti. Palveluiden sisältöä on kuvattu osana yleishallinnon käyttötalousosaa (200 Talouspalvelut ja 220 Henkilöstöpalvelut). Palvelusopimukseen ei sisälly tietohallinnon palveluita eikä työterveyshuollon ja työ- ja elämänterveystoiminnan järjestämisvastuuta.

TE-palveluiden yhteistyö Etelä-Kymenlaaksossa

Työvoimapalveluiden järjestelystä annetun lain (380/2023) mukaisesti vastuu työnhakijoille, yrityksille ja muille työnantajille tarjottavista työvoimapalveluista siirtyy valtiolta kuntien vastuulle 1.1.2025. Etelä-Kymenlaaksoon syntyi uudistuksen myötä uusi työelämyssuunnitelma, jonka muodostavat Kotka, Hamina, Pyhtää, Virolahti ja Miehikkälä. Etelä-Kymenlaakson työelämäpalveluiden järjestämisestä vastaa sopimukseen perustuen Kotkan kaupunki.

Kotoutumisen palveluiden yhteistyö Etelä-Kymenlaaksossa

Uusi kotoutumislaki (Laki kotoutumisen edistämisestä 681/2023) tuli myös voimaan 1.1.2025. Kotkan kaupunki tuottaa Etelä-Kymenlaakson kunnissa kotoutumisen edistämisen palvelut alueellisesti.

Muu alueellinen yhteistoiminta

Jätehuoltopalveluiden osalta kunta on osakkaana Kymenlaakson Jäte Oy:ssä ja elinkeinopalveluita tuottaa alueelle Cursor Oy. Varhaiskasvatuksen ja opetuksen ateriapalvelut kunta hankkii Kymijoen Ravintopalvelut Oy:lta ja ICT-palvelut ovat järjestetty KS-Tiedon toimesta. Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä Ekami vastaa omistajakuntiansa (Kotka, Hamina, Pyhtää, Miehikkälä ja Virolahti) alueen toisen asteen ammatillisen koulutuksen järjestämisestä (Etelä-Kymenlaakson ammattiopisto) sekä työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön palveluista (Rannikkopajat). Virolahden kunnalla on sopimus myös Navi-palvelusta, jolla tarkoitetaan oppivelvollisuusikäisten alle 18-vuotiaiden tukipalvelua nuorille, joilla ei opiskelijastatusta ja jotka eivät ole minkään oppilaitoksen kirjoilla.

2.4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäinen valvonta tarkoittaa kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistumaan organisaation tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan laillisuudesta. Se on kunnan ja sen toimialojen toiminnan omaa valvontaa, minkä tarkoituksena on varmistaa, että johto saa organisaation toimimaan haluamallaan tavalla ja että johto saa riittävästi tietoa toiminnan ja organisaation tilasta ja tavoitteiden saavuttamisesta. Sisäinen valvonta jakaantuu luottamushenkilöille kuuluvaan seurantaan sekä tilivelvollisten ja esihenkilöiden suorittamaan valvontaan. Konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto, jonka valtuuston hyväksymän Virolahden kunnan hallintosäännön mukaisesti muodostaa kunnanhallitus ja kunnanjohtaja.

Riskienhallinta on järjestelmällistä toimintaa ja osa kunnan ja kuntakonsernin johtamista. Sen avulla tuetaan tavoitteiden saavuttamista sekä toimintaan liittyvien mahdollisuuksien ja uhkien tunnistamista. Riskienhallinnan tavoitteena on saada ennakoivalla toiminnalla kohtuullinen varmuus kuntakonsernin palveluihin ja organisaatioon sekä toimintaympäristöön kohdistuvista riskeistä. Toimiva riskienhallinta vaatii hyvää turvallisuuskulttuuria ja siihen tarvitaan koko henkilöstön panosta.

Kuntalain 14 §:n ja 90 §:n mukaisesti kunnanvaltuuston tehtävänä on päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista sekä hallintosäännöstä, jossa annetaan tarpeelliset määräykset hallinnon ja talouden tarkastuksesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden tavoitteena on varmistua organisaation tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan laillisuudesta. Lisäksi tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa kuntakonsernin hyvää hallintoa sekä johtamista. Virolahden kunnanvaltuusto on hyväksynyt 11.11.2024 päivitetty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet.

Kunnanhallituksen tehtävänä on huolehtia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kuntalain 115 §:n mukaan kunnan konsernitilinpäätökseen laadittavassa toimintakertomuksessa on annettava tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä keskeisistä johtopäätöksistä. Kunnanhallitus päättää sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet sekä vastaa tilinpäätöksen toimintakertomuksessa annettavasta sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan järjestämisen raportoinnista.

Kuntakonsernin toiminnot on järjestettävä siten, että kaikilla organisaation tasoilla ja kaikissa toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Sisäinen valvonta koskee kaikkia kuntakonsernin toimielimiä ja johtoa sekä kaikkea kuntakonsernin toimintaa, josta kunta vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun sekä muiden velvoitteiden myötä. Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa ei Virolahden kunnassa eriytetä muusta tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävästä toiminnasta, vaan se on jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakoina, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena ja sopimusten hallintana.

Kunnanvaltuuston 11.11.2024 hyväksymien Virolahden kunnan ja kuntakonsernin Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden lisäksi kunnanhallitus hyväksynyt 9.12.2024 päivitetty Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet. Toimintaohjeet perustuvat valtuuston määrittämin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteisiin ja toimintaohjeita voidaan tarvittaessa täydentää kunnanhallituksen, kunnanjohtajan

sekä toimialojen ja tulosalueiden johtavien viranhaltijoiden laatimilla muilla työ- tai toimintaohjeilla. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportointiin liittyen päivitettyä toimintaohjetta tuli siten soveltaa ensimmäisen kerran vuodelta 2024 laaditun konsernitilinpäätöksen laadinnassa. Kunnanhallitus täsmentää sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvää ohjeistusta tammikuussa 2026 käsittelyyn tulevassa vuoden 2026 talousarvion täytäntöönpano-ohjeessaan.

2.5 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Virolahden kunnan omistajapolitiikka

Kunnanvaltuusto määrittelee omistajapolitiikan ja hyväksyy konserniohjeen. Konserni tarkoittaa kahden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa yhdellä yhteisöllä (emoyhtiö) on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta muihin konserniin kuuluihin yhteisöihin (tytäryhteisöt).

Virolahden kunnalla on konsernisuhteen nojalla määräämisvalta kohdeyhteisöissä, jotka täyttävät seuraavat ehdot:

- kunnalla on enemmän kuin puolet kohdeyhteisön kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä ja tämä äänten enemmistö perustuu omistukseen, jäsenyyteen, yhtiöjärjestykseen tai siihen verrattavaan sääntöön tai muuhun sopimukseen
- kunnalla on oikeus nimittää tai erottaa enemmistö jäsenistä kohdeyhteisön hallituksessa tai siihen verrattavassa toimitelimestä taikka toimitelimestä, jolla on tämä oikeus, ja oikeus perustuu samoihin seikkoihin kuin edellisessä kohdassa tarkoitettu äänten enemmistö.

Kunnan konserniohjeella luodaan puitteet ensisijaisesti kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kunnan yhteisöistä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen. Konserniohjauksen tavoitteena on liittää konserniin kuuluvat tytäryhteisöt osaksi kunnan johtamista ja toteuttamaan kunnan visiota. Konserniohjauksesta säädetään kunnan hallintosäännön 4. luvussa.

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseen konsernitilinpäätös. Kuntalain 118 §:ssä erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn käynnistämisen arvioinnissa käytetyt tunnusluvut on ulotettu kuntakonserniin aiempien kuntaa koskevien tunnuslukujen sijaan. Näin ollen konsernitilinpäätös saa aiempaa merkittävästi enemmän painoarvoa. Myös konserniohjaukseen ja yksittäisten tytäryhtiöiden tilikauden aikaisen toiminnan raportointiin, seurantaan ja ohjaukseen on syytä kiinnittää aiempaa enemmän huomiota.

Konsernirakenteesta johtuen Virolahden kunnan konserniohjauksen painopiste kohdistuu tytär- ja osakkuusyhtiöinä oleviin kiinteistöyhtiöihin. Konserniohjetta on päivitetty viimeksi vuonna 2016 ja samassa yhteydessä on otettu käyttöön tietojenantolomake, jolla kiinteistöyhtiöt raportoivat olennaiset niiden taloutta ja toimintaa koskevat tiedot osavuositarkastuksien ja toimintakertomuksen käsittelyn aikataulujen mukaisesti. Konserniohjetta on tarkoitus päivittää alkuvuodesta 2026.

Virolahden kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä. Kunnanhallitus nimeää edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin kokouksiin sekä antaa ohjeet kokouksissa kuntaa edusta-

ville henkilöille käsiteltäviin asioihin. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja seuraavat kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tekevät tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista.

Virolahden kuntakonserni

Virolahden kuntakonserni muodostuu seuraavista yhteisöistä:

Tytäryhteisöt

- Koy Virolahden Lehtokerttu (100 %)
- Koy Virolahden Satakieli (100 %)
- Koy Virolahden Vuokra-asunnot (100 %)
- Koy Virolahden Linja-autoasema (77,15 %)

Kuntayhtymät

- Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä, Ekami (peruspääomaosuus 0,34 %)
- Kymenlaakson liitto (peruspääomaosuus n. 1,53 %)

Osakkuusyhteisöt

- As Oy Timpermanni (23,2 %)
- As Oy Satosuvanto (30,02 %)
- As Oy Satovärri (23,40 %)

Virolahden kuntakonsernin talous

Virolahden kuntakonsernin tulos on ollut alijäämäinen vuodesta 2021 alkaen ja konsernin talous on epätasapainossa. Virolahden kunnan konsernitaseen omaan pääomaan on 31.12.2024 vahvistetun tilinpäätöksen mukaan kertynyt alijäämiä yhteensä noin 3,6 M€, mutta vuonna 2025 kuntakonsernissa tavoitellaan jälleen tasapainoista tulosta ja tavoitteena on, että taloussuunnitelmakausien 2026–2028 aikana alijäämää onnistutaan pienentämään merkittävästi. Haastavan taloustilanteen takia kunta on saanut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuosina 2022 ja 2024 yhteensä noin 1,1 M€. Harkinnanvaraista korotusta on haettu myös vuodelle 2025. Haastavassa taloustilanteessa myös konserniohjauksen merkitys korostuu.

Kuntalaissa määritellään ne tunnusluvut, jotka kuvaavat kunnan erityisen vaikeaa taloudellista asemaa. Vuonna 2015 kriisikuntakriteerit ulotettiin koskemaan myös konsernista laskettavia tunnuslukuja.

Kuntalain 118 §:ssä todetaan, että "Kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos vähintään toinen 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksistä täyttyy. Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa.

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa, tai rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

- 1) kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia;
- 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
- 3) asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
- 4) konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Valtiovarainministeriö käynnisti Virolahdella arviointimenettelyn syksyllä 2025. Virolahden kuntakonsernin keskeisimmät tunnusluvut vuosilta 2023 ja 2024 on koostettu seuraavaan taulukkoon.

Virolahden kuntakonsernin tunnusluvut	2023	2024
Tuloveroprosentti *	8,86	9,9
Vuosikate/poistot, %	1,6	67
Lainakanta 31.12., 1000 €	30 544	30 484
Lainakanta, €/as	10 232	10 415
Lainat ja vuokravastuut, 1000 €	31 275	31 138
Lainat ja vuokravastuut, €/as	10 477	10 638
Laskennallinen lainanhoitokate	0,2	0,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	202,6	206,4
Omavaraisuusaste, %	8,6	7,0
Kassan riittävyys, pv	24	40
Asukasluku	2 985	2 927

*Kuntien keskimääräinen painotettu tuloveroprosentti vuonna 2025 oli 7,54

Taulukko 5 Virolahden kuntakonsernin tunnusluvut tilinpäätöksissä 2023 ja 2024

3 TALOUSARVION SITOVUUSTASOT

Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta 2026

Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto				
	Sitovuus N/B	Netto	Määrärahat	Tuloarviot
KÄYTTÖTALOUSOSA				
Keskusvaalilautakunta				
Toimintakate	N			
Tarkastuslautakunta				
Toimintakate	N	-10	10	
Kunnanvaltuusto				
Toimintakate	N	-24	24	
Kunnanhallitus		0		
Toimintakate	N	-1 963	2 203	240
Sivistys- ja hyvinvointipalvelut (Kunnanhallitus)				
Toimintakate	N	-5 008	6 095	1 087
Tekniset- ja ympäristöpalvelut (Kunnanhallitus)				
Toimintakate	N	-1 232	3 747	2 515
Vesihuoltolaitos (Kunnanhallitus)				
Vuosikate	N	186	458	644
TULOSLASKELMAOSA				
Verotulot	B			8 203
Valtionosuudet	B			1 809
Rahoitustuotot- ja kulut	B			-169
INVESTOINTIOSA				
Investoinnit yhteensä	N*	350	350	
RAHOITUSOSA				
Tulorahoituksen korjauserä				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	B			
Antolainasaamisten vähennykset	B			
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B		400	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	N		500	
Oman pääoman muutokset	B			
Vaikutus maksuvalmiuteen			542	
TALOUSARVION LOPPUSUMMA			14 329	14 329

N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio B = bruttomääräraha/-tuloarvio

Sitovuustaso käyttötalousoosassa on toimitin siten, että toimintatulojen ja -menojen nettomäärä on sitova.

*) Investointien osalta sitovuustaso on määritelty hankekohtaisesti arvioiduksi nettomäärärahaksi.

Tilivelvolliset, talousarvion täytäntöönpano ja seuranta

Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat hallituksen, lautakuntien sekä niiden jaostojen jäsenet sekä tehtäväalueiden johtavat viranhaltijat. Kuntalaissa ei ole tarkemmin määritelty johtavia viranhaltijoita, vaan kunnan tulisi määritellä ne itse. Johtavina viranhaltijoina voidaan pitää toimielimen esittelijöitä ja toimielimen tehtäväalueella itsenäisestä tehtäväkokonaisuudesta vastaavia viranhaltijoita ainakin silloin, kun he ovat suoraan toimielimen alaisia.

Hallintosäännön liitteen 2 ”Taloudenhoitoa täsmentävät ohjeet ja määräykset” mukaan kunnanhallitus antaa vuosittain talousarvion vahvistamisen jälkeen talousarvion täytäntöönpano-ohjeen, joka käsitellään toimielimessä tammikuun loppuun mennessä. Kunnanhallitus ja lautakunnat käsittelevät ja hyväksyvät talousarvioon perustuvan käyttösuunnitelmansa, mikäli määrärahaa on uudelleen kohdistettu tulosalueen sisällä valtuustoon sitovan nettomäärärahan puitteissa. Toimielin voi siirtää käyttösuunnitelman hyväksymistä koskevaa toimivaltaa alaiselleen viranhaltijalle.

Talousarvion täytäntöönpanosta huolehtivat toimielimet ja vastuualueiden johtavat viranhaltijat hyväksytyn talousarvion tai käyttösuunnitelmien mukaisesti. Toimielin on velvollinen seuraamaan, että sen vastuualueiden toiminta järjestetään taloudellisesti ja tuloksellisesti. Lisäksi investointeihin osoitettujen hankemäärärahojen käyttöä ja investointien toteutumista seuraa kunnanhallitus. Vastuualueet sekä toiminnan järjestämisestä ja investointien toteutumisesta vastaavat toimielimet ja johtavat viranhaltijat määritellään hallintosäännön liitteessä 2 kohdassa ”3 § Tilivelvolliset”. (Hallintosäännön liite 2, 2 §).

4 KÄYTTÖTALOUSOSA KUNNAN TALOUSARVIOSSA

4.1 Yleishallinnon toimiala 10

Toimialan tehtävä ja toiminta-ajatus

Yleishallinto vastaa Virolahden kansalaiskunnan hallintotoiminnasta, vaaleista, tilintarkastuksesta sekä elinkeinoelämän ja palvelutuotannon johtamisesta ja kehittämisestä. Lisäksi yleishallinto tuottaa osan tukipalveluista (talouspalvelut ja osan henkilöstöpalveluista) myös Miehikkälän kunnalle.

Yleishallinnon toimialan vastuulla on myös alueellisesti tuotettavien työ- ja elinvoimapalveluiden sekä kotoutumispalveluiden edunvalvonta sekä kuntayhteistyön kehittäminen.

Kuntastrategian painopisteet yleishallinnossa

Yleishallinnon tehtävänä on varmistaa toimialarajat ylittävien strategisten hankkeiden toimeenpano. Samoin yleishallinto tukee kunnanvaltuuston tehtävää kuntastrategian määrittämisessä.

Yleishallinnon toiminnassa korostuvat edunvalvonnalliset, sidosryhmäyhteistyöhön, kuntamarkkinointiin sekä elinkeinotoiminnan kehittämiseen liittyvät strategiset tavoitteet ja toimenpiteet.

Toimialajohtaja on kunnanjohtaja.

Keskusvaalilautakunta (toimielin 10)

Toimielimen tehtävä ja toiminta-ajatus

Suomen perustuslain 14 § ja kuntalain 410/2015 4 luvun sekä vaalilain 714/1998 mukaiset viranomaistehtävät kunnassa. Perustuslaki velvoittaa julkisen vallan edistämään yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon.

Keskusvaalilautakunnan sihteerinä toimii hallintosihteeri ja hänen varallaan palvelusihteeri.

100 Vaalit

Tavoitteet

Talousarviovuonna 2026 ei järjestetä vaaleja. Seuraavat vaalit ovat eduskuntavaalit 18.4. 2027.

Mittarit

Äänestysaktiivisuus -% kunnassa vähintään vaalipiirin tasolla.

Kriittiset menestystekijät

Kuntalaisten äänestysaktiivisuuden mahdollistaminen vakailta äänestyspaikkajärjestelyillä ja vaalibussin käytöllä.

Budjettiyhteenvedo C100 Vaalit

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C100 Vaalit						
Myyntituotot	17 469	0	0	0 %	5 000	5 000
TOIMINTATUOTOT	17 469	0	0	0 %	5 000	5 000
Henkilöstökulut	-20 858	-12 585	0	0 %	-19 632	-19 632
Palvelujen ostot	-8 672	-5 100	0	0 %	-7 200	-7 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-658	-700	0	0 %	-800	-800
Muut toimintakulut	-1 244	-800	0	0 %	-1 500	-1 500
TOIMINTAKULUT	-31 432	-19 185	0	0 %	-29 132	-29 132
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-13 963	-19 185	0	0 %	-24 132	-24 132
TILIKAUDEN TULOS	-13 963	-19 185	0	0 %	-24 132	-24 132

Tarkastuslautakunta (toimielin 12)

Toimielimen tehtävä ja toiminta-ajatus

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen ja arvioinnin järjestämistä varten (kuntalaki 121 §). Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

1. valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat
2. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
3. arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää
4. huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta
5. valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi
6. valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunnan sihteerinä toimii ulkopuolinen asiantuntija.

110 Tarkastustoimi

Tavoitteet

Tarkastustoimen tavoitteet toteutetaan tarkastuslautakunnan työohjelman 2025–2026 mukaisesti. Talouden ja hallinnon tarkastuksia tehdään 10 kpl ja tarkastuslautakunnan kokouksia pidetään talousarviovuonna 2026 yhteensä viisi (5) kertaa.

Mittarit

Työohjelman noudattaminen ja arviointikertomuksessa mainittujen toimialakohtaisten kriittisten kehittämisalueiden toimenpide-esitysten esittäminen valtuustolle.

Kriittiset menestystekijät

Ulkoisen tarkastustoimen suunnitelmallisuus ja arvioinnin ohjaava vaikutus toiminnassa.

Budjettiyhteenvedo C110 Tarkastuslautakunta

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C110 Tarkastuslautakunta						
Henkilöstökulut	-2 775	-4 000	-3 300	-17 %	-3 300	-3 300
Palvelujen ostot	-15 056	-14 400	-7 200	-50 %	-7 200	-7 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17	-100	-100	0 %	-100	-100
TOIMINTAKULUT	-17 847	-18 500	-10 600	-43 %	-10 600	-10 600
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-17 847	-18 500	-10 600	-43 %	-10 600	-10 600
TILIKAUDEN TULOS	-17 847	-18 500	-10 600	-43 %	-10 600	-10 600

Kunnanvaltuusto (toimielin 14)

Toimielimen tehtävä ja toiminta-ajatus

Kuntalain 410/2015 4. luvun mukaisesti valtuusto käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa lain 14 §:ssä säädettyihin tehtäviin.

Kuntalaki painottaa kunnanvaltuuston roolia kunnan strategisena johtajana, jossa on tärkeää tulevaisuuteen suuntautunut, kunnan toiminnan pitkántähtäimen tavoitteiden ja päämäärien hahmottaminen ja linjaaminen.

Virolahden kunnan kuntastrategia on päivitetty Virolahden kunnanvaltuustossa 13.11.2023 ja se on voimassa 1.1.2024 alkaen. Virolahden kunnanvaltuuston 11.11.2024 tekemän päätöksen mukaisesti valtuutettujen lukumäärä on 2025–2029 valtuustokaudella 15. Uusi valtuusto aloitti toimikautensa 1.6.2025.

Kunnanvaltuuston sihteerinä toimii kunnanjohtaja.

120 Kunnanvaltuusto

Tavoitteet

- Kuntastrategian tavoitteiden asettaminen: talouden tervehdyttäminen, toimivien palveluiden ja elinvoimaisen Virolahden turvaaminen.
- Kuntalain velvoitteisiin vastaaminen hyvän hallintotavan mukaisesti.

Mittarit

- Valtuutettujen ja varavaltuutettujen aktiivinen osallistuminen kokouksiin (100 %)
- Kuntastrategian osatavoitteiden toteutuminen vuonna 2026.

- Kuntastrategiatyön aloittaminen vuoden 2026 aikana.

Kriittiset menestystekijät

- Selkeä yhteinen visio
- Voimassa olevan kuntastrategian mukaiset ja johdonmukaiset päätökset.

Budjettiyhteenvedo C120 Kunnanvaltuusto

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C120 Kunnanvaltuusto						
Tuet ja avustukset	20 000	0	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	0	360 000	0	0 %	0	2 446 000
TOIMINTATUOTOT	20 000	360 000	0	0 %	0	2 446 000
Henkilöstökulut	-25 936	-20 000	-15 000	-25 %	-15 000	-15 000
Palvelujen ostot	-54 114	-26 800	-9 200	-66 %	-9 200	-9 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-280	-100	-1 500	1 400 %	-1 500	-1 500
TOIMINTAKULUT	-80 330	-46 900	-25 700	-45 %	-25 700	-25 700
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-60 330	313 100	-25 700	-108 %	-25 700	2 420 300
TILIKAUDEN TULOS	-60 330	313 100	-25 700	-108 %	-25 700	2 420 300

Kunnanhallitus (toimielin 16)

Toimielimen tehtävä ja toiminta-ajatus

Kunnanhallitus johtaa kokonaisvaltaisesti kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta, toiminnan yhteensovittamisesta, omistajaohjauksesta, valvoo kunnan etua ja edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa sekä huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, laillisuuden valvonnasta ja täytäntöönpanosta.

Kunnanhallitus linjaa työllisyys- ja elinkeinopolitiikkaa, maankäytön suunnittelua, maa- ja asuntopolitiikkaa sekä koordinoi maankäytön, asumisen, liikenteen ja palveluiden pitkän aikavälin toteutusta sekä investointeja. Kunnanhallitus vastaa asema- ja yleiskaavotusten valmistelusta. Edellä mainitun lisäksi kunnanhallitus vastaa myös sivistys- ja hyvinvointipalvelujen sekä teknisten ja ympäristöpalvelujen toimialojen linjauksista.

Lisäksi kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, niiden täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Kunnanhallituksen alainen henkilöstöjaosto vastaa kunnan henkilöstöpolitiikan, työsuojelutoiminnan, työterveyshuollon ja työhyvinvoinnin kehittämisestä, henkilöstösuunnittelun koordinoinnista sekä yhteistoimintamenettelyn toimivuudesta.

Kunnanhallituksessa esittelijänä toimii kunnanjohtaja. Kunnanjohtaja vastaa yleishallintopalvelujen, maaseutupalvelujen ja elinkeinopalvelujen tulosalueista. Hallintojohtaja

toimii kunnanjohtajan sijaisena ja vastaa talouspalvelujen ja henkilöstöpalvelujen tulosalueiden toiminnasta. Sivistys- ja hyvinvointipalveluista vastaavat hyvinvointijohtaja ja rehtori, Hyvinvointijohtaja vastaa niin ikään työllisyys- ja kotoutumispalveluista. Tekniset ja ympäristöpalvelut toimialan toiminnasta vastaavat tekninen johtaja ja kunnaninsinööri.

130 Yleishallintopalvelut

Tulosalueen esihenkilö on kunnanjohtaja.

Tehtävä

Kunnanvaltuuston ja -hallituksen kokousten valmistelu, asianhallinnan tehtävät sekä koordinointi, kunnanviraston asiakaspalvelun sekä sisäisten toimistopalveluiden järjestäminen. Lisäksi keskushallinto huolehtii Virolahden vanhusneuvoston, vammaisneuvoston ja nuorisovaltuuston toimintaedellytyksistä.

Tavoitteet

- Asiakaspalvelutilanteet hoidetaan hyvin
- Kunnanhallituksen ja valtuuston päätöksenteon valmistelu ja koordinointi hyvän hallinnontavan ja lakien mukaisesti
- Asianhallinnan tekniset ratkaisut palvelevat asioiden sujuvaa hoitamista

Mittarit

- Ei menettelyvirheistä johtuvia valituksia tai oikaisuvaatimuksia hallituksen tai valtuuston päätösasioissa
- Ei kriittistä palautetta asiakaspalvelusta

Kriittiset menestystekijät

- Kuntaorganisaation hallittu johtaminen ja lainmukaiset hallintomenettelyt.

Budjettiyhteenvedo C130 Yleishallintopalvelut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C130 Yleishallintopalvelut						
Myyntituotot	187 101	200	0	0 %	0	0
Tuet ja avustukset	19	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	187 120	200	0	0 %	0	0
Henkilöstökulut	-438 724	-397 699	-419 397	5 %	-419 397	-425 537
Palvelujen ostot	-223 921	-172 526	-137 508	-20 %	-137 508	-157 508
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 320	-8 400	-3 300	-61 %	-3 300	-8 300
Avustukset	-7 697	-14 000	-5 500	-61 %	-5 500	-5 500
Muut toimintakulut	-90 568	-100 631	-88 600	-12 %	-88 600	-88 600
TOIMINTAKULUT	-764 230	-693 256	-654 305	-6 %	-654 305	-685 445
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-577 110	-693 056	-654 305	-6 %	-654 305	-685 445
TILIKAUDEN TULOS	-577 110	-693 056	-654 305	-6 %	-654 305	-685 445

135 Työllisyyspalvelut

Virolahden kunta kuuluu Etelä-Kymenlaakson työllisyysalueeseen. Etelä-Kymenlaakson kunnat Kotka, Hamina, Pyhtää, Virolahti ja Miehikkälä ovat sopineet valtuustojen päätöksellä yhteisestä 1.1.2025 aloittaneesta työllisyysalueesta. Vastuukuntana toimii Kotkan kaupunki. Työllisyyden hoitamisesta määrätään työvoimapalveluista annetussa laissa (380/2023). Etelä-Kymenlaakson työelämäpalvelujen koordinaatioryhmässä Virolahden kuntaa edustaa hyvinvointijohtaja ja häntä tarvittaessa sijaistaa hallintojohtaja.

Virolahden kunta maksaa vuonna 2026 Kotkan kaupungille työllisyyspalvelun järjestämisestä Kotkan kaupungin laatiman talousarvion mukaisesti 340 700 euroa. Lisäksi Virolahden kunnan kustannettavaksi tulevat virolahtelaisten työttömyydestä aiheutuneet kustannukset 100 työttömyyspäivän jälkeen. Valmisteilla olevan toimeentulolain muutokset todennäköisesti tulevat nostamaan kunnan maksuosuuksia. Kunta ei ole varautunut palkkaamaan pitkäaikaistyöttömiä vuonna 2026.

Tavoitteet

Työllisyyspalvelut, jotka Etelä-Kymenlaaksossa tunnetaan nimellä työelämäpalvelut, palvelee alueen kuntien työnhakijoita, yrittäjiä ja työnantajia erilaisissa työ- ja elinkeinoelämän tilanteissa.

Työelämäpalvelujen tavoitteena on edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista ja tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen.

Työllisyyden hoidon kustannusten hallinta: Virolahden maksuosuus Kotkalle 340 700 € ja arvioitu työmarkkinatuen kuntaosuus 420 000 €.

Mittarit

Työttömien lukumäärä

Kriittiset menestystekijät

Työttömyyden lisääntyminen

Budjettiyhteenveto C135 Työllisyyspalvelut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C135 Työllisyyspalvelut						
Myyntituotot	3 368	0	0	0 %	0	0
Tuet ja avustukset	81 354	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	84 722	0	0	0 %	0	0
Henkilöstökulut	-136 237	-71 700	0	0 %	0	0
Palvelujen ostot	-25 585	-304 000	-341 700	12 %	-341 700	-341 700
Avustukset	-233 986	-390 000	-420 000	8 %	-420 000	-420 000
Muut toimintakulut	-653	0	0	0 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-396 460	-765 700	-761 700	-1 %	-761 700	-761 700

TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-311 738	-765 700	-761 700	-1 %	-761 700	-761 700
TILIKAUDEN TULOS	-311 738	-765 700	-761 700	-1 %	-761 700	-761 700

136 Kotouttamispalvelut

Tehtävä

Kotoutumisen edistäminen siirtyi 1.1.2025 kuntien tehtäväksi. Tehtävästä säädetään laissa kotoutumisen edistämisestä (681/2023, luku 5). Etelä-Kymenlaakson kunnilla on kotoutumisen edistämisen palveluista sopimus, jonka osapuolina ovat Kotka, Hamina, Pyhtää, Virolahti ja Miehikkälä. Vastuukuntana toimii Kotka. Sopimus kuntien kesken on määräaikainen kalenterivuositain. Sopimuksen sisältö vuodelle 2026 on sama kuin vuonna 2025.

Virolahden maksuosuus kotoutumisen edistämisen palveluista perustuu kunnassa 31.12.2024 asuvien vieraskielisten lukumäärään (192).

Kunta saa KEHA-keskukselta laskennallista korvausta kotoutumisen edistämiseen auto-maattisesti.

Tavoitteet ja mittarit

Kriittiset menestystekijät

Palvelujen alueellinen saatavuus

Äkilliset muutokset pakolaistaustaisten tai tilapäisen suojelun saaneiden lukumäärässä

Budjettiyhteenvedo C136 Kotouttamispalvelut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C136 Kotouttamispalvelut						
Myyntituotot	0	0	12 000	0 %	12 000	12 000
TOIMINTATUOTOT	0	0	12 000	0 %	12 000	12 000
Palvelujen ostot	-3 221	-11 700	-12 600	8 %	-12 600	-12 600
TOIMINTAKULUT	-3 221	-11 700	-12 600	8 %	-12 600	-12 600
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-3 221	-11 700	-600	-95 %	-600	-600
TILIKAUDEN TULOS	-3 221	-11 700	-600	-95 %	-600	-600

140 Maaseutupalvelut

Tulosalueen esihenkilö on kunnanjohtaja.

Tehtävä

Maaseutupalveluiden tehtäviin kuuluu viljelijätukihallinnon palvelut ja mm. eläintenpi-
tāja- ja pitopaikkarekisterin ylläpito. Tehtävä perustuu lakiin maaseutuhallinnon järjeste-
misestä kunnissa (210/2020). Tehtävästä vastaa alueellisesti Haminan kaupunki, joka
tuottaa palvelut Virolahden kunnan lisäksi Haminan ja Kotkan kaupungeille sekä Miehi-
kälän ja Pyhtään kunnille.

Tavoitteet ja mittarit

Maaseutupalveluiden tavoitteet ja mittarit määritellään Haminan kaupungin talousarvi-
ossa.

Kriittiset menestystekijät

- Maaseutupalvelujen saavutettavuus alueellisesti.

Budjettiyhteenvedo C140 Maaseutupalvelut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C140 Maaseutupalvelut						
Palvelujen ostot	-76 467	-73 500	-78 500	7 %	-78 500	-78 500
TOIMINTAKULUT	-76 467	-73 500	-78 500	7 %	-78 500	-78 500
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-76 467	-73 500	-78 500	7 %	-78 500	-78 500
TILIKAUDEN TULOS	-76 467	-73 500	-78 500	7 %	-78 500	-78 500

160 Elinkeinopalvelut

Tulosalueen esihenkilö on kunnanjohtaja. Osana elinkeinopalveluja viestinnästä, matkai-
lupalveluista ja Arktikasta vastaa matkailupäällikkö.

Tehtävä

Elinkeinopalveluiden tehtävänä on kunnan yritystoiminnan edistäminen ja työpaikkojen
lisääminen alueella sekä yritysneuvonnan järjestäminen. Matkailupalvelujen tehtävänä
on edistää matkailupalvelujen syntymistä ja edesauttaa matkailuyrittäjien toimintamah-
dollisuuksia kunnassa. Tulosalue koordinoi myös matkailu- ja kuntamarkkinointia kun-
nassa. Arktika on merkittävin vuotuinen matkailutapahtuma Virolahdella, joka perustuu
arktisten lintujen muuttoon. Elinkeino- ja matkailupalvelut tuotetaan yhteistyössä alu-
eellisen kehittämissyhtiö Cursorin kanssa. Muita keskeisiä kumppaneita Virolahden kun-
nalle ovat Kymenlaakson liitto sekä maaseudun kehittämissyhdystys Sepra ry.

Tavoitteet

- Hyödynnämme puhtaan siirtymän mahdollisuudet ja edistämme osaltamme aurinko-
voimahankkeen toteutumista.

- Olemme aktiivinen ja luotettava kumppani alueen ihmisille ja yrityksille.
- Rakennamme matkailua luontaisten vahvuuksiemme ympärille.
- Selvitämme Kaakon luonto- ja kulttuurikeskuksen matkailullisen ja kaupallisen potentiaalin
- Teemme yrittäjien tapaamisista säännönmukaista ja mitattavaa.
- Toteutamme Arktika-päivät yhdessä lintu- ja luontoasiantuntijoiden sekä eri yhdistysten ja yritysten kanssa.

Mittarit

Yrittäjä- ja sidosryhmätapahtumien järjestäminen Virolahdella
Arktika-päivien yhteydessä tuotettuihin palveluihin liittyvän myynnin lisääminen ja opastettujen retkien määrän lisääminen

Kriittiset menestystekijät

Onnistuminen yhteistyössä Cursorin, Kymenlaakson liiton sekä Sepra ry:n ja muiden kumppanuuksien kanssa

Matkailun kehittyminen ja asiakasmäärien kasvu

Budjettiyhteenveto C160 Elinkeinopalvelut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C160 Elinkeinopalvelut						
Myyntituotot	22 488	17 600	20 000	14 %	20 000	20 000
Muut toimintatuotot	0	0	8 200	0 %	8 200	8 200
TOIMINTATUOTOT	22 488	17 600	28 200	60 %	28 200	28 200
Henkilöstökulut	-59 640	-62 140	-38 889	-37 %	-38 889	-40 093
Palvelujen ostot	-227 058	-240 200	-206 900	-14 %	-206 900	-206 900
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 424	-8 700	-2 000	-77 %	-2 000	-2 000
Muut toimintakulut	-11 998	-10 000	-12 300	23 %	-12 300	-12 300
TOIMINTAKULUT	-307 121	-321 040	-260 089	-19 %	-260 089	-261 293
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-284 633	-303 440	-231 889	-24 %	-231 889	-233 093
Poistot ja arvonalentumiset	-2 506	0	0	0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-287 139	-303 440	-231 889	-24 %	-231 889	-233 093

200 Talouspalvelut

Virolahti tuottaa talouspalvelut myös Miehikkälän kunnalle. Tulosalueen esihenkilö on hallintojohtaja.

Talouspalveluiden tulosalue muodostuu kustannuspaikoista Talouspalvelut (2000) ja Tietohallinto (2020). Talouspalveluiden kustannukset jaetaan Virolahden ja Miehikkälän kuntien kesken viimeisimmän vahvistetun asukasluvun suhteessa lukuun ottamatta palvelun tuottamiseen tarvittavien taloushallinnon järjestelmäkustannuksia, jotka jaetaan kuntien kesken puoliksi. Tietohallinnon kustannuksista molemmat kunnat vastaavat itse.

Talouspalveluiden budjetoidut menot Virolahden kunnan vuoden 2026 talousarviossa muodostuvat palvelut järjestävän kunnan hallintojohtajan, taloussuunnittelijan ja laskentasihteerin henkilöstömenoista, taloushallinnon järjestelmäkustannuksista sekä muista palvelun tuottamiseen kohdistuvista kustannuksista. Myyntituottoihin on budjetoitu maksuosuus Miehikkälältä 106 100 euroa.

Tietohallinnon budjetoidut menot koostuvat mm. Kaakkois-Suomen Tiedon ylläpitämien palvelinten kustannuksista ja tiedonsiirron kustannuksista. Henkilöstön työasemien ylläpitokustannukset sekä toimialojen omaan palvelutuotantoon tarvittavien järjestelmien kustannukset kohdistetaan ulkoisina toimintamenoina suoraan kyseisten tulosaluiden kustannuspaikoille.

Tehtävä

Talouspalveluiden tulosalueen tehtävänä on huolehtia kunnan talousraportoinnista, kirjanpidosta, ostolaskujen käsittelystä sekä maksuliikenteestä. Lakisääteisten tehtäviensä ja lakisääteisen talousraportoinnin lisäksi talouspalveluiden tulosalueen henkilöstö tuottaa kuntapäätäjien ja johdon päätöksenteon tueksi ajantasaista informaatiota kunnan muiden tulosaluiden ja kustannuspaikkojen taloudellisesta tilanteesta ja tukee organisaatiota taloussuunnittelussa, talousseurannassa ja mm. rahoituksen suunnittelussa.

Tietohallinnon tehtävänä on vastata Virolahden kunnan toimialariippumattomien ICT-palveluiden koordinoinnista sekä yhteistyöstä Kaakkois-Suomen Tiedon kanssa. Tietohallinnon palvelut Virolahden kunnalle tuottaa Kaakkois-Suomen Tieto Oy.

Tavoitteet

Virolahden kuntastrategian yksi strategisista painopisteistä on toimivat palvelut. Talouspalveluiden tavoitteena on tuottaa oikea-aikaista ja laadukasta sisäistä palvelua Virolahden ja Miehikkälän kunnille. Ostoreskontraa hoidetaan ajantasaisesti siten, että vältetään maksujen viivästymisestä aiheutuvat korkoseuraamukset. Kassan riittävyttä tarkkaillaan kuukausittain laadittavan kassaennusteen avulla ja maksujen ajantasaisuus turvataan riittävällä ennakoinnilla. Onnistumisen edellytyksenä ovat toimivat järjestelmät sekä osaava sitoutunut henkilöstö. Vuoden 2026 aikana tavoitteena on kilpailuttaa taloushallinnon järjestelmät, sekä käyttöönottaa kustannustehokas ja pieniä kuntia palveleva järjestelmä.

Mittarit

Ajantasainen raportointi ja oikea-aikainen päätöksentekoa tukevan informaation tuottaminen.

Kassan riittävyyden turvaaminen (maksuennuste laaditaan kuukausittain).

Ostolaskuprosessin hoitaminen siten, että vältetään kokonaan maksujen viivästymisestä aiheutuvat viivästyskulut.

Miehikkälän kunnalle tuotettavan talouspalvelun laadun turvaamiseksi säännölliset yhteistyöpalaverit palvelua hankkivan kunnan edustajien kanssa on keskeistä.

Palvelun laatua seurataan Kaakkois-Suomen Tiedon palvelunseurantapalavereissa. Palveluntuottaja toteuttaa asiakastyytyväisyyskyselyn vuosittain (asteikolla 1-5 tavoitteena kokonaistyytyväisyys vähintään 4).

Kriittiset menestystekijät

Talouspalveluiden kriittinen menestystekijä on toimialan henkilöstön osaaminen sekä oikea henkilöstömitoitus. Henkilömitoitus on suppea suhteessa tehtäviin ja tavoitteisiin. Osaaminen mm. järjestelmien osalta keskittyy harvoille. Järjestelmävaihdosten yhteydessä laadun turvaaminen on keskeistä. Järjestelmien käyttöönotot ovat työmäärältään laajoja ja ne toteutetaan hyvin pienellä henkilöstöllä.

Tietohallinnon kriittinen menestystekijä on sujuva yhteistyö palvelua tuottavan Kaakkois-Suomen Tieto Oy:n kanssa sekä palvelun saatavuuden turvaaminen. Palvelun laadun turvaamiseksi on keskeistä, että organisaation käytössä on ajantasaiset ja tarkoituksenmukaiset tietohallinnon palvelut ja järjestelmät.

Budjettiyhteenveto C200 Talouspalvelut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C200 Talouspalvelut						
Myyntituotot	288 079	320 658	317 764	-1 %	272 564	281 176
Tuet ja avustukset	19	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	288 098	320 658	317 764	-1 %	272 564	281 176
Henkilöstökulut	-142 158	-141 010	-139 664	-1 %	-139 664	-143 276
Palvelujen ostot	-137 733	-171 400	-164 900	-4 %	-119 700	-124 700
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-350	-1 448	-1 600	10 %	-1 600	-1 600
Muut toimintakulut	-7 857	-6 800	-11 600	71 %	-11 600	-11 600
TOIMINTAKULUT	-288 098	-320 658	-317 764	-1 %	-272 564	-281 176
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	0	0	0	-0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	-0 %	0	0

220 Henkilöstöpalvelut

Virolahti tuottaa osan henkilöstöpalveluista myös Miehikkälän kunnalle. Tulosalueen esihenkilö on hallintojohtaja Sanna Lahti.

Virolahden järjestämisvastuulla on henkilöstöhallinnon peruspalveluiden tuottaminen, kuten palkanlaskenta ja siihen kiinteästi liittyvät tukipalvelut, mutta kumpikin kunta vastaa itse työterveyshuollon, tyky-toiminnan ja koko henkilöstöä koskevan koulutuksen järjestämisestä.

Henkilöstöpalveluiden tulosalue muodostuu kustannuspaikoista Henkilöstöpalvelut (2200) ja Työhyvinvointipalvelut (2202). Henkilöstöpalveluiden kustannuspaikan kustannukset jaetaan Virolahden ja Miehikkälän kuntien kesken viimeisimmän vahvistetun asukasluvun suhteessa lukuun ottamatta palvelun tuottamiseen tarvittavien henkilöstöhallinnon järjestelmien kustannuksia ja Haminan kaupungilta hankittavia palkanlaskentapalveluita, jotka jaetaan kuntien kesken puoliksi.

Henkilöstöpalveluiden toimintakulut (148 944 euroa) muodostuvat palvelut järjestävän kunnan hallintojohtajan ja henkilöstösihteerin henkilöstömenoista, henkilöstöhallinnon järjestelmäkustannuksista, Haminan kaupungilta hankitun palkanlaskentapalvelun kustannuksista sekä muista palvelun tuottamiseen kohdistuvista kustannuksista. Myyntituottoihin on budjetoitu maksuosuus Miehikkälältä (59 000 euroa).

Työterveyshuollon ja työhyvinvoinnin kustannukset budjetoidaan työhyvinvointipalveluiden (2202) kustannuspaikalle. Työhyvinvointipalveluiden toimintakulut (106 000 euroa) muodostuu työterveyden palveluostoista, joita oikaistaan saatavilla KELA-korvauksilla, työhyvinvointia tukevan liikunta-, kulttuuri- ja hyvinvointipalveluiden (ePassi) hankinnoista sekä koko henkilöstölle järjestettävien yhteisten koulutusten menoista.

Tehtävät

Henkilöstöpalveluiden tehtäviin kuuluu henkilöstön ja luottamushenkilöiden henkilöstöasioiden hoitaminen sekä henkilöstöpolitiikan linjausten valmistelu ja toteuttaminen. Tuloksellisuuden edistämiseen pyritään työtyytyväisyyden ja -hyvinvoinnin kehittämällä sekä oikeudenmukaisella palkitsemisella. Tulosalueen esihenkilö toimii työsuojelupäällikkönä ja esittelijänä Virolahden henkilöstöjaostossa.

Henkilöstöpalveluiden tulosalueella keskeistä osaamisaluetta on mm. palkkahallinnon ja palvelussuhdeasioiden hoitaminen ja neuvonta, työnantajan ja henkilöstön väliset yhteistoiminta-asiat sekä virka- ja työehtosopimuksiin liittyvät paikallisneuvottelut. Palkanlaskentapalveluissa tehdään yhteistyötä Haminan kaupungin palkkahallinnon asiantuntijoiden kanssa. Henkilöstöpalveluissa koordinoidaan myös työterveyshuollon kanssa tehtävää yhteistyötä sekä henkilöstön tyhy- ja tyky-toimintaa. Henkilöstöhallinnon asiantuntijat tukevat kunnassa tehtävää esihenkilötyötä, tuottavat perustiedot mm. koko organisaatiota koskevia henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaa varten sekä laativat vuosittain kunnan henkilöstöraportin. Työsuojelutoimikunnalle kuuluvia tehtäviä ja muuta yhteistoimintaa koordinoidaan Miehikkälän kunnan kanssa yhteisessä yt-toimikunnassa.

Tavoitteet

Henkilöstöpalveluiden tavoitteena on turvata lakisääteiset kuntatyönantajalle määrätty tehtävät, kuten palkanlaskenta, viranomaisilmoittaminen ja raportointi. Henkilöstöpalveluiden tehtävänä on tukea organisaatiota sen perustehtävässä tuottamalla ajantasaista tietoa henkilöstövoimavaroista. Palkanlaskentaa hoidetaan yhteistyössä esihenkilöiden kanssa siten, että tarvittavat tiedot palkkatapahtumiin saadaan oikea-aikaisesti ja ajantasaisesti. Työterveyspalveluiden käyttöä seurataan ja mahdollisiin tunnistettuihin työkykyriskiä lisääviin tekijöihin pyritään puuttumaan aktiivisesti. Henkilöstön työhyvinvointia tuetaan liikunta-, kulttuuri- ja hyvinvointiedulla sekä yhteisillä koulutus- ja virkistystilaisuuksilla.

Mittarit

Henkilöstöpalveluiden henkilöstön ammattitaidon ylläpito ja kehittäminen vaatii henkilöstön kouluttamista (henkilöstösihteerin ja hallintojohtajan koulutuspäivien lkm/v tavoitteena 3 pv/hlö).

Toimiva yhteistyö työterveyshuollon palvelutuottajan kanssa on tärkeää työkyvyn ylläpitämiseksi sekä haittojen ja vaarojen ennaltaehkäisemiseksi. Työterveyshuollon palvelujen kustannuksia ja ennalta ehkäisevän työn vaikuttavuutta seurataan säännöllisissä ohjausryhmäpalaverissa.

Tiivis yhteistyö Haminan kaupungin palkkahallinnon asiantuntijoiden kanssa on palvelun keskeytymättömyyden turvaamisen kannalta kriittistä.

Miehikkälän kunnalle tuotettavan palvelun laadun turvaamiseksi säännölliset yhteistyöpalaverit palvelua hankkivan kunnan edustajien kanssa on keskeistä.

Kriittiset menestystekijät

Henkilöstöpalveluissa kriittisimpiä menestystekijöitä ovat kyseistä tukipalvelua tuottavan henkilöstön osaaminen ja ammattitaito sekä järjestelmien toimivuus. Henkilöstöpalveluiden kannalta on keskeistä, että käytössä on ajantasaiset ja tarkoituksenmukaiset henkilöstöhallinnon työkalut ja toimivat järjestelmät, ja että ohjeistus on kattava ja ajantasainen.

Budjettiyhteenveto C220 Henkilöstöpalvelut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C220 Henkilöstöpalvelut						
Myyntituotot	275 898	208 868	219 944	5 %	214 944	217 352
Tuet ja avustukset	51 930	26 970	35 000	30 %	30 000	30 000
TOIMINTATUOTOT	327 828	235 838	254 944	8 %	244 944	247 352
Henkilöstökulut	-114 792	-104 770	-105 544	1 %	-105 544	-107 952
Palvelujen ostot	-203 195	-122 200	-142 000	16 %	-132 000	-132 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 483	-2 068	-1 400	-32 %	-1 400	-1 400
Muut toimintakulut	-7 357	-6 800	-6 000	-12 %	-6 000	-6 000
TOIMINTAKULUT	-327 828	-235 838	-254 944	8 %	-244 944	-247 352
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	0	0	0	0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0 %	0	0

Kunnanhallitus yhteensä

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
B16 Kunnanhallitus						
Myyntituotot	796 830	575 326	569 708	-1 %	519 508	530 528
Tuet ja avustukset	133 323	26 970	35 000	30 %	30 000	30 000
Muut toimintatuotot	19 058	15 100	8 200	-46 %	8 200	8 200
TOIMINTATUOTOT	949 211	617 396	612 908	-1 %	557 708	568 728
Henkilöstökulut	-934 743	-820 971	-703 494	-14 %	-703 494	-716 858
Palvelujen ostot	-911 409	-1 114 026	-1 084 108	-3 %	-1 028 908	-1 053 908
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-38 288	-37 416	-8 300	-78 %	-8 300	-13 300
Avustukset	-242 567	-404 000	-425 500	5 %	-425 500	-425 500
Muut toimintakulut	-154 215	-168 231	-118 500	-30 %	-118 500	-118 500
TOIMINTAKULUT	-2 281 221	-2 544 644	-2 339 902	-8 %	-2 284 702	-2 328 066
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-1 332 010	-1 927 248	-1 726 994	-10 %	-1 726 994	-1 759 338
Poistot ja arvonalentumiset	-2 506	0	0	0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-1 334 516	-1 927 248	-1 726 994	-10 %	-1 726 994	-1 759 338

4.2 Sivistys- ja hyvinvointipalvelut 40

Toimialan tehtävä/toiminta-ajatus

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut vastaavat sekä Suomen perustuslain (731/1999) 16§ sivistyksellisten oikeuksien toteuttamiseen, että kuntalain (410/2015) ja sote-järjestämislain (612/2021) kunnalle asettamiin velvoitteisiin.

Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialue jakautuu varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen, perusopetuksen, lukion, kirjaston sekä hyvinvointipalveluiden, vapaan sivistyksen, joukkoliikenteen, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluiden tulosalueisiin.

Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden eri osa-alueiden toiminta ja sisällöt ylläpitävät ja edistävät kuntalaisten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä. Kuntalaisten hyvinvointi on läpäisyperiaatteena kaikissa kunnan palveluissa, pääpaino ennaltaehkäisyssä.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut

Toimialajohtaja on hyvinvointijohtaja.

Toimialan esihenkilöt eri tulosalueilla ovat

Tulosalue	Esihenkilö
400 Hallinto	hyvinvointijohtaja
401 Varhaiskasvatus ja esiopetus	hyvinvointijohtaja
411 Perusopetus	rehtori
420 Lukio	rehtori
426 Hyvinvointipalvelut	hyvinvointijohtaja
430 Vapaa sivistys	rehtori
440 Joukkoliikenne	rehtori
450 Kirjastopalvelut	rehtori
460 Kulttuuripalvelut	hyvinvointijohtaja
470 Liikuntapalvelut	hyvinvointijohtaja
480 Nuorisopalvelut	hyvinvointijohtaja

400 Hallinto – Sivistys- ja hyvinvointipalvelut

Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden hallinto vastaa siitä, että toimialan palvelut järjestetään taloudellisesti ja laadukkaasti. Hallinto huolehtii, että toimintaa ohjaa kuntastrategia sekä muut lakisääteiset ja pakolliset toimintaa ohjaavat asiakirjat, kuten kunnan hyvinvointisuunnitelma, esi- ja perusopetussuunnitelma sekä varhaiskasvatussuunnitelma.

Virolahden kunta tuottaa ja järjestää kunnan lakisääteiset varhaiskasvatus- ja esiopetus-, perusopetus-, lukio-, kirjasto-, nuoriso-, kulttuuri-, liikunta-, vapaa sivistys- ja joukkoliikennepalvelut Virolahden kunnan asukkaille. Tämän lisäksi Virolahden kunta järjestää Miehikkälän kunnan asukkaille perusopetusta vuosiluokille 7.–9. sekä varhaiskasvatuksen vuorohoitoa yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Tavoitteet

- Tarjota toimivat, laadukkaat ja taloudellisesti kustannustehokkaat hyvinvointi- ja sivistyspalvelut kuntalaisille lain mukaisesti.
- Noudattaa hyvinvointisuunnitelmaa vuosille 2026–2029, joka tukee kuntalaisten hyvinvointia ennaltaehkäisevästi.
- Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden hallintoasioiden asianmukainen käsittely.

Mittarit

- Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö.
- Hyvinvointisuunnitelman noudattaminen.
- Päätökset lapsille ja perheille lapsen edun, sekä varhaiskasvatus- ja perusopetuslain että kunnan hallintosäännön mukaisesti.

Kriittiset menestystekijät

- Osaavan henkilöstön pito- ja vetovoiman säilyminen.
- Henkilöstön kyky joustaa ja mukautua muutoksiin.
- Hyvinvointisuunnitelman mukaisten toimien toteuttamismahdollisuudet.

Budjettiyhteenveto C400 Hallinto

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C400 Hallinto						
Myyntituotot	56 449	0	0	0 %	0	0
Tuet ja avustukset	115	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	56 564	0	0	0 %	0	0
Henkilöstökulut	-178 695	-200 426	-154 112	-23 %	-154 112	-158 928
Palvelujen ostot	-28 233	-36 700	-24 900	-32 %	-24 900	-24 900
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 001	-2 500	-1 300	-48 %	-1 300	-1 300
Muut toimintakulut	-21 829	-18 300	-11 700	-36 %	-11 700	-11 700
TOIMINTAKULUT	-229 758	-257 926	-192 012	-26 %	-192 012	-196 828
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-173 194	-257 926	-192 012	-26 %	-192 012	-196 828
TILIKAUDEN TULOS	-173 194	-257 926	-192 012	-26 %	-192 012	-196 828

401 Varhaiskasvatus ja esiopetus

Varhaiskasvatus on lapsen lakisääteinen oikeus ja osa suomalaista koulutusjärjestelmää. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toiminta perustuu varhaiskasvatus- ja perusopetuslakiin. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuslaki korostaa lapsen edun ensisijaisuutta, myös siitä päättäessä. Esiopetus on osa varhaiskasvatusta.

Varhaiskasvatuksen päiväkotitoiminta keskitetään Virojoen päiväkotiin 1.8.2026 alkaen ja Klamilan päiväkoti lakkaa 31.7.2026 kunnanvaltuuston päätöksen 7.4.2025 §12 mukaisesti. Läntisen Virolahden varhaiskasvatuksen tarpeeseen vastataan ensisijaisesti perhepäivähoitona. Perhepäivähoidolla turvataan lapsiperheiden asuminen läntisen Virolahden alueella ja työssäkäynti Kotka-Haminan seudulla. Jos perhepäivähoito ei toteudu, varhaiskasvatuksen palvelut ostetaan toiselta varhaiskasvatuksen järjestäjältä. Talousarvioon on varattu määräraha kahden perhepäivähoitajan tehtävään 1.8.2026 alkaen.

Päiväkotitoiminnan keskittäminen 1.8.2026 alkaen tarkoittaa, että kuusivuotiaille lapsille järjestetään esiopetusta vain Virojoen päiväkodissa. Esiopetusta järjestetään pääsääntöisesti oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna ja sen tavoitteena on, osana varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen jatkumoa, vahvistaa lapsen oppimisen ja kehityksen edellytyksiä.

Virojoen päiväkodissa toteutuu myös miehikkälälaisten lasten varhaiskasvatuksen vuorohoito kuntien yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Tavoitteet

- Järjestetään varhaiskasvatus alueen tarvetta vastaavasti.
- Varmistetaan laadukas varhaiskasvatus.
- Tuetaan aktiivisesti lasten ja perheiden hyvinvointia.

Mittarit

- Klamilan päiväkodin lapsille uudet päätöksen varhaiskasvatuksesta 1.8.2026 alkaen
- Lapsen oma varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetuksen oppimissuunnitelma laaditaan keskustellen yhdessä huoltajien kanssa.
- Kelpoinen varhaiskasvatus- ja esiopetushenkilöstö.
- Pesarapuuttumisen malli käytössä päiväkodeissa kiusaamisen ja häirinnän ehkäisyyn.
- Tavoitetaan kaikki yli 3 v. lasten perheet ja panostetaan varhaisen vuorovaikutuksen tukemiseen. Varhaiskasvatus ja esiopetus toimivat yhdessä huoltajien kanssa siten, että perheet tulevat tietoiseksi varhaisen vuorovaikutuksen ja läsnäolon merkityksestä lapsen hyvinvoinnille. Lapsi liikkuu kolme (3) tuntia päivässä, josta tunti (1) hengästyttävää.

Kriittiset menestystekijät

- Kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön pysyminen.
- Uusien rakenteiden, toimintamallien ja -tapojen kehittäminen.

Budjettiyhteenvedo C401 Varhaiskasvatus ja esiopetus

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C401 Varhaiskasvatus ja esiopetus						
Myyntituotot	354 229	31 000	31 000	0 %	31 000	31 000
Maksutuotot	62 308	45 500	31 000	-32 %	31 000	31 000
Tuet ja avustukset	423	0	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	271	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	417 230	76 500	62 000	-19 %	62 000	62 000
Henkilöstökulut	-1 124 070	-1 009 177	-969 100	-4 %	-969 100	-988 725
Palvelujen ostot	-275 730	-221 000	-219 200	-1 %	-219 200	-224 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-19 884	-14 500	-13 800	-5 %	-13 800	-18 800
Avustukset	-76 589	-36 000	-36 000	0 %	-36 000	-36 000
Muut toimintakulut	-163 031	-143 300	-132 400	-8 %	-132 400	-132 400
TOIMINTAKULUT	-1 659 303	-1 423 977	-1 370 500	-4 %	-1 370 500	-1 400 125
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-1 242 073	-1 347 477	-1 308 500	-3 %	-1 308 500	-1 338 125
TILIKAUDEN TULOS	-1 242 073	-1 347 477	-1 308 500	-3 %	-1 308 500	-1 338 125

411 Perusopetus

Peruskoulut, koululaisten iltapäivätoiminta

Talousarvion laadintahetkellä Virolahdella toimii Klamilan (38 opp.) ja Virojoen (81 opp.) alakoulut sekä Virolahden yläkoulu (130 opp.). Virojoen alakoulussa järjestetään myös perusopetukseen valmistavaa opetusta. Virolahti on järjestänyt yläkouluopetuksen myös Miehikkälän kunnan oppilaille 1.8.2024 alkaen yläkoulusopimuksen mukaisesti. Yläkoulussa on myös mahdollisuus joustavaan perusopetukseen. Koulujen ateriapalvelut tuottaa Kymijoen ravintopalvelut. Koululaisten iltapäivätoimintaa järjestetään alakouluilla.

Kunnanvaltuuston päätöksen (7.4.2025) mukaisesti perusopetus keskitetään Virojoelle 1.8.2026. Tämän jälkeen kunnassa toimivat Virojoen koulu ja Virolahden yläkoulu. Alustavan arvion mukaan Virolahdella on 1.8.2026 alkavana lukuvuotena yhteensä 213 perusopetuksen oppilasta.

Kaksivuotinen koulunuorisotyö -hanke päättyy kesällä 2026. Koulunuorisotyö jatkuu kunnassa määräaikaaisesti 1.8.2026 alkaen lasten ja nuorten hyvinvoinnin parantamiseksi.

Tavoitteet

- Koulut tarjoavat laadukasta lähiopetusta terveellisessä ja turvallisessa oppimisympäristössä perusopetuslain mukaisesti.
- Opetuksen resurssit pidetään riittävänä ja tarvetta vastaavana oppimisen tuki huomioiden
- Kielitietoinen toimintakulttuuri

- Koululaisten iltapäivätoiminta järjestetään suositusten mukaan ryhmäkohti huomioiden.

Mittarit

- Opetusryhmien koko enintään 20 (+2). Yhdysluokkien ja jakoryhmien käyttö arvioidaan tilannekohtaisesti.
- Riittävä ja ammattitaitoinen henkilöstö (opettajat, koulunkäynninohjaajat ja toimistosihteerit).
- Riittävä resurssi (oppi- ja työmateriaalit ovat ajantasaiset ja riittävät, asianmukaiset tilat)
- Suomitoisenakielenä, valmistava opetus, valinnaiset kieliryhmät, konkreettiset kieliteot
- Asiakastyytyväisyys (esim. kouluterveyskyselyt)
- Liikunnallisen elämäntavan edistäminen
- Koulunuorisotyöntekijän määräaikainen tehtävä perusopetukseen

Kriittiset menestystekijät

- Vähenevä oppilasmäärä
- Kelpoisuusehdot täyttävän ja ammattitaitoisen henkilöstön pysyvyys ja rekrytointi
- Muutosten mukana kehittyminen

Koulukuljetukset

Koulukuljetukset järjestetään erillisen sopimuksen mukaisesti. Nykyinen sopimus on ollut voimassa 1.8.2023 alkaen kevätlukukauden 2027 loppuun. Optiokausi syyslukukauden 2027 alusta kevätlukukauden loppuun 2029. Kuljetukset järjestää Vuorelan liikenne.

Budjettiyhteenveto C411 Perusopetus

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C411 Perusopetus						
Myyntituotot	1 331 083	1 472 200	997 100	-32 %	946 700	935 680
Maksutuotot	15 480	13 000	10 200	-22 %	7 800	7 800
Tuet ja avustukset	15 360	0	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	6 337	1 500	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	1 368 261	1 486 700	1 007 300	-32 %	954 500	943 480
Henkilöstökulut	-2 861 635	-2 219 354	-2 223 788	0 %	-2 063 776	-2 096 525
Palvelujen ostot	-1 189 877	-1 674 600	-1 084 300	-35 %	-1 023 600	-1 033 600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-111 056	-108 000	-88 200	-18 %	-75 200	-80 200
Avustukset	-1 050	-800	-1 200	50 %	-1 200	-1 200
Muut toimintakulut	-585 236	-495 300	-448 700	-9 %	-367 900	-367 900
TOIMINTAKULUT	-4 748 854	-4 498 054	-3 846 188	-14 %	-3 531 676	-3 579 425
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-3 380 594	-3 011 354	-2 838 888	-6 %	-2 577 176	-2 635 945
TILIKAUDEN TULOS	-3 380 594	-3 011 354	-2 838 888	-6 %	-2 577 176	-2 635 945

420 Lukio

Virolahdella toimii Virolahden lukio ja lukion osana toimii kilparatsastuslinja. Virolahden lukion opiskelijoille tarjotaan laadukasta ja yleissivistävää lähiopetusta. Opiskelijat voivat halutessaan valita myös urheiluvalmennusta, kotitaloutta, teknistä työtä sekä tietotekniikkaa. Kunta mahdollistaa ilmaisen soluasumisen. Vesi, sähkö, vakuutus ja nettiyhteys ovat omakustanteisia.

Tavoitteet

- Oppilasmäärän säilyttäminen ja kasvattaminen
- Laadukas lukio-opetus ja opiskelijan huomioiminen yksilönä
- Virolahden lukion ja kilparatsastuslinjan markkinointi

Mittarit

- Oppilasmäärä
- Opiskelijan omien tavoitteiden täyttyminen
- Lukion näkyvyys

Kriittiset menestystekijät

- Oppilasmäärän laskeminen
- Kelpoisuusehdot täyttävien aineenopettajien pysyvyys ja rekrytointi

Budjettiyhteenvedo C420 Lukio

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C420 Lukio						
Myyntituotot	0	3 000	0	0 %	0	0
Tuet ja avustukset	5 828	0	7 000	0 %	7 000	7 000
Muut toimintatuotot	4 203	0	1 200	0 %	1 200	1 200
TOIMINTATUOTOT	10 031	3 000	8 200	173 %	8 200	8 200
Henkilöstökulut	-568 506	-542 888	-627 886	16 %	-627 886	-641 852
Palvelujen ostot	-129 947	-151 000	-165 600	10 %	-165 600	-170 600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18 690	-29 100	-21 600	-26 %	-21 600	-21 600
Avustukset	-300	-300	-300	0 %	-300	-300
Muut toimintakulut	-139 339	-96 200	-102 900	7 %	-102 900	-102 900
TOIMINTAKULUT	-856 782	-819 488	-918 286	12 %	-918 286	-937 252
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-846 751	-816 488	-910 086	11 %	-910 086	-929 052
TILIKAUDEN TULOS	-846 751	-816 488	-910 086	11 %	-910 086	-929 052

426 Hyvinvointipalvelut

Hyvinvointipalveluissa valmistellaan kuntalaisten hyvinvointia ja sen haasteita ja vahvuuksia sekä hyvinvoinnin edistämisen tavoitteita ja toimenpiteitä kuvaava sote-järjestämislain (612/2021) velvoittama kunnan valtuustokausittainen hyvinvointikertomus- ja suunnitelma.

Hyvinvointipalveluiden toimintaa ohjaa Virolahden kunnan hyvinvointikertomus- ja suunnitelma 2026–2029-asiakirja ja Kymenlaakson maakunnallinen hyvinvointikertomus- ja suunnitelma 2026–2029-asiakirja sekä niissä kuvatut painopisteet ja tavoitteet ohjaavat kunnan eri palveluiden tehtäviä. Asiakirjoissa mainittujen painopisteiden ja tavoitteiden mukaisesti hyvinvointipalveluissa edistetään kuntalaisten terveellisiä ja hyvinvointia tukevia elintapoja sekä elämän merkityksellisyyttä, osallisuutta ja arjen turvallisuutta. Hyvinvointipalveluissa tehdään tiivistä yhteistyötä kunnan muiden hyvinvointiin ja terveyteen vaikuttavien toimialojen kanssa. Hyvinvointipalveluissa tehdään myös yhteistyötä Kymenlaakson hyvinvointialueen sekä kunnan ja maakunnan alueella toimivien hyvinvointi-, liikunta-, nuoriso- ja kulttuuriyhdistysten kanssa. Yhdistysten hyvinvointia ja terveyttä edistävää toimintaa hyvinvointipalvelut tukevat muun muassa kumppanuussopimusten ja avustusten kautta.

Hyvinvointipalveluissa koostetaan ja raportoidaan kuntalaisten terveyteen ja hyvinvointiin liittyvää tilasto- ja indikaattoritietoa kunnan sisäisen terveyttä ja hyvinvointia edistävän ja sitä kehittävän toiminnan tueksi sekä ulkoiseen käyttöön esimerkiksi Kymenlaakson hyvinvointialueelle.

Tavoitteet

- Virolahden kunnan hyvinvointikertomus- ja suunnitelma 2026–2029-asiakirjassa mainitut ikäryhmittäiset tavoitteet.
- Kymenlaakson maakunnallinen hyvinvointikertomus- ja suunnitelma 2026–2029-asiakirjassa mainitut tavoitteet

Mittarit

- Kunnan HYTE-kerroin sekä siihen vaikuttavat tulos- ja prosessi-indikaattorit
- Kuntalaisten hyvinvointia kuvaavat indikaattorit
- Virolahden kunnan hyvinvointikertomus- ja suunnitelma 2026–2029-asiakirjan vuosittaisten toimenpiteiden toteuma

Kriittiset menestystekijät

- Riittävä taloudellinen resurssi
- Kunnan ja eri yhteistyötahojen välisen yhteistyön toimivuus ja vaikuttavuus

Budjettiyhteenveto C426 Hyvinvointipalvelut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C426 Hyvinvointipalvelut						
Henkilöstökulut	0	-28 680	-8 428	-71 %	-8 428	-8 428
Palvelujen ostot	0	-6 500	-6 300	-3 %	-6 300	-6 300
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	-300	-400	33 %	-400	-400
Avustukset	0	-2 500	-3 000	20 %	-3 000	-3 000
TOIMINTAKULUT	0	-37 980	-18 128	-52 %	-18 128	-18 128
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	0	-37 980	-18 128	-52 %	-18 128	-18 128
TILIKAUDEN TULOS	0	-37 980	-18 128	-52 %	-18 128	-18 128

430 Vapaa sivistys

Virolahden kunnalla on sopimus Kotkan musiikkiopiston kanssa. Oppilaita on syyslukukaudella 2025 yhteensä 13. Oppilaspaikan hinta vuonna 2025 oli 1 160,43 €/oppilas/lukuvuosi. Vuonna 2026 oppilaspaikan hinta nousee indeksikorotuksen lisäksi 69,14 €/oppilaspaikka. Virolahden kunnalla on sopimus myös Haminan kansalaisopiston kanssa. Sopimuksen mukainen maksuosuus muodostuu siinä suhteessa, miten jokaisesta sopimuskunnasta on opiskelijoita. Virolahden maksuosuusennakko v.2025 oli 4 400 €, arvioitu opiskelijamäärä 190 opiskelijaa.

Tavoitteet

- Yhteistyön jatkuminen aktiivisten harrastajien myötä.

Mittarit

- Oppilasmäärät

Kriittiset menestystekijät

- Kulkuyhteydet

Budjettiyhteenveto C430 Vapaa Sivistys

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C430 Vapaa sivistys						
Myyntituotot	13 552	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	13 552	0	0	0 %	0	0
Palvelujen ostot	-39 776	-39 100	-34 000	-13 %	-34 000	-34 000
TOIMINTAKULUT	-39 776	-39 100	-34 000	-13 %	-34 000	-34 000
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-26 224	-39 100	-34 000	-13 %	-34 000	-34 000
TILIKAUDEN TULOS	-26 224	-39 100	-34 000	-13 %	-34 000	-34 000

440 Joukkoliikenne

ELY:n ylläpitämässä joukkoliikenteen käyttöoikeusliikenteen sopimuksissa (alkaen vuodesta 2021) kunnan maksuosuus on 20 % ja ELY:n 80 %. Joukkoliikenteen osuudet on otettu talousarviossa huomioon ELY:n ilmoittamien laskelmien mukaisesti.

Palveluliikenne (Virolahti sekä Miehikkälä) sisältyy koululaiskuljetusten sopimukseen ja kustannukset on eritelty koululaiskuljetuksista laskennallisella tuntihinnalla. Palvelulinja liikennöi keskiviikkoisin Klamilan ja Vaalimaan suunnissa. Palveluliikenne toteutuu koulujen työpäivinä (ei syys-, joulukuun ja talvilomalla) sekä koululaisten kesäloman aikana.

Tavoitteet

- Perustason joukkoliikennehankinnat yhteistyössä ELY:n kanssa.
- Palveluliikenteen kriittinen arviointi.
- Onnistunut uudistuksista tiedottaminen.

Mittarit

- Käyttäjämäärät
- Saatua palaute

Kriittiset menestystekijät

- Palvelun löytäminen ja aktiivinen käyttäminen.

Budjettiyhteenveto C440 Joukkoliikenne

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C440 Joukkoliikenne						
Myyntituotot	11 885	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	11 885	0	0	0 %	0	0
Palvelujen ostot	-29 460	-18 600	-26 000	40 %	-26 000	-26 000
TOIMINTAKULUT	-29 460	-18 600	-26 000	40 %	-26 000	-26 000
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-17 575	-18 600	-26 000	40 %	-26 000	-26 000
TILIKAUDEN TULOS	-17 575	-18 600	-26 000	40 %	-26 000	-26 000

450 Kirjastopalvelut

Kirjaston tulee olla kaikkien käytettävissä ja saavutettavissa. Kirjaston tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin; ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa; edistää lukemista ja kirjallisuutta; tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon; tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan; edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Tehtävien hoitamiseksi kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Kirjastolain tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin; tiedon saatavuutta ja käyttöä; lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa; mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen; aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat tasavertaisuus, vastuullisuus, yhteisöllisyys, sananvapaus ja kulttuurien moninaisuus.

Tavoitteet

- Kirjastolain mukaiset kirjastopalvelut kaikille kuntalaisille.
- Yhteistyö paikallisten yhdistysten, yhteisötoimijoiden sekä kunnan muiden hyvinvointipalveluiden kanssa.

Mittarit

- käynnit / asukas
- lainaus / asukas
- Kirjaston tarjoamat muut palvelut

Kriittiset menestystekijät

- Pidetään kirjaston laitteet ja ohjelmistot ajan tasalla
- Tarjotaan palvelut yhä vähenevällä resurssilla.

Budjettiyhteenveto C450 Kirjastopalvelut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C450 Kirjastopalvelut						
Myyntituotot	71 171	200	300	50 %	300	300
Tuet ja avustukset	19	0	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	2 636	1 500	1 600	7 %	1 600	1 600
TOIMINTATUOTOT	73 827	1 700	1 900	12 %	1 900	1 900
Henkilöstökulut	-125 672	-83 411	-88 614	6 %	-90 541	-92 708
Palvelujen ostot	-42 249	-33 900	-30 600	-10 %	-30 600	-32 600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-59 331	-34 300	-25 500	-26 %	-25 500	-25 500
Muut toimintakulut	-45 932	-45 200	-40 200	-11 %	-40 200	-40 200
TOIMINTAKULUT	-273 185	-196 811	-184 914	-6 %	-186 841	-191 008
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-199 358	-195 111	-183 014	-6 %	-184 941	-189 108
TILIKAUDEN TULOS	-199 358	-195 111	-183 014	-6 %	-184 941	-189 108

460 Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelut ovat koottu yhdeksi kokonaisuudeksi, joka kattaa kulttuurihyvinvointityön vauvasta vaariin. Kulttuuripalvelujen tehtävänä on edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia osallistua kulttuurin ja taiteen kokemiseen sekä toisaalta myös kulttuurin tuottamiseen. Näin vahvistetaan väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Kulttuuripalveluiden avulla luodaan edellytyksiä paikallisen ja alueellisen elinvoiman kehittymiselle sekä tuetaan mahdollisuuksia toteuttaa kulttuuritoimintaa paikallisesti.

Tavoitteet

- Kulttuuripalvelut järjestävät monipuolista ja yhdenvertaisesti saavutettavaa kulttuuri-toimintaa kaiken ikäisille kuntalaisille.
- Kulttuuria järjestetään yhteistyössä alueen toimijoiden kesken.
- Kulttuuri nähdään keskeisenä osana hyvinvointia.

Mittarit

- Kulttuuritoiminnassa seurataan valtakunnallisen kulttuurin Tea -viisarin tuloksia oman kunnan osalta.

Kriittiset menestystekijät

- Kulttuuritoiminnan puitteissa järjestetään erilaisia tapahtumia ja toimintoja sekä omana että yhteistyönä eri kulttuurialojen asiantuntijoilta, taidekasvattajilta ja taiteilijoilta. Erilaisille toiminnoille pyritään luomaan tarpeiden mukaiset tilat ja olosuhteet kulttuuripalveluiden järjestämiseen.
- Kuntalaiset ja muu yleisö löytävät tapahtumat ja innostuvat tulemaan paikalle.
- Yhteistyön onnistuminen.

Budjettiyhteenvedo C460 Kulttuuripalvelut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C460 Kulttuuripalvelut						
Myyntituotot	15 404	0	0	0 %	0	0
Tuet ja avustukset	1 900	2 500	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	3 746	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	21 050	2 500	0	0 %	0	0
Henkilöstökulut	-21 190	-22 466	-24 080	7 %	-24 080	-25 284
Palvelujen ostot	-60 637	-38 900	-20 700	-47 %	-20 700	-20 700
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-698	-2 800	-1 200	-57 %	-1 200	-1 200
Avustukset	-8 620	-8 000	-10 000	25 %	-10 000	-10 000
Muut toimintakulut	-32 456	-13 500	-2 700	-80 %	-2 700	-2 700
TOIMINTAKULUT	-123 602	-85 666	-58 680	-32 %	-58 680	-59 884
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-102 552	-83 166	-58 680	-29 %	-58 680	-59 884
TILIKAUDEN TULOS	-102 552	-83 166	-58 680	-29 %	-58 680	-59 884

470 Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden toimintaa ohjaavat Virolahden kunnan hyvinvointikertomus- ja suunnitelma 2026–2029, Kymenlaakson maakunnallinen hyvinvointikertomus- ja suunnitelma 2026–2029 ja Kymenlaakson terveystoimintastrategia 2026–2029 sekä niissä kuvatut painopisteet ja tavoitteet. Liikuntapalvelut tekevät yhteistyötä Kymenlaakson hyvinvointialueen, muiden liikkumiseen vaikuttavien kunnan toimialojen sekä kunnan ja maakunnan alueella toimivien liikuntayhdistysten kanssa.

Liikuntapalvelut edistävät kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointia sekä fyysistä toimintakykyä. Liikuntapalvelut tarjoavat edullisia ja matalan kynnyksen liikuntapalveluita.

Kaikkien saavutettavissa olevia terveystoimintapalveluita järjestetään eri ikäisille kuntalaisille sekä säännöllisenä ohjattuna sisä- ja ulkoliikuntana että kausittaisina tilaisuuksina. Liikuntapalveluissa järjestetään kampanjoita ja tapahtumia kuntalaisten omatoimisen liikkumisen edistämiseksi muun muassa erilaisia omatoimisen liikunnan suorituspaikkoja, luontoliikuntakohteita sekä kävely- ja pyöräilyreittejä hyödyntäen. Lapsille tarjotaan vuosittain uimakoulut uimahalleissa ja uimarannoilla sekä toteutetaan eri lajien koululaiskilpailuja ja -turnauksia. Liikuntapalvelut tukevat yhdistyksiä avustusten, kumpanuussopimusten, tilojen käytön suunnittelun, välineistön sekä henkilöresurssien muodossa. Viestintää kehitetään edelleen kuntalaisten saavuttamiseksi ja kuntalaisia osallistetaan liikuntapalveluiden suunnitteluun.

Liikuntapalvelut tarjoavat myös liikuntaneuvontaa, jonka tavoitteena on lisätä ja monipuolistaa terveytensä ja toimintakykynsä kannalta liian vähän liikkuvien kuntalaisten liikkumista ja edistää liikunnallisen elämäntavan omaksumista. Liikuntaneuvontaa toteuttaa hyvinvointikoordinaattori. Toiminnan toteutuksessa korostuu läheinen yhteistyö Kymenlaakson hyvinvointialueen ja siellä työskentelevien ammattilaisten kanssa esimerkiksi liikuntaläheteprosessiin liittyen.

Tavoitteet

- Liikuntapalvelut edistävät eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa liikuntaa yhdenvertaisesti yllä mainittujen asiakirjojen painopisteet huomioiden.

Mittarit

- Kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä erityisesti liikunta-aktiivisuutta ja fyysistä toimintakykyä kuvaavat indikaattorit
- Virolahden kunnan hyvinvointikertomus- ja suunnitelma 2026–2029-asiakirjan vuosittaisten liikkumiseen ja fyysiseen toimintakykyyn liittyvien toimenpiteiden toteuma
- Kymenlaakson terveystoimintastrategia 2026–2029-asiakirjan kunnan vuosittaisten toimenpiteiden toteuma

Kriittiset menestystekijät

- Kunnan ja eri yhteistyötahojen välisen yhteistyön toimivuus ja vaikuttavuus
- Riittävät taloudelliset ja henkilöstöresurssit

Budjettiyhteenveto C470 Liikuntapalvelut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C470 Liikuntapalvelut						
Myyntituotot	51 087	0	0	0 %	0	0
Tuet ja avustukset	38	0	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	9 105	10 400	8 000	-23 %	8 000	8 000
TOIMINTATUOTOT	60 231	10 400	8 000	-23 %	8 000	8 000
Henkilöstökulut	-100 518	-91 417	-80 548	-12 %	-82 474	-84 521
Palvelujen ostot	-32 789	-27 400	-26 200	-4 %	-26 200	-26 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 619	-12 400	-7 400	-40 %	-7 400	-7 400
Avustukset	-25 371	-13 500	-16 800	24 %	-16 800	-16 800
Muut toimintakulut	-20 733	-16 200	-16 600	2 %	-16 600	-16 600
TOIMINTAKULUT	-190 030	-160 917	-147 548	-8 %	-149 474	-151 521
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-129 800	-150 517	-139 548	-7 %	-141 474	-143 521
TILIKAUDEN TULOS	-129 800	-150 517	-139 548	-7 %	-141 474	-143 521

480 Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut toteutetaan nuorisolain mukaisesti. Nuorisopalvelut edistävät nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia yhteiskunnassa. Nuorisopalvelut tukevat nuorten itsenäistymistä ja yhteisöllisyyttä. Tämä toteutuu yhteistoiminnan sekä eri tietojen ja taitojen oppimisen kautta. Nuorisopalvelut edistävät nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä pyrkivät parantamaan nuorten kasvu- ja elinoloja tekemällä yhteistyötä eri verkostojen kanssa sekä tarjoamalla kaikille nuorille mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa nuorisotoimintaan.

Virolahden kunnalla on sopimus Ekamin kanssa nuorten työpajatoiminnasta, Rajapajasta, sekä sopimuksen etsivästä nuorisotyöstä ja navi –nuorten tukipalveluista. Merkittävintä toimintaa on Rajapaja Virolahdella ja Ekamin palvelut eri kampuksilla Kotkassa ja Haminassa. Rajapajalle nuoren on mahdollisuus myös työllistyä tai suorittaa opintoja palkallisesti oppisopimuskoulutuksella.

Nuorisotila on avoinna kahtena iltana viikossa. Nuorisopalvelut ovat mukana erilaisissa tapahtumissa paikallisesti ja seudullisesti. Ohjaamo –toiminnan löytää nuorisotilan kautta.

Yhteisöllisyyden vahvistumiseksi aloitettu koulunuorisotyöntekijä -hanke päättyy kesällä 2026. Määräaikainen koulunuorisotyöntekijä jatkaa Virolahden yläkoululla elokuusta 2026 alkaen.

Tavoitteet

- Lisäämme peruskoulussa, lukiossa ja vapaa-ajalla lasten ja nuorten sosiaalisia taitoja sekä vuorovaikutustaitoja edistäviä toimenpiteitä nuorisotyön keinoin.
- Nuoria osallistetaan ja sitoutetaan heitä koskevaan toimintaan ja päätöksentekoon.
- Ohjaamotoiminnan vahvistaminen kunnassa ja yhteistyösopimuksen hyväksyminen Ohjaamotoiminnasta Miehikkälän kunnan kanssa

Mittarit

- Tapahtumissa ja toiminnoissa huomioidaan sosiaalisten ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen esim. Tunnetunneli ja/tai nuorisotilatoiminta
- Nuorisovaltuuston säännöllinen kokoontuminen ja pyydettyä lausunnon antaminen nuoria koskevissa asioissa
- Yhteistyösopimuksen hyväksyminen vuoden 2026 aikana
- Ohjaamotoiminnan päivystysajan säännöllistäminen

Kriittiset menestystekijät

- Nuorisotilatoiminta pystytään järjestämään omassa kunnassa.
- Nuorilla on riittävästi mahdollisuuksia keskustella ja olla yhteydessä turvallisiin aikuihin
- Nuorisolle tarjotaan harrastusmahdollisuuksia, jotka heitä kiinnostavat

Budjettiyhteenveto C480 Nuorisopalvelut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C480 Nuorisopalvelut						
Myyntituotot	100 418	0	0	0 %	0	0
Tuet ja avustukset	21 462	10 000	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	232	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	122 112	10 000	0	0 %	0	0
Henkilöstökulut	-155 537	-100 380	-52 856	-47 %	-53 698	-55 023
Palvelujen ostot	-186 281	-180 400	-132 500	-27 %	-132 500	-132 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 773	-8 300	-5 000	-40 %	-5 000	-5 000
Avustukset	-16 000	-12 000	-8 000	-33 %	-8 000	-8 000
Muut toimintakulut	-35 923	-36 600	-31 400	-14 %	-31 400	-31 400
TOIMINTAKULUT	-401 514	-337 680	-229 756	-32 %	-230 598	-231 923
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-279 402	-327 680	-229 756	-30 %	-230 598	-231 923
TILIKAUDEN TULOS	-279 402	-327 680	-229 756	-30 %	-230 598	-231 923

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut yhteensä

Talous/budjettiyhteenvetotaulukko A40 Sivistys- ja hyvinvointipalvelut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	2 079 292	1 506 400	1 028 400	-32 %	978 000	966 980
Maksutuotot	77 788	58 500	41 200	-30 %	38 800	38 800
Tuet ja avustukset	112 580	12 500	7 000	-44 %	7 000	7 000
Muut toimintatuotot	26 531	13 400	10 800	-19 %	10 800	10 800
TOIMINTATUOTOT	2 296 190	1 590 800	1 087 400	-32 %	1 034 600	1 023 580
Henkilöstökulut	-5 264 203	-4 298 201	-4 229 411	-2 %	-4 074 095	-4 151 994
Palvelujen ostot	-2 026 772	-2 428 100	-1 770 400	-27 %	-1 709 700	-1 731 700
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-229 539	-212 200	-164 400	-23 %	-151 400	-161 400
Avustukset	-134 880	-73 100	-75 300	3 %	-75 300	-75 300
Muut toimintakulut	-1 044 925	-864 600	-786 600	-9 %	-705 800	-705 800
TOIMINTAKULUT	-8 700 318	-7 876 201	-7 026 111	-11 %	-6 716 295	-6 826 194
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-6 404 128	-6 285 401	-5 938 711	-6 %	-5 681 695	-5 802 614
VUOSIKATE	-6 404 128	-6 285 401	-5 938 711	-6 %	-5 681 695	-5 802 614
TILIKAUDEN TULOS	-6 404 128	-6 285 401	-5 938 711	-6 %	-5 681 695	-5 802 614
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-6 404 128	-6 285 401	-5 938 711	-6 %	-5 681 695	-5 802 614

4.3 Tekniset- ja ympäristöpalvelut toimiala 50

Toimialan tehtävä

Virolahden tekninen toimiala tuottaa Virolahden kuntalaisille lakisääteiset maankäytön, kunnallistekniikan, vesihuollon, rakennusvalvonnan, ympäristöterveydenhuollon, eläinlääkintähuollon palvelut. Toimiala tuottaa myös kunnan omistamiin toimitiloihin liittyvät tila- ja siivouspalvelut sekä yksityisteiden avustusten jakamisen ja niiden käytön valvonnan.

Tekniset- ja ympäristöpalvelut

Toimialajohtaja on tekninen johtaja

Toimialan esihenkilöt eri tulosalueilla ovat.

Tulosalue		Esihenkilö
500	Hallinto	tekninen johtaja
510	Maankäyttö	tekninen johtaja
520	Tilapalvelu	tekninen johtaja
520	Tilapalvelu; kiinteistöjen ylläpito ja puhtauspalvelut	kunnaninsinööri
530	Yhdyskuntatekniikka	kunnaninsinööri
540	Liikelaitokset	kunnaninsinööri
540	Vesilaitos	kunnaninsinööri
550	Viemärlaitos	kunnaninsinööri
560	Yksityistiet	tekninen johtaja
570	Ympäristötoimi	tekninen johtaja
590	Rakennusvalvonta	tekninen johtaja

Kuntastrategian tavoitteet tekniselle toimelle

Asiakaslähtöisesti kestävä kehityksen kautta pyritään tulokselliseen asuntopolitiikkaan ja laadukkaiden palvelujen tuottamiseen.

Talousarvion laadinnan taustat

Virolahden kunnanhallitus on antanut talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2026 – 2028 laadintaohjeen. Vuoden 2026 talousarvion laadinnassa on huomioitava kunnan erittäin haastava taloustilanne. Talousarvion laadintaohjeen mukaan vuoden 2026 talousarvion laadinnassa on syytä noudattaa erityistä kriittisyyttä. Taloudellinen toimintaympäristö on edelleen todella haastava. Palkkamenojen osalta on huomioitava korotustaso, mutta muutoin käyttömenojen kasvusta tulee pidättäytyä. Toimialan talousarvion laadinnassa on arvioitava eri toimintojen järjestämistavan järkevyyttä ja kustannustehokkuutta.

Tavoite on vaativa, eikä siihen päästä ilman laajempaa sopeutusta. Vuoden 2025 talousarviosta karsittiin suuri osa käyttötalouteen esitetyistä kunnostus- ja kehittämistarpeista ja samaa linjausta noudatetaan vuoden 2026 talousarvion laadinnassa. Sähkön osalta 2026 energian hinnan ennustetaan olevan vuoden 2025 tasoa. Tarvikkeiden, materiaalien ja palvelujen oston osalta on nousupaineita.

Tärkeänä sopeuttamistoimenpiteenä on kunnan ydintoimintaan kuulumattomista ylimääräisistä kiinteistöistä luopuminen sekä kunnan suoraan omistamien yksittäisten osakehuoneistojen myyminen. Entisen kunnantalon tiloihin (Opintie 4) keskitetään paikallisten yhdistysten kokoontumistilat.

Kansainvälisen tilanteen ja taloudellisen tilanteen vuoksi rakentaminen on vähentynyt ja se vaikuttaa suoraan rakentamisen lupamäärien ja lupamaksutuottojen vähenemiseen. Lupamaksutuottoja vähentää myös lain muuttuminen ja sen myötä toimenpidelupien ja ilmoituksien poistuminen.

500 Hallinto

Tavoitteet

Toiminnalliset tavoitteet

Palvelutuotannon sopeuttaminen muuttuvaan taloudelliseen tilanteeseen

Budjettiyhteenveto C500 Hallinto

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C500 Hallinto						
Tuet ja avustukset	19	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	19	0	0	0 %	0	0
Henkilöstökulut	-129 853	-269 912	-240 800	-11 %	-246 820	-252 960
Palvelujen ostot	-153 847	-10 700	-16 300	52 %	-16 300	-16 300
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 774	-400	-900	125 %	-900	-900
Muut toimintakulut	-16 033	-13 000	-15 500	19 %	-15 500	-15 500
TOIMINTAKULUT	-302 508	-294 012	-273 500	-7 %	-279 520	-285 660
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-302 488	-294 012	-273 500	-7 %	-279 520	-285 660
TILIKAUDEN TULOS	-302 488	-294 012	-273 500	-7 %	-279 520	-285 660

510 Maankäyttö

Tavoitteet

Toiminnalliset tavoitteet:

Virolahden merenranta-alueiden osayleiskaavan ajantasaistuksen valmistuminen alkuvuoden 2026 aikana. Kaavan valmistuminen on viivästynyt Museoviraston sekä Kymenlaakson museon vaatimien ja tekemien arkeologisten tutkimusten ja selvitysten myötä. Selvitykset ovat valmistuneet kesä 2025 aikana.

Tavoitteena on saada Virojoen osayleiskaava- ja asemakaavamuutokset valmiiksi alkuvuoden 2026 aikana. Kaavamuutokset mahdollistavat kaukolämmöntuotannon Virojoen taajamassa yhtenä mahdollisena lämpöenergian tuotantovaihtoehtona.

Maankäytön tavoitteena on tukea yritys- ja omakotitalojen tonttien markkinointia tuottamalla ajantasaista ja laadukasta materiaalia ja tietoa kunnan viestinnälle. Omakotitontit ovat nähtävillä tietoineen Kotka-Hamina seudun seutukartalla.

Kaavojen ja karttojen laadinta ostetaan kilpailutuksen perusteella konsulteilta. Omana tuotantona kaavoitusta ei ole tarkoituksenmukaista järjestää.

Budjettiyhteenvedo C510 Maankäyttö

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C510 Maankäyttö						
Henkilöstökulut	0	-1 793	-3 612	102 %	-3 612	-3 612
Palvelujen ostot	-31 021	-23 500	-17 400	-26 %	-12 400	-12 400
TOIMINTAKULUT	-31 021	-25 292	-21 012	-17 %	-16 012	-16 012
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-31 021	-25 292	-21 012	-17 %	-16 012	-16 012
TILIKAUDEN TULOS	-31 021	-25 292	-21 012	-17 %	-16 012	-16 012

520 Tilapalvelu

Tavoitteet

Terveelliset, turvalliset, viihtyisät ja energiatehokkaat tilat.

Toiminnalliset tavoitteet

- Terveet tilat
 - Sisäilmaongelmien syntymisen estäminen kiinteistöjen kunnossapitoon panostamalla
 - Uusien tilahankkeiden materiaalivalinnat ja työtavat kestäviksi ja terveiksi
 - Ajantasainen ja tarkka puhtauspalvelu
- Viihtyisyyden parantaminen
 - Pihojen kunnostaminen
 - Materiaalivalintoihin panostaminen
- Sähköisen huoltokirjan käyttöönoton kehittäminen, käyttöönotto kolmella suurimmalla kiinteistöllä
 - Resursoinnin järjeistäminen
 - Ongelmanratkaisusta ennakkoivaan toimintatapaan
- Tapaturmaton kiinteistönhoito
- Kiinteistöillä ei tapahdu tapaturmia
- Työturvallisuusriskien tunnistaminen ja turvallisten työtapojen noudattaminen

Kriittiset menestystekijät

- Lämmöntuotannon energiaratkaisuselvitykset liittyen kunnan suoraan omistamiin sekä kunnan omistajaohjauksessa oleviin vuokratiloihin. Tavoitteena on korvata käytössä olevat fossiiliset polttoaineet uusiutuvilla polttoaineilla tai hyödyntämällä lämpöpumpputekniikkaa.
- Kunnan omistamille kiinteistöille on laadittu kiinteistöstrategia. Kiinteistöstrategiaan perustuen kartoitetaan kehitettävien ja säilytettävien kiinteistöjen tarkempi kunto sekä laaditaan niille pitkän tähtäimen (PTS) kiinteistökohtainen suunnitelma, jossa määritellään tulevat korjaus ja ylläpitotarpeet
- Tilankäytön optimointi ja kiinteistöstrategiaan perustuen ja kunnan ydintoimintoihin kuulumattomista kiinteistöistä luopuminen
- Käyttökustannusten kattaminen ajantasaisella hinnoittelulla
- Ennaltaehkäisevä lyhyen tähtäimen rakenteiden ja teknisten järjestelmien tarkkailu ja huolto
- Energiankulutuksen pienentäminen kannattavilla investoinneilla ja korjauksilla
- Tapaturma- ja vahinkoriskien tiedostaminen ja kontrollointi

Merkittävimmät toimenpiteet kiinteistöillä 2026

- Kunnan ydintoimintoihin kuulumattomista kiinteistöistä luopuminen
- Kunnan omistamien yksittäisten tyhjiällä olevien huonokuntoisten osakehuoneistojen kunnostus myyntiä ja/tai vuokrausta varten
- Muilta osin toimenpiteet ovat kunnossapitoa ja ylläpitoa

Budjettiyhteenvedo C520 Tilapalvelut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C520 Tilapalvelut						
Myyntituotot	199 246	174 050	176 700	2 %	177 400	177 400
Tuet ja avustukset	58	0	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	3 298 240	3 586 220	3 203 700	-11 %	3 128 400	3 067 600
TOIMINTATUOTOT	3 497 544	3 760 270	3 380 400	-10 %	3 305 800	3 245 000
Henkilöstökulut	-226 209	-527 353	-496 048	-6 %	-484 008	-497 252
Palvelujen ostot	-898 573	-969 000	-555 900	-43 %	-540 000	-550 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-907 411	-882 200	-817 400	-7 %	-794 600	-799 600
Muut toimintakulut	-1 742 454	-1 425 700	-1 471 900	3 %	-1 468 900	-1 384 000
TOIMINTAKULUT	-3 774 647	-3 804 253	-3 341 248	-12 %	-3 287 508	-3 230 852
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-277 103	-43 983	39 152	-189 %	18 292	14 148
Poistot ja arvonalentumiset	-811 209	-804 400	-817 800	2 %	-817 800	-2 717 800
TILIKAUDEN TULOS	-1 088 312	-848 383	-778 648	-8 %	-799 508	-2 703 652

530 Yhdyskuntatekniikka

Tavoitteet

Virolahden kuntastrategian yhtenä painopisteenä on laadukas asuin ympäristö.

Toiminnalliset tavoitteet:

Tavoitteet liittyvät olemassa olevan infran kunnossapitoon. Varavoimakoneiden hankinnalla varmistetaan toiminta häiriötilanteissa.

Budjettiyhteenvedo C530 Yhdyskuntatekniikka

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C530 Yhdyskuntatekniikka						
Myyntituotot	30 694	150 300	300	-100 %	30 300	30 300
Muut toimintatuotot	218 334	212 000	212 000	0 %	212 000	212 000
TOIMINTATUOTOT	249 028	362 300	212 300	-41 %	242 300	242 300
Henkilöstökulut	-33 224	-81 021	-90 782	12 %	-92 949	-92 949
Palvelujen ostot	-279 536	-258 600	-163 100	-37 %	-163 100	-163 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-55 004	-58 500	-41 500	-29 %	-41 500	-41 500
Avustukset	-1 000	0	0	0 %	0	0
Muut toimintakulut	-37 515	-2 700	-2 300	-15 %	-2 300	-2 300
TOIMINTAKULUT	-406 279	-400 821	-297 682	-26 %	-299 849	-299 849
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-157 251	-38 521	-85 382	122 %	-57 549	-57 549
Poistot ja arvonalentumiset	-453 587	-456 500	-437 500	-4 %	-437 500	-437 500
TILIKAUDEN TULOS	-610 838	-495 021	-522 882	6 %	-495 049	-495 049

540 Liikelaikokset

Kunnaninsinööri vastaa Liikelaikokset tulosalueesta

Liikelaikoksissa on mukana sammutusvesiasema, Länsikeskus, läjitysalue ja Klamilan ka-
lasatama. Vesihuolto on eritelty omana liikelaikoksenaan.

Vesi- ja viemärilaitos

Tavoitteet

Kulutusmaksuihin ei ole esitetty korotuksia. Perusmaksuihin suunniteltu pientä korotusta loppuvuodelle, mikäli perusmaksukertymä ei alkuvuoden toteutuman mukaan ole saavuttamassa tavoitteita.

Toiminnalliset tavoitteet

Puhdas ja hyvälaatuinen juomavesi ilman käyttökatoja. Puhtaan ja terveellisen ympäristön saavuttamiseksi viemärlaitoksen jätevedet käsitellään lupaehtojen mukaisesti Kymen Veden jätevesipuhdistamossa eikä ylivuotoja tapahdu.

Pyölin vesiosuuskunnan vesi- ja viemärijärjestelmä siirtyy kunnan omaisuudeksi 1.1.2026 alkaen. Ravijoen vesiosuuskunnan mahdollinen siirtyminen kunnalle odottaa edelleen toteutumistaan.

Viemärlaitos

Vanhentunutta prosessinohjausjärjestelmäteknikkaa uusitaan. Vanhoja ohjausjärjestelmien päivityksiä ei enää saa ja niiden korjaaminenkin on lopetettu. Uusiminen on aloitettu vuonna 2023 ja työ valmistunee vuonna 2026.

Budjettiyhteenveto C540 Liikelaitokset

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C540 Liikelaitokset						
Myyntituotot	608 640	699 600	681 600	-3 %	698 100	698 100
Muut toimintatuotot	118 585	114 200	118 200	4 %	118 200	118 200
TOIMINTATUOTOT	727 226	813 800	799 800	-2 %	816 300	816 300
Henkilöstökulut	-32 392	-96 556	-98 728	2 %	-101 136	-103 544
Palvelujen ostot	-258 277	-170 500	-159 200	-7 %	-159 200	-164 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-281 322	-241 500	-247 400	2 %	-247 400	-249 400
Muut toimintakulut	-1 735	-1 400	-400	-71 %	-400	-400
TOIMINTAKULUT	-573 726	-509 956	-505 728	-1 %	-508 136	-517 544
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	153 500	303 844	294 072	-3 %	308 164	298 756
Poistot ja arvonalentumiset	-237 893	-237 700	-209 800	-12 %	-209 800	-209 800
TILIKAUDEN TULOS	-84 393	66 144	84 272	27 %	98 364	88 956

560 Yksityistiet

Tavoitteet

Vuodelle 2026 yksityisteiden kunnanavustuksia myönnetään ainoastaan perusparannuksiin, kunnossapitoavustuksia ei myönnetä.

Budjettiyhteenveto C560 Yksityistiet

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C560 Yksityistietoimi						
Palvelujen ostot	-868	-900	-100	-89 %	-100	-100
Avustukset	-55 520	-10 000	-10 000	0 %	-10 000	-10 000
TOIMINTAKULUT	-56 388	-10 900	-10 100	-7 %	-10 100	-10 100
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-56 388	-10 900	-10 100	-7 %	-10 100	-10 100
TILIKAUDEN TULOS	-56 388	-10 900	-10 100	-7 %	-10 100	-10 100

570 Ympäristöpalvelut

Tavoitteet

Ympäristö- ja terveysturvallisuus ostetaan ostopalveluna Haminan kaupungilta.

Budjettiyhteenvedo C570 Ympäristöpalvelut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C570 Ympäristöpalvelut						
Palvelujen ostot	-195 748	-177 600	-178 100	0 %	-178 100	-183 100
Muut toimintakulut	-30 621	-25 500	-20 700	-19 %	-20 700	-20 700
TOIMINTAKULUT	-226 369	-203 100	-198 800	-2 %	-198 800	-203 800
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-226 369	-203 100	-198 800	-2 %	-198 800	-203 800
TILIKAUDEN TULOS	-226 369	-203 100	-198 800	-2 %	-198 800	-203 800

590 Rakennusvalvonta

Tavoitteet

Miehikkälän rakennusvalvonta tuottaa palvelut Miehikkälän ja Virolahden kunnille vastuu-kuntamallin mukaisesti. Rakennusvalvonta on oma tulosalue, joka sisältää menot ja tulot kuntien yhteisen lupajaoston ja rakennusvalvonnan tehtäviä varten.

Tilivelvollinen viranhaltija tulosalueella on rakennustarkastaja.

Toiminta ja talous

Rakennusvalvonta valvoo maankäyttö- ja rakennuslain ja -asetuksen sekä rakennusjärjestyksen ja kaavamääräysten noudattamista rakentamisesta, joka on lakisääteistä.

Palvelut ostetaan Miehikkälän kunnalta, joka tuottaa palvelut asiakaslähtöisesti, taloudellisesti ja laadukkaasti lain edellyttämällä tavalla. Yleisenä tavoitteena voidaan pitää rakentamisen ylläpitoa ja laadun edistämistä sekä lakisääteisten tehtävien asianmukaista hoitoa. Tavoitteena on auttaa asiakasta neuvonnan, ohjauksen tarkastuksien ja valvonnan avulla saamaan rakennushanke vastaamaan terveellisen, turvallisen sekä viihtyisän rakennetun ympäristön muodostumista.

Miehikkälän kunta on varannut talousarvioonsa määrärahat rakennustarkastajan sekä yhden vakituisen toimistosihteerin palkkaan.

Tavoitteet vuodelle 2026

- Hyvien asiakaslähtöisten palvelujen ylläpitäminen sekä kehittäminen
- Hyvän ja laadukkaan ympäristön aikaansaaminen sekä valvonta
- Rakennusvalvonnan rekisterien ajantasaistaminen
- RYHTI (Rakennetun ympäristön tiedonhallinta) -hanke
- Henkilöstön kouluttautuminen
- Alueellisten rakennusvalvontaviranomaisten yhteistyöhön osallistuminen
- Valmistautuminen tulevan rakennuslain tuomiin muutoksiin

Tulojen osalta talousarvio perustuu arvioidun rakentamisen määrään ja niiden lupa- ja valvontamaksutuloihin. Tulojen arviointia vaikeuttaa lain muuttuminen ja toimenpidelupien ja -ilmoituksien poistuminen. Pienet alle 30m² rakennukset on uuden lain mukaan vapautettu luvan hakemisesta.

Miehikkälän talousarvioon on merkitty tuloksi Virolahden kunnan maksuosuus ja Virolahden kunnan talousarviossa maksuosuus on merkitty menoksi kuntien välisenä yhteistoimintakorvauksena. Virolahden lupamaksutuotot peritään Miehikkälän kunnan toimesta (lupaviranomainen) ja tilitetään Virolahdelle. Yhteiset kustannukset jaetaan 37,5/62,5 % suhteessa kuntien kesken.

Budjettiyhteenveto C590 Rakennusvalvonta

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C590 Rakennusvalvonta						
Palvelujen ostot	-76 886	-90 800	-92 500	2 %	-72 500	-72 500
Muut toimintakulut	-379	0	0	0 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-77 265	-90 800	-92 500	2 %	-72 500	-72 500
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-77 265	-90 800	-92 500	2 %	-72 500	-72 500
TILIKAUDEN TULOS	-77 265	-90 800	-92 500	2 %	-72 500	-72 500

Tekninen toimiala yhteensä

Taloudelliset tavoitteet

Toimintatuotot ovat 4.392 500 €, laskua vuodesta 2025 11 %.

Toimintakulut ovat 4.741 070 €, laskua vuodesta 2025 11 %

Toiminnan järjestäminen

Teknisen toimialan toiminnoista osa on viranomaistoimintaa, joka on järjestettävä omana toimintana tai yhteistyössä muiden kuntien kanssa. Rakennusvalvonta järjestetään yhteistyössä Miehikkälän kunnan kanssa. Ympäristö- ja terveysturvallisuus sekä eläinlääkintähuoltopalvelut ostetaan Haminan kaupungilta. Jätehuollon palvelutehtävät ostetaan kuntaomisteiselta Kymenlaakson Jäte Oy:ltä. Tilapalvelun kiinteistöhoito, korjaustoiminta, puhtauspalvelut, aluehuolto ja vesihuolto järjestetään omana toimintana.

Budjettiyhteenvedo A50 Tekninen toimi

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
A50 Tekninen toimi						
Myyntituotot	838 580	1 023 950	858 600	-16 %	905 800	905 800
Tuet ja avustukset	77	0	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	3 635 470	3 912 420	3 533 900	-10 %	3 458 600	3 397 800
TOIMINTATUOTOT	4 474 126	4 936 370	4 392 500	-11 %	4 364 400	4 303 600
Henkilöstökulut	-421 679	-976 635	-929 970	-5 %	-928 525	-950 317
Palvelujen ostot	-1 899 006	-1 704 800	-1 183 100	-31 %	-1 142 200	-1 162 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 246 511	-1 182 600	-1 107 200	-6 %	-1 084 400	-1 091 400
Avustukset	-56 520	-10 000	-10 000	0 %	-10 000	-10 000
Muut toimintakulut	-1 828 862	-1 468 300	-1 510 800	3 %	-1 507 800	-1 422 900
TOIMINTAKULUT	-5 452 578	-5 342 335	-4 741 070	-11 %	-4 672 925	-4 636 817
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-978 451	-405 965	-348 570	-14 %	-308 525	-333 217
Poistot ja arvonalentumiset	-1 502 688	-1 498 600	-1 465 100	-2 %	-1 465 100	-3 365 100
TILIKAUDEN TULOS	-2 481 140	-1 904 565	-1 813 670	-5 %	-1 773 625	-3 698 317

4.4 Käyttötalouden budjettiyhteenveto

Budjettiyhteenveto sisäiset ja ulkoiset

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	3 732 171	3 105 676	2 456 708	-21 %	2 408 308	2 408 308
Maksutuotot	77 788	58 500	41 200	-30 %	38 800	38 800
Tuet ja avustukset	265 979	39 470	42 000	6 %	37 000	37 000
Muut toimintatuotot	3 681 058	4 300 920	3 552 900	-17 %	3 477 600	5 862 800
TOIMINTATUOTOT	7 756 996	7 504 566	6 092 808	-19 %	5 961 708	8 346 908
Henkilöstökulut	-6 670 193	-6 132 393	-5 881 175	-4 %	-5 744 046	-5 857 102
Palvelujen ostot	-4 915 029	-5 293 226	-4 054 008	-23 %	-3 904 408	-3 971 408
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 515 293	-1 433 116	-1 281 500	-11 %	-1 246 500	-1 268 500
Avustukset	-433 966	-487 100	-510 800	5 %	-510 800	-510 800
Muut toimintakulut	-3 029 245	-2 501 931	-2 415 900	-3 %	-2 333 600	-2 248 700
TOIMINTAKULUT	-16 563 726	-15 847 766	-14 143 383	-11 %	-13 739 354	-13 856 510
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-8 806 730	-8 343 200	-8 050 575	-4 %	-7 777 646	-5 509 602
Verotulot	7 605 959	7 920 000	8 203 000	4 %	8 246 000	8 430 000
Valtionosuudet	2 561 368	2 124 800	1 808 500	-15 %	1 849 000	2 063 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-435 326	-203 000	-169 000	-17 %	-187 500	-154 000
VUOSIKATE	925 271	1 498 600	1 791 925	20 %	2 129 854	4 829 398
Poistot ja arvonalentumiset	-1 505 195	-1 498 600	-1 465 100	-2 %	-1 465 100	-3 365 100
TILIKAUDEN TULOS	-579 923	0	326 825	%	664 754	1 464 298
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-579 923	0	326 825	%	664 754	1 464 298

5 TULOSLASKELMA

Ulkoiset

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	2 992 327	2 547 950	1 879 100	-26,25 %	1 846 300	1 846 300
Maksutuotot	77 788	58 500	41 200	-29,57 %	38 800	38 800
Tuet ja avustukset	265 979	39 470	42 000	6,41 %	37 000	37 000
Muut toimintatuotot	2 538 299	2 810 920	2 524 200	-10,20 %	2 526 200	4 911 400
TOIMINTATUOTOT	5 874 393	5 456 840	4 486 500	-17,78 %	4 448 300	6 833 500
Henkilöstökulut	-6 670 193	-6 132 393	-5 881 175	-4,10 %	-5 744 046	-5 857 102
Palvelujen ostot	-4 345 857	-4 399 800	-3 492 700	-20,62 %	-3 358 700	-3 425 700
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 344 621	-1 282 616	-1 116 500	-12,95 %	-1 081 500	-1 103 500
Avustukset	-433 966	-487 100	-510 800	4,87 %	-510 800	-510 800
Muut toimintakulut	-1 886 487	-1 498 131	-1 535 900	2,52 %	-1 530 900	-1 446 000
TOIMINTAKULUT	-14 681 123	-13 800 040	-12 537 075	-9,15 %	-12 225 946	-12 343 102
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-8 806 730	-8 343 200	-8 050 575	-3,51 %	-7 777 646	-5 509 602
Verotulot	7 605 959	7 920 000	8 203 000	3,57 %	8 246 000	8 430 000
Valtionosuudet	2 561 368	2 124 800	1 808 500	-14,89 %	1 849 000	2 063 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-435 326	-203 000	-169 000	-16,75 %	-187 500	-154 000
VUOSIKATE	925 271	1 498 600	1 791 925	19,57 %	2 129 854	4 829 398
Poistot ja arvonalentumiset	-1 505 195	-1 498 600	-1 465 100	-2,24 %	-1 465 100	-3 365 100
TILIKAUDEN TULOS	-579 923	0	326 825	%	664 754	1 464 298
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-579 923	0	326 825	%	664 754	1 464 298

6 RAHOITUSLASKELMA

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	925 271	1 498 600	1 791 925	2 129 854	4 829 598
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-860				-2 446 000
Toiminnan rahavirta	924 411	1 498 600	1 791 925	2 129 854	2 383 598
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-312 149	-440 000	-350 000	-440 000	-500 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4 500	30 000			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 200				2 446 000
Investointien rahavirta	-306 449	-410 000	-350 000	-440 000	1 946 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	617 962	1 088 600	1 441 925	1 689 854	4 329 598
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys					
Antolainasaamisten vähennys					
Antolainauksen muutokset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	800 000		-500 000	-700 000	-3 400 000
Lainakannan muutokset	400 000	-400 000	-900 000	-1 100 000	-3 800 000
Vaikutus maksuvalmiuteen	1 017 962	688 600	541 925	589 854	529 598

7 INVESTOINTIOSA JA INVESTOINTIOHJELMA 2026-2028

INVESTOINNIT		2026	2027	2028	Yhteensä
Varikko	Varikon kylmä varastorakennus, tarveselvitys	10 000			10 000
Mäntyrinne	Peltikate; Suunnittelu		25 000		25 000
	Toteutus			150 000	150 000
Tekn. toimen konehankinnat	Suurteholeikkuri	10 000			10 000
	Traktori		50 000		50 000
Kaavatiet, peruskorjaus	Haukitien alkupää, Riihipellon alue	100 000	100 000	100 000	300 000
VV laitos	Saneerausta Virojoen alueella, vesimittareiden uusinta etäluettaviksi, kameravalvonnan uusinta	150 000	150 000	150 000	450 000
	Vesihuollon asiakastieto- ja laskutusjärjestelmän päivitys	10 000			10 000
Hulevedet	Hulevesiviemäriverkoston kartoitus ja suunnittelu		15 000		15 000
Venesatamat	Ukkosaaren kehittäminen, suunnittelu, toteutus	10 000	80 000	80 000	170 000
Konekeskus	Varavoimakoneiden hankinta	20 000	20 000	20 000	60 000
Yläkoulu/lukio	Keskusradiolaitteiston uusinta	15 000			15 000
Yleishallinto	Taloushallinnon järjestelmät ja sähköinen arkisto	25 000			25 000
	Menot	350 000	440 000	500 000	1 290 000
	Tulot				
Asukkaita 30.6.2025 2796	Investoinnit netto	350 000	440 000	500 000	1 290 000
	euroa/asukas	125	157	179	

8 VESIHUOLTOLAITOS

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	608 085	699 300	681 300	-3 %	697 800	697 800
Muut toimintatuotot	3 634	3 400	3 400	0 %	3 400	3 400
TOIMINTATUOTOT	611 718	702 700	684 700	-3 %	701 200	701 200
Henkilöstökulut	-32 392	-96 556	-98 728	2 %	-101 136	-103 544
Palvelujen ostot	-218 505	-145 500	-138 700	-5 %	-138 700	-143 700
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-269 354	-231 000	-235 300	2 %	-235 300	-237 300
Muut toimintakulut	-1 171	-1 000	0	0 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-521 422	-474 056	-472 728	0 %	-475 136	-484 544
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	90 296	228 644	211 972	-7 %	226 064	216 656
VUOSIKATE	90 296	228 644	211 972	-7 %	226 064	216 656
Poistot ja arvonalentumiset	-227 626	-227 400	-199 500	-12 %	-199 500	-199 500
TILIKAUDEN TULOS	-137 330	1 244	12 472	903 %	26 564	17 156
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-137 330	1 244	12 472	903 %	26 564	17 156

9 LIITETIEDOT

9.1 Virolahden kunnan henkilöstösuunnitelma

Palvelussuhteiden jakautuminen toimialoille (htv = henkilötyövuodet)	HTV TA 2025	HTV TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos TA 2025 -> 2026	
					htv	%
Yleishallinto Yleishallinto-, museo-, elinkeino-, talous- ja henkilöstöpalvelut	9,1	7,6	7,8	7,8	-1,5	-16,76 %
Sivistys- ja hyvinvointipalvelut Eriteltynä toimialan tulosalueille:	78,3	71,3	68,6	63,6	-7,0	-8,89 %
Hallinto	2,5	2,0	2,0	2,0	-0,5	-20,00 %
Varhaiskasvatus ja esiopetus	20,0	17,5	16,0	15,0	-2,5	-12,70 %
Perusopetus ja lukio	48,8	46,1	45,4	41,4	-2,7	-5,54 %
Hyvinvointipalvelut ja kirjasto	7,0	5,8	5,2	5,2	-1,2	-17,43 %
Tekniset ja ympäristöpalvelut Eriteltynä toimialan tulosalueille:	19,9	18,8	18,8	18,8	-1,1	-5,58 %
Hallinto	3,0	3,0	3,0	3,0	0,0	0,00 %
Kiinteistönhuolto ja aluepalvelut	8,6	8,0	8,0	8,0	-0,6	-6,76 %
Puhtauspalvelut	8,3	7,8	7,8	7,8	-0,5	-6,38 %
Kaikki yhteensä (htv)	107,3	97,7	95,2	90,2	-9,6	-8,95 %

Määräaikaista palvelussuhteita enintään (htv)

20,0 10,3

Arvioitu määräaikaisten palvelussuhteiden osuus (%)

18,7 % 10,6 %

Taloussuunnitelmavuosien 2027 ja 2028 henkilöstösuunnitelma ei ole sitova. Henkilöstöresurssien tarvetta arvioidaan suunnitelmakaudella kriittisesti kaikilla toimialoilla. Määräaikaista palvelussuhteita on jo päättynyt talousarviovuoden 2025 aikana ja tehtäviä on järjestelty osin uudelleen. Vuoden 2025 aikana käyt-
jen yhteistoimintaneuvottelujen neuvottelutuloksen mukaisesti kunnan henkilöstömäärän arvioidaan pienenevän vielä taloussuunnitelmavuosien aikana, sillä
mm. palveluverkkoa koskevan päätöksen täytäntöönpanon vaikutukset näkyvät täysimääräisesti vuonna 2027. Rekrytoinneissa noudatetaan täyttölupamenet-
telyä kaikissa tehtävissä ja henkilöstösuunnittelussa huomioidaan tiedossa olevat henkilöstön eläköitymiset.

9.2 Kirjanpidon nimistö

10 YLEISHALLINTO

10 Keskusvaalilautakunta

100 Vaalit

- 100 Vaalit
 - 1000 Valtiolliset vaalit
 - 1020 Kuntavaalit

12 Tarkastuslautakunta

110 Tarkastustoimi

- 110 Tarkastustoimi
 - 1100 Tarkastustoimi

14 Kunnanvaltuusto

120 Kunnanvaltuusto

- 120 Kunnanvaltuusto
 - 1200 Kunnanvaltuusto

16 Kunnanhallitus

130 Keskushallinto

- 130 Keskushallinto
 - 1300 Kunnanhallitus
 - 1310 Yleishallintopalvelut
 - 1330 Vammaisneuvosto
 - 1335 Vanhusneuvosto
 - 1336 Nuorisovaltuusto

135 Työllisyyspalvelut

- 130 Työllisyyspalvelut
 - 1371 Kunnan muut työllisyyspalvelut

136 Kotouttamispalvelut

- 130 Kotouttamispalvelut
 - 1373 Kotoutumisen edistämisen palvelut

140 Maaseutupalvelut

- 140 Maaseutupalvelut
 - 1400 Maaseutupalvelut

160 Elinkeinopalvelut

- 160 Elinkeinopalvelut
 - 1600 Elinkeinopalvelut
 - 1620 Arktika

200 Taloushallintopalvelut

- 200 Taloushallintopalvelut
 - 2000 Taloushallintopalvelut
 - 2020 Tietohallinto

220 Henkilöstöpalvelut

- 220 Henkilöstöpalvelut
 - 2200 Henkilöstöpalvelut
 - 2202 Työhyvinvointipalvelut

40 SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT

400 Hallinto

- 400 Hallinto
 - 4001 Varhaiskasvatuksen hallinto
 - 4002 Esiopetuksen hallinto
 - 4050 Perusopetuksen ja lukion hallinto
 - 4053 Hyvinvointipalveluiden hallinto

401 Varhaiskasvatus- ja esiopetus

- 401 Päiväkodit
 - 4005 Virojoen Päiväkoti
 - 4006 Vuororyhmä
 - 4007 Klamilan päiväkoti
- 403 Esiopetus
 - 4030 Virojoen päiväkodin esiopetus
 - 4031 Klamilan päiväkodin esiopetus
- 404 Lasten kotihoidon tuki
 - 4040 Lasten kotihoidontuki

405 Erityisavustus

- 405 Erityisavustus
 - 4047 Koulutuksellinen yhdenvert. 24–27

411 Perusopetus

- 411 Perusopetus
 - 4060 Virolahden yläkoulu
 - 4061 Virojoen koulu
 - 4062 Klamilan koulu
 - 4065 Erityisopetus
 - 4066 IP-toiminta Virojoki
 - 4067 IP-toiminta Klamila
 - 4069 Koulukuljetukset
 - 4075 Virolahden kotikuntakorvaukset

412 Erityisavustus

- 412 Erityisavustus
 - 4105 Koulutuksellinen yhdenvert. 24–2

420 Lukio

- 420 Lukio
 - 4200 Virolahden lukio
 - 4202 Kilparatsastuslinja

426 Hyvinvointipalvelut

- 426 Hyvinvointipalvelut
 - 4250 Hyvinvointipalvelut

430 Vapaa sivistys

- 430 Vapaa sivistys
 - 4300 Vapaa sivistys

440 Joukkoliikenne

- 440 Joukkoliikenne
 - 4400 Joukkoliikenne

450 Kirjastopalvelut

- 450 Kirjastopalvelu
 - 4500 Kirjastopalvelut

460 Kulttuuripalvelut

460 Kulttuuripalvelut

4600 Kulttuuripalvelut

470 Liikuntapalvelut

470 Liikuntapalvelut

4700 Liikuntapalvelut

480 Nuorisopalvelut

480 Nuorisopalvelut

4800 Nuorisopalvelut

4802 Nuorisotilatoimi

4807 Harrastamisen malli

4809 Koulunuorisotyöhanke

50 TEKNISET- JA YMPÄRISTÖPALVELUT

500 Hallinto

500 Hallinto
5000 Hallinto

510 Kaavoitus

510 Kaavoitus
5100 Kaavoitus

520 Tilapalvelu

520 Kiinteistöjen ylläpito
5201 Virolahden rakennusten ja kiinteistöjen ylläpito
5207 Rakentamispalvelut
5220 Virastot
5221 Leirintäalue
5222 Bunkkerialue
5224 Vaalimaan koulu
5225 Virojoen koulu ja kirjasto
5226 Virojoen yläkoulu ja lukio
5227 Koulukeskuksen lämpökeskus
5228 Villinranta ja Sinisiipi
5230 Terveyskeskus
5231 Päiväkoti, vanha
5232 Nuorten talo Klamila
5234 Opintie 4, vanha kunnantalo
5236 Jokitörmä, Rantakuja 1-3
5237 Mäntyrinne, Klamila
5238 Paloasema
5240 Museo
5241 Virojoentie 7
5242 Monitoimikenttä, Opintie 10
5243 Selkäranta
5245 Rajasali
5246 Muut kiinteistöt
5247 Aurinkola, Louhelantie 3
5248 Villintalo, Rantatie 6
5251 As Oy Elopolku, Haukitie 13
5252 As Oy Haukitie, Haukitie 1
5254 As Oy Satovärri, Haukitie 11
5257 As Oy Länsiviitta, Itätie 8
5258 Satakieli, Mäensivu 2
5259 Satakieli, Riihikuja 1
5260 Lehtokerttu, Mäensivu 4
5262 VVA, Sepänkorventie 15
5265 VVA, Ilmanmäentie 3
5266 VVA, Kangastie 2
5267 VVA, Kiiskikuja 2
5268 VVA, Lohitie 1
5269 VVA, Oikotie 10
5270 VVA, Rantakuja 2
5271 VVA, Rantatie 14
5272 VVA, Riihenorsi 1
5273 VVA, Riihenvarsi 1 ja 4
5274 VVA, Riihikuja 3
5275 VVA, Riihipellontie 4
5276 VVA, Riihipellontie 7
5277 VVA, Yhdystie 6
5279 Klamilan koulu ja päiväkoti
5281 Klamilan koulun huoltorakennus
5282 Itätie 11, kutomo

5283 Lehtokerttu, Haukitie 6
 5284 Virojoen päiväkot
 5285 Kuntosali
 5286 Rajasali
 5299 Kiinteistöjen yhteiset

530 Yhdyskuntatekniikka

530 Yhdyskuntatekniikka
 5300 Yhdyskuntatekniikka
 5307 Aluepalvelut
 531 Liikenneväylät
 5310 Liikenneväylät
 532 Viheralueet
 5320 Viheralueet
 5322 Salpapolku
 5325 Venesatamat
 5330 Metsätilat
 533 Urheilualueet
 5335 Urheilualueet
 534 Varikko
 5342 Varasto
 538 Vaalimaan sammutusvesiasema
 5380 Vaalimaan sammutusvesiasema
 539 Virolahden hulevesiviemärit
 5390 Hulevesiviemärit

540 Liikelaikokset

553 Kalasatama
 5530 Kalasatama
 554 Länsikeskus
 5540 Länsikeskus
 5541 Rajamäki
 555 Läjitysalue
 5550 Läjitysalue

545 Vesi- ja viemärlaitos

540 Vesilaitos
 5400 Vesilaitos
 550 Viemärlaitos
 5500 Viemärlaitos

560 Yksityistiet

560 Yksityistiet
 5600 Yksityistiet

570 Ympäristöpalvelut

570 Ympäristöpalvelut
 5700 Ympäristötoimi
 5710 Eläinlääkintähuolto
 5711 Löytöeläintoiminta
 5712 Terveysvalvonta

590 Rakennusvalvonta

590 Rakennusvalvonta
 5911 Rakennusvalvonta

60 RAHOITUS

60 Rahoitus
 600 Rahoitus
 600 Rahoitus
 6000 Rahoitus

80 LAINAT

- 80 Lainat
- 800 Lainat
- 800 Lainat
- 8000 Lainat

70 INVESTOINNIT

- 70 Yleishallinnon investoinnit
 - 700 Yleishallinnon investoinnit
 - 700 Yleishallinnon investoinnit
 - 7100 Yleishallinto
 - 7130 Kiinteä omaisuus
 - 7140 Osakkeet ja osuudet
- 78 Teknisen toimen investoinnit
 - 780 Teknisen toimen investoinnit
 - 780 Teknisen toimen investoinnit
 - 7500 Kiinteistöt
 - 7501 Yhdyskuntatekniikka
 - 7502 Vesihuoltolaitos
 - 7503 Vaalimaan palovesijärjestelmä
 - 7504 Vaalimaan sadevesijärjestelmä